

BS

MAGAZINE

BRABANT STRIP magazine

nr.155 (2) van 29/02/2008

Gratis voor leden van Brabant Strip vzw, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van de Reclamestripclub. Wordt niet los verkocht.

Redactie en medewerkers

Willem Gay, JP. Legein, Jean Smits, Yves Kerremans, Stefaan Lezy, Joop Schreurs, Philippe Mouvet, Felix De Keye, Pierre Borms, Léon den Hartog, Bertrand Van Herp, Kurt Morissens, Etienne Hauwaerts, Wallie Hakkens, Ine en Martin van Meenen, Antoine Ryckman, Ulrich Wick

Layout

Jeroen Denters&Patrick Vranken

Eindredactie

Patrick Vranken

Logo's

Dirk Stallaert, Jef Nys, Ever Meulen

Cover : © Bastei Verlag & Klaus Dill
Nachlassverwaltung

Auteursrechten

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeeldingen en foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.

Alle Kuifjeafbeeldingen:

© Hergé/Moulinart 2008

Lidgeld

Lidgeld 2008 B & NL : 20 euro
Rest van de wereld : op aanvraag
(B): 001-2980926-95
BIC GEBABEBB
IBAN BE76 0012 9809 2695
(NI) : Giro 7616528
(altijd deze naam gebruiken :
Brabant Strip vzw, Londerzeel)

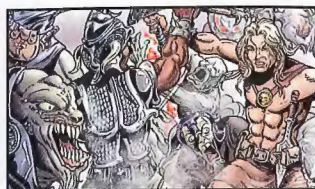
Verantwoordelijke uitgever

Brabant Strip vzw, 1840 Londerzeel
tel : (0032)(0)52 / 31.23.46

E-mail en internetadres

brabant.strip@worldonline.be
www.brabantstrip.be

Oplage 1.400 exemplaren

Van de redactie

Ja, goed gezien, we hebben een nieuw logo op de cover !

Hiermee is de restyling van het magazine, die vorig jaar ingezet werd met de vernieuwing van de binnenpagina's, eindelijk afgerond. Je zou niet zeggen dat dit vehikel al 15 jaar oud is... Wel integendeel, helemaal klaar voor de rit naar nummer 200, zoals een medewerker opmerkte. Ook inhoudelijk krijgen we steeds meer nieuwe input, medewerkers stromen toe, uit België, uit Nederland, zelfs al uit Duitsland... Dat maakt dat we ook dit jaar een boeiende mix kunnen brengen van klassevolle auteurs en reeksen. We zullen daarbij zeker opnieuw verschillende generaties overspannen, dat

basisprincipe blijven we trouw. De leeftijd van een reeks of auteur is voor ons nu eenmaal geen criterium, om er al dan niet een artikel over te brengen. 'Ouderwets' en 'modern' zijn voor ons loze begrippen. Als we sommige reacties horen en lezen, denken we wel eens terug aan Raymonds *"in de muziek bestaan ook veel racisten, hun kop is leeg, de mode vult ze op"*. In de stripwereld is het net als in de boze buitenwereld, jammer genoeg. Gelukkig zijn er ook die ontroerende momenten, zoals toen Kevin Huizenga (de jonge Amerikaanse stripmaker met Nederlandse naam) aan onze stand in Turnhout een magazine 150 kwam schooien... We zijn niet alleen, zoveel is zeker.

2

Van de redactie

4

Het land van de 1.000 Bessy's

12

Walter Laureysens

17

ABC van de strip : de W

19

Koffiekleets

30

Reclamestrips

34

Verschenen / gelezen

39

Zoekertjes

Agenda stripevenementen

Organisatoren sturen alle info naar : johan.van.ransbeeck@pandora.be met als onderwerp : Brabant Strip Agenda. De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand. De aangekondigde informatie valt onder de verantwoordelijkheid van de organisatoren.

Let op het logo! Brabant Strip is aanwezig op de aangeduide beurzen. Kom albums afhalen...

9 febr t/m 13 april Leuven

Tentoonstelling *Ever Meulen, De Stiel* door vzw Beeld Beeld in Tweebronnen, Rijkschoolstraat 4//Diestsestraat 49 (10 min. van het station Leuven). Alle dagen behalve maandag open van 11 tot 18u. Toegang 5 euro. Info : beeldbeeld.be

12 febr t/m 8 juni Brussel

Tentoonstelling *Robbedoes, de avonturen van een redactie*, in het BCB, Zandstraat 20, Brussel. Info : stripmuseum.be

1 en 2 maart Rijswijk

Stripboekenbeurs in de evenementenhal van 10 tot 17u. Met veiling, exposities, workshop Manga Teken, signeersessies
Info : stripbeurs.com

5 tot 9 maart Brussel

Foire du livre in Tour & Taxis, avenue du Port 86c. Met tal van signeersessies.
Info : foiredulivre.com

8 en 9 maart Wilrijk

Stripsdagen 2008 in het Gemeenschapscentrum Valaarf, Letterkundestraat 137 van 10 tot 17u.
Info : vlaamsstripcentrum.be
P@per-tekenaar Jean-Jacques Gilbert signeert zaterdag aan onze stand

8 en 9 maart Le Roeux

In Ecole de l'Ange Gardien, van 10 tot 18u
Met signeersessies van Olivier Berlion, Michel Espinosa, Brice Goepfert, Daniel Kox, Marc Moreno,... Info : bdleroeux.be

8 en 9 maart Bastogne

2de Festival du livre et de la BD in Parc des expositions de Renval, van 10 tot 18u. Met signeersessies van Jean-François Charles, Jacques Denoël, Serge Ernst, René Hausman, Stédo,...
Info : home.versateladsl.be/vt6258718/ of fabienne.walraet@scarlet.be

8 tot 23 maart Beerse

Tentoonstelling Olga Ooms in GC Heilaar, Heilaarstraat 35. Van ma tot vr 9-12u30 en 14-16u, di gesloten, zo 14-17u, ma 18-20u
Info : 014/60.07.70 of home.euphonymet.be/oomsolga/

15 maart - 13 april Brasschaat

Tentoonstelling Bob Mau in Sint-Antoniuslei 95-97, Antverpia. Open : weekdays van 14-17u, weekend 10-17u. Gratis toegang.

22 maart Gooik

Stripbeurs met tweedehands- en nieuwe strips in De Cam, Dorpstraat 67 van 10 tot 17u. Met signeersessies van Jean-Pol, Marc Verhaegen & Luc De Maeyer. Info : Jean-Paul De Loecker (0494 036870) of biblogooik.blogspot.com

30 maart Deurne

Strips met een hart in sporthal Schijnpoort, schijnpoortweg 55 van 10 tot 17u. Met tal van signerende tekenaars.
Info : stripsmeteenhart.org

19 en 20 april Arnhem

Internationale stripbeurs in de promenade-zalen van hotel Haarhuis, Stationsstraat 1. Met signeersessies van Li-An, Paul Teng, Jan Bosschaert,...
Info : stripbeursarnhem.nl/Welkom.html

26 april Nieuwegein

2de Dag van de Jeugdhelden in 't Veerhuis, Nyemonde 4 van 10 tot 16u.
Info : jeugdhelden.nl

27 april Leuven

Stripclub Tafelrond in zaal KA Redingenhof, Redingenstraat 90 van 10 tot 17u. Verkoopstentoonstelling Ron Van Riet, signeersessie Studio Max,... Info : J.P. Hendrickx, tel 016/23.65.97 of hendrickxjeanpierre@skynet.be

1 mei Rochefort

16de Carrefour de la bd met stripbeurs, tentoonstellingen, signeersessies
Info : festival-du-rire.be

4 mei Gouda

2de Strips op de Markt, kramen rondom het stadhuis van 10 tot 16u30. Met stripbeurs, signerende tekenaars, stripveiling, stripquiz, tentoonstellingen. Info : stripsopdemarkt.nl

11 mei Kruibeke

13 de Mercatorstripbeurs in cc De Brouwerij, Onze Lieve Vrouw-plein 18 van 10 tot 18u
Met signeersessies van Lucien De Gieter, François Walthéry, Eugene Goossens, Claus Scholz,... Info : users.telenet.be/lavas/ of 0486/744.899

18 mei Knokke-Heist

Stripfestival op Van Bunnepark van 10 tot 17u. Met signeersessies van Aidans, Francis Carin, Gerald Forton, Eric Heuvel, Jean-Marc Krings, Jean-Claude Servais, Wasterlain,...
Info : stripfestivalknokkeheist.be

22 tot 25 mei Erlangen

Internationaler Comic Salon 2008 met tal van tentoonstellingen, cinema, signeersessies, lezingen,... Info : comic-salon.de

25 mei Ganshoren

Strip-Festival-BD nabij de Basiliek van Koekelberg van 10 tot 18u. Met signerende auteurs, tentoonstellingen, ...
Info : stripfestival.be

1 juni

LEDENDAG GENT (Nazareth)

Gratis ruilstand voor leden
& signeeractie
(meer info volgt)

Brabant Strip is aanwezig
Kom albums afhalen!

MARK CAYOON ONDERVOND ZOVEEL TEGENSLAG IN HET LEVEN, DAT HIJ BESLOOT EUROPA VAARWEL TE ZEGGEN. SAMEN MET ZIJN VROUW JENNY EN HUN ZOON ANDY ZOCHT HIJ IN CANADA EEN NIEUW BESTAAN.

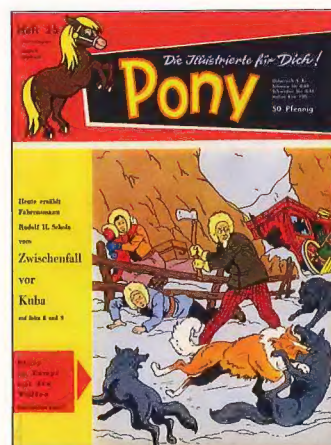
ON DE WOESTE STREKEN, WAAR ZE TOEN TERECHT KWAMEN, HIELD ALLEEN BESSY, EEN SCHOTSE HERDERSHOND, HET GEZIN GEZELSCAP.

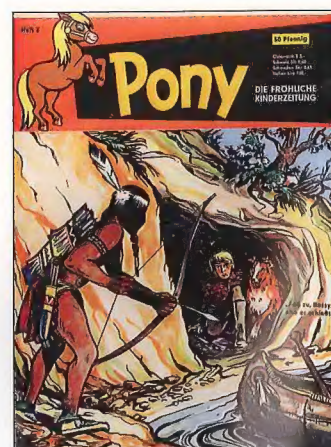
DEEL 3
DOOR ULRICH WICK

Het land van

Nadat we in delen 1 en 2 de creatie van Bessy toegelicht hebben¹ en het ontstaan van de Studio, bekijken we in deze aflevering hoe een en ander verliep in Duitsland, waar Bessy een monstersucces werd. In België denkt men in verband met de naam Willy Vandersteen altijd aan reeksen als *Suske en Wiske*, *De Rode Ridder* of *De familie Snoek*, om er enkele op te noemen en pas daarna aan *Bessy*. In Duitsland is dat totaal anders. Daar waar *Suske en Wiske* in de loop van de laatste vijftig jaar (en ondanks verscheidene pogingen) niet echt kon doorbreken, en *De Rode Ridder* pas sedert 2000 in een erg kleine verzamelaarsoplage verschijnt, is *De familie Snoek* bijvoorbeeld zelfs nooit in Duitsland verschenen. Totaal anders verging het *Bessy*. In totaal zijn hier meer dan 1.000 uitgaven in boekjes verschenen en heeft de in Bergisch Gladbach (bij Keulen) gelegen *BasteiVerlag* (uitgeverij *Bastei*) oplagen tot maximaal 420.000 exemplaren per boekje gehaald. *Bessy* was een tijd lang na Mickey Mouse het stripverhaal met de grootste oplage in Duitsland. Dat had niemand bij de start kunnen voorspellen. Maar laten we 50 jaar terugkeren in de tijd.

Bessy, De laatste diligence, aangekondigd op de cover van Pony 25, met de originele covertekening

Bessy op de cover van Pony 3, door een onbekende tekenaar

Het eerste optreden van Bessy in Duitsland, in Der Hausfreund 1957

de 1000 Bessy's

HOE HET BEGON

In het midden van de jaren vijftig verkoopt Willy Vandersteen de buitenlandse rechten van Bessy aan de in Frankfurt am Main gehuisveste Bulls Pressedienst. De klanten van Bulls zijn de dagelijkse kranten en de voorkeur van Vandersteen is dus begrijpelijk, aangezien Bessy op dat ogenblik ook in België in verscheidene kranten verschijnt als voorpublicatie. Toch slaagt men er niet in om de reeks in een Duitse krant te laten verschijnen.

De start komt er uiteindelijk via een ongebruikelijke weg, niet bij Bastei en zeker niet in een striptijdschrift. Op 27 april 1957 begint in het geïllustreerde weekblad *Der Hausfreund* (dat al sinds 1843 verschijnt!) de publicatie van het tweede verhaal, *Het geheim van Rainy Lake*. De bladzijden werden opnieuw gelay-out en soms van een steunkleur voorzien (afwisselend geel, groen of ook rood). Daarbij werden voor dit doel de originele platen daadwerkelijk uit elkaar gesneden en opnieuw samengesteld. Ook de machinaal geprinte teksten en de inkleuring met gouache-verf werden rechtstreeks op de originelen aangebracht, zo vertelde Peter van Hooydonck mij enkele jaren geleden.

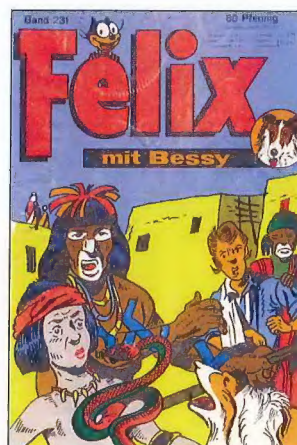
Alles samen verschijnen op die manier tot 2 maart 1968, bijna 11 jaar lang dus, 19 verhalen in dit tijdschrift. Daarbij schommelt de kwaliteit van de vertalingen in de loop der jaren van goed naar slecht. Vooral in de eerste helft van de jaren zestig is het heel erg gesteld.

De opname in *Der Hausfreund* zal echter niet de enige publicatie buiten Bastei blijven. In maart 1965, kort nadat de reeks in een eigen tijdschrift gestart was (hierover later meer), staat Bessy ook in de slagerskrant *Lukullus*. In een prima vertaling dit keer, verschijnen de verhalen 31 (*De huilende rotsen*) en 47 (*De grijze wagen*). Het eerste wordt integraal gepubliceerd, het tweede wordt naar het einde toe sterk ingekort en in maart 1966 zelfs vroegtijdig afgebroken. Het verhaal is volgens de lezers „te brutaal“ (sic!)...

BASTEI VERSCHIJNT OP HET TONEEL

In juli 1958 begint voor Bastei-Verlag het striptijdschrift met de reeks *Felix*. Weinig later brengt de uitgeverij al een tweede reeks op de markt, die meer uit het francobelgische aanbod gaat putten - *Pony* start op 26 oktober 1958. Dit blad brengt Bessy's bij Bastei, eveneens met de eerder verschenen tweede episode, nu met de Duitse titel *Das Geheimnis vom Regensee*, en dat aan een tempo van twee bladzijden per week. Tot uitgave 45 - op 1 augustus 1960 - volgen nog de episodes 3 (*Die letzte Postkutsche/ De laatste diligence*) en 9 (*Der Gespensterhengst/De spookhengst*). Dan is het afgelopen: *Pony* stopt niet veel later met nummer 49. Doch voor Bessy is dit lang nog niet het einde.

De nieuwe thuishaven voor de collie heet *Felix*. In nummer 135 van 15 mei 1961 start men met de vijfde episode, *Das Stahlross* (Het stalen ros). Tegelijkertijd begint men met het beruchte inkorten van de verhalen, waarvan de Bessyfans vandaag nog altijd het zuur krijgen. In de volgende vier jaar worden de Bessy-verhalen in meer of mindere mate ingekort. Dat gaat van enkele prentjes in het begin tot zelfs 7 bladzijden bij de episode *Holzfaller am Silberfluss/Het gevaarlijke konvooi*.

► Andy en Bessy, De dans der slangen, onhandig getekend op de cover van Felix 231

► Felix 236, de tweede en laatste Bessycover voor Felix

Nadat Pony gestopt is, verschijnt Bessy in Felix : Das Stahlross, in nr. 13

Daarbij komt nog dat de episodes volledig willekeurig door elkaar verschijnen, zonder rekening te houden met een chronologische volgorde. In dat verband vertelde Helge Haaser, de latere Bessy-redacteur mij: „Vandersteen kwam ons opzoeken en legde een stapel Bessy-verhalen op tafel. Wij zijn gewoon bovenaan de stapel begonnen en beginnen afdrukken. Dat er een chronologie in zat, interesseerde ons absoluut niet“. Het beste voorbeeld daarvan zijn de episodes 18, *De wraak der Tecontas* en 23, *Het laatste hertejong*, waarin dezelfde nevenfiguren meespelen. Eerst brengt Bastei episode 23 (Felix 166-169) en daarna pas episode 18 (Felix 194-197), hoewel dat absoluut geen zin heeft. Dat speelt voor de redactie echter geen rol en de Duitse lezer, die de origine niet kent, heeft het niet door. Aan het succes van de reeks doet dit in elk geval geen afbreuk. En wanneer Helge Haaser eind 1964 van Universal-filmverhuur overstapt naar de Bastei uitgeverij, beseft hij zeer snel het potentieel van de reeks. Men beslist Bessy als apart tijdschrift uit te brengen.

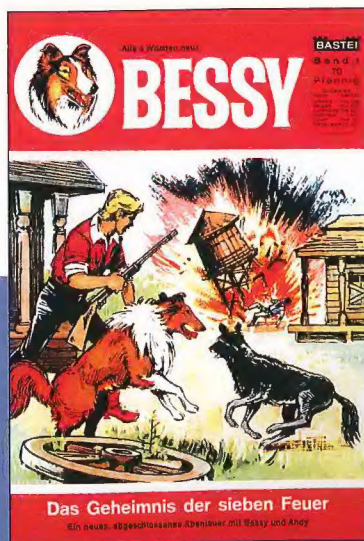
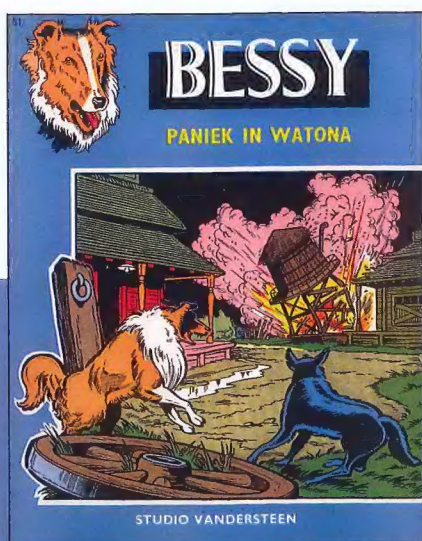

Covertekening van Klaus Dill voor Bastei deel 13, *Die mörderische Flut* (Het laatste hertejong)

EEN REUZENSUCCEES

In februari 1965 is het dan zover. Bessy beëindigt na 44 episodes haar laatste avontuur in Felix 331. Een week later, op 15 februari 1965, verschijnt dan de eerste „zelfstandige“ Bessy met een gigantische oplage van 420.000 exemplaren. *Das geheimnis der sieben Feuer* (episode 51 *Paniek in Watona*) is de titel.

Van zijn tijd bij Universal had Helge Haaser iemand meegebracht: Klaus Dill (1922-2000). De bekendste Duitse schilder van filmaffiches begint met Bessy nummer 2 zijn jarenlange medewerking bij Bastei. Zeker 600 covers zullen tot 1979 door hem gemaakt worden. Zijn kleurrijke prenten vormen een niet te onderschatten aandeel in het succes in Duitsland. Het succes is zo groot, dat de maandelijks verschijnende reeks al vanaf nummer 5 om de veertien dagen zal verschijnen. In de volgende uitgaven werden 24 van de 44 in Felix verschenen episodes nog eens in het tijdschrift uitgebracht, met deels nieuwe titels en nog meer inkortingen. Dat is absoluut een schande. Terwijl de inkortingen in Felix eigenlijk niet te verklaren zijn, vermits Bessy daar in afleveringen loopt, is dat toch anders bij het Bessytijdschrift. De Bessyverhalen hadden toen 30 pagina's, een tijdschriftje telde er 32. Als je daar de voor- en achterkant aftrekt evenals de redactionele bladzijden, dan blijven er voor het stripverhaal maximaal 28 bladzijden over. Twee bladzijden per verhaal belandden dus altijd in de papiermand, meestal zijn het er zelfs meer. Dat is het geval wanneer er in het midden van het boek een grote poster afgedrukt werd of wanneer de reclame meer plaats opeiste. Vandaag gezien is dat ergerlijk en zeker voor een Belgische lezer ook onbegrijpelijk. Maar zo ging het er toen aan toe. Helge Haaser vertelt daarover: „Wanneer het boek eigenlijk klaar was en er kwam op het laatste moment nog een blad reclame binnen, dan vloog er een blad uit

het stripverhaal. Dat was nu eenmaal zo“.

Toch liep de reeks goed. En alhoewel 24 episoden uit Felix nog eens herverschijnen, stevent men op een probleem af: de voorraad verhalen raakt langzaam opgebruikt. Met aflevering 44, *Wasser des Todes/De laatste bron* (december 1966) had *Bastei* de Belgen ingehaald en dat is ook geen wonder. In België werden er per jaar maar vijf of zes episoden uitgebracht, door *Bastei* waren er dat per jaar wel 26. Dat de voorsprong die België had, zo volledig opgebruikt geraakt was, is een zeer logisch gevolg. Aanvullend kondigt *Bastei* aan bij Willy Vandersteen, dat ze van plan zijn om Bessy het komende jaar wekelijks te laten verschijnen. Nu is voor Vandersteen goede raad duur. Het is duidelijk voor hem dat hij een compleet team aan de serie zal moeten laten werken om per jaar 52 of 53 episoden af te leveren. Dat is goed voor hem - want het betekent een serieuze bron van inkomsten - maar op dat ogenblik heeft hij er de mensen niet voor. Een Bessy-Studio moet uitgebouwd worden, nieuwe tekenaars moeten opgeleid worden. Maar wat moet hij ondertussen doen, om nieuwe afleveringen te leveren?

Vandersteen overschouwt zijn eigen productie en merkt heel snel dat hij slechts over één andere westernserie beschikt en dat is *Karl May*. Dus neemt hij de eerste 16 verhalen, die op dat moment al verschenen zijn in albums, vervangt Old Shatterhand door Andy Cayoon en voegt waar het past, eenvoudigweg Bessy toe. En zo merkt de Duitse lezer in Bessy 46, *Das Pulver weiser Zauber* (in feite Karl May 8, *Old Shurehand*) plots, dat Andy een bloedbroeder heeft met de naam *Schneller Hirsch*, die eenvoudigweg uit het niets opduikt. Het snelle hert is natuurlijk niemand anders dan Winnetou.

Bastei bemoeilijkt de zaak ook nog door opnieuw de episoden door elkaar te gooien. Zo brengt *Bastei* het eerste Karl May verhaal (*Winnetou*) pas als laatste van de 16 *Karl May-Bessy's* in band 61, *Schwur der Rache*. Pas in deze aflevering leren Winnetou en Old Shatterhand elkaar kennen, terwijl de Duitse lezers ondertussen *Schneller Hirsch* al kennen. Zodoende werden de oorspronkelijke Apachen dan plotseling Natchez-Indianen en Winnetou/*Schneller Hirsch* werd de zoon van het stamhoofd Schwarze Feder. Met hem sluit Andy dan op het einde bloedbroederschap. In elk geval ziet Andy zijn tweede bloedbroeder in de loop van de reeks nooit meer weer...

Al vanaf nummer 58 had *Bastei* in juli 1967 zijn aankondiging waargemaakt en Bessy op wekelijkse basis uitgebracht. Volgens de uitgeverij werden tot op dat moment al zowat 11,5 miljoen boekjes gedrukt met een oplage van gemiddeld 200.000 per aflevering. Ondertussen had ook Vandersteen zijn Bessy-Studio uitgebouwd en de Karl May-fase was daarmee voorbij. Met nummer 62, *Das Geheimnis der Mondsteine/La mystère des météorites* doen Frank Sels en Edgard Gastmans hun intrede bij Bessy (zie BSM 143). De volgende, ongeveer 90 afleveringen, werden hoofdzakelijk door hen getekend. Dat bij dit moordend tempo de kwaliteit zinkt, is onvermijdelijk.

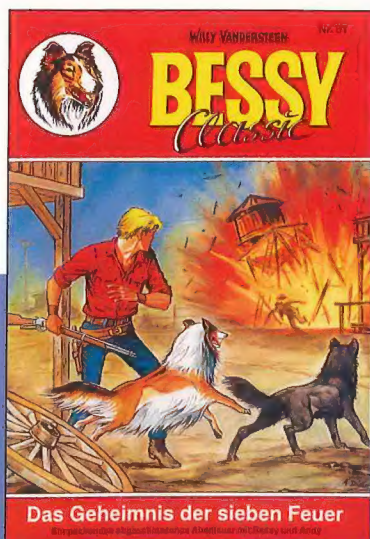

Andy alias Karl May en Schneller Hirsch alias Winnetou

BUNDELINGEN EN POCKETS

Bastei is met het succes van de reeks meer dan tevreden - zo tevreden zelfs, dat men besluit vanaf januari 1969 de eerste, al lang uitverkochte, nummers onder de vorm van *Doppelbänden*, per twee verhalen nogmaals uit te geven. Tot juni 1973 zullen hiervan samen 80 stuks verschijnen. Maar dat volstaat niet want in juli 1976 start men een volgende reeks *Doppelbänden*, die tot augustus 1980 nog eens 110 afleveringen brengt

Al vanaf maart 1974 kan je Bessy ook in pocketformaat aanschaffen. In deze ongeveer 250 bladzijden dikke pockets vindt de lezer naast een nieuwe episode, die speciaal voor deze uitgave getekend werd, ook nog een reeks andere stripverhalen, die met de Vandersteen-

Van links naar rechts:
Paniek in Watona, de originele Vlaamse versie met cover van Vandersteen, 1964

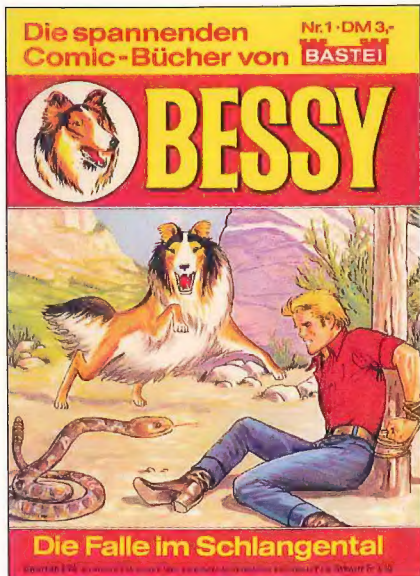
Das Geheimnis der sieben Feuer in Bessy Band 1, uitgegeven door Bastei Verlag was de start van een reeks van 992 delen - het is niet bekend wie de cover tekende, maar Helge Haaser was er niet tevreden over en vroeg Klaus Dill voor het vervolg van de reeks

Das Geheimnis der sieben Feuer in Doppelband 1 (het eerste dubbelalbum), cover van onbekende tekenaar uit de Spaanse Ortega-studios

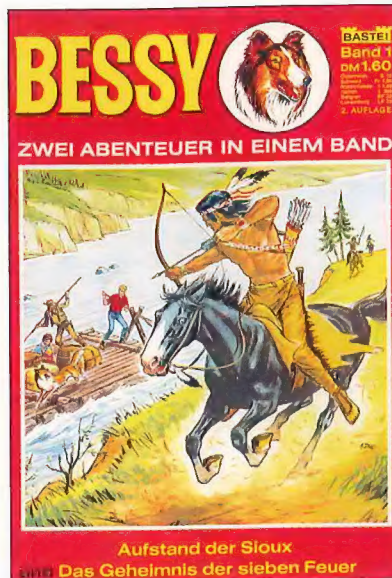
Das Geheimnis der sieben Feuer in Bessy Classic, eindelijk met cover van Klaus Dill

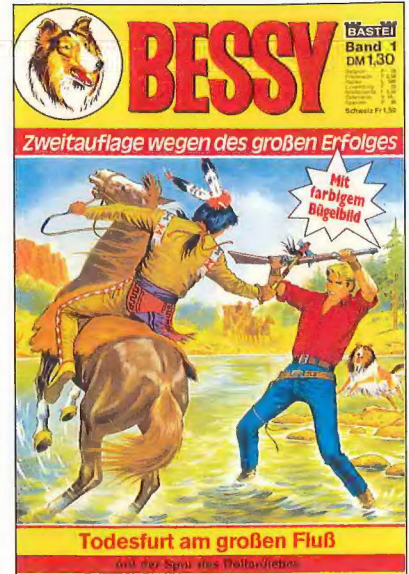
Cover van Klaus Dill voor Bastei deel 38, *Im tal der Geister* (De vallei der geesten)

Bessy "taschenbuch", pocket

De dubbelalbums, met herdrukverhalen, werden nog een keer herdrukt, nu met gele cover

serie helemaal niets te maken hebben. Ze zijn voor een groot deel afkomstig van de Parijse éditions Vaillant (o.a. *Loup noir*, *Teddy Ted*, *Rahan*, *dr Justice*). Er verschijnen 34 nummers tot maart 1981. Daarop volgt een nieuwe pocketreeks met 19 afleveringen, die van mei 1981 tot februari 1985 loopt. Deze keer slechts met 100 bladzijden maar wel met twee Bessy-verhalen, meestal een nieuw maar ook een herdruk uit het jaar 1969.

En wanneer iets in de ene media succes heeft, dan probeert men het ook in een andere. In het begin van de jaren zeventig verschijnen twee LP's met Bessy-luisterspelen.

Ondertussen loopt de tijdschriftenserie onveranderd door. Eind 1975 wordt de kaap van 500 afleveringen gehaald.

Ondertussen worden de mooie covertekeningen van Klaus Dill steeds zeldzamer. De kunstenaar wordt te duur voor de uitgeverij want in zijn overeenkomst met Bastei staat een opslagclausule, die hem een jaarlijks stijgende prijs voor zijn covers garandeert. Uiteindelijk eindigt de overeenkomst Dill-Bastei in 1979 met Bessy nr.700.

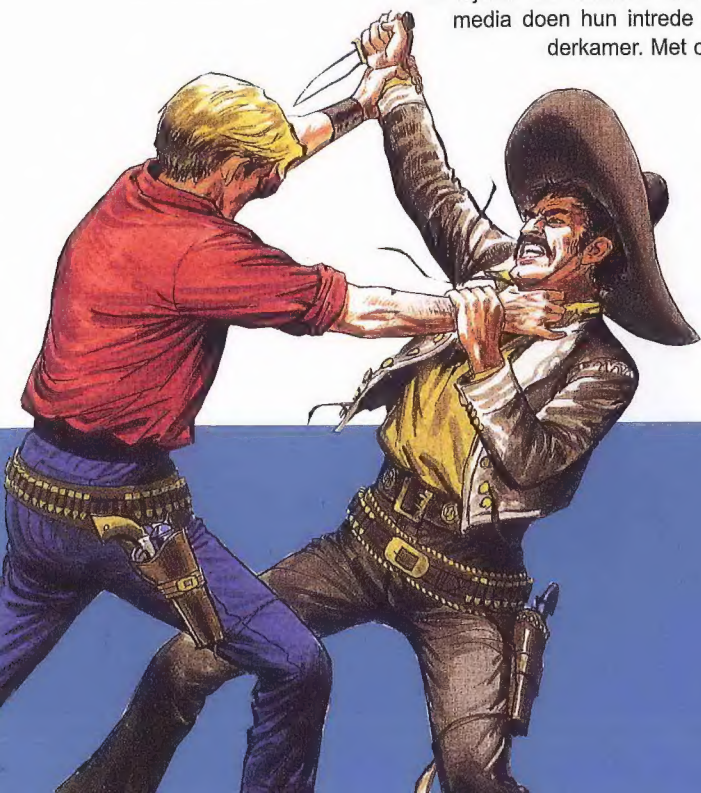
In de jaren tachtig vertoont zich bij Bessy, zoals wellicht ook bij alle andere reeksen, de gevolgen van wat in Duitsland heet „Pillenknicks“ (minder geboorten door het gebruik van de pil), want de jaren die nu op leesleeftijd komen, tellen reeds beduidend minder kinderen. Het TV-kijken en andere elektronische media doen hun intrede in de kinderkamer. Met onweerleg-

bare gevolgen: de oplagen dalen. Bastei probeert te redden wat te redden valt. Met Bessy 907 begint men met herdrukken binnen dezelfde reeks, afgewisseld met nieuwe afleveringen. De cover wordt vanaf nr 915 volledig vernieuwd met zeer dynamische tekeningen door Ertugrul Edirne, een tekenaar van Turkse afkomst, die veel covers tekent voor stripverhalen en romans. Het mag allemaal niet baten. Tot op dat moment had men wel al 125.000.000 tijdschriften verkocht, gemiddeld zowat 136.600 per nummer. Een gigantisch succes.

In januari 1985, vanaf nummer 975, verschijnt Bessy voor het eerst sinds juli 1967 niet meer wekelijks, maar slechts om de 14 dagen, en tegelijkertijd besluit men nog enkel herdrukken te brengen. Op nummer 991 moet de lezer een hele maand wachten, en zes weken later verschijnt nummer 992. Met deze aflevering eindigt op 18 november 1985 Bessy in Duitsland – althans toch voorlopig.

BESSY - DE VOLGENDE GENERATIE

Enkele maanden later al, in april 1986, is Bessy weer present op de Duitse markt. Deze keer in een voor Duitsland ongewoon formaat, namelijk als album. Daarenboven vindt de verraste lezer Andy Cayoon plotseling terug in het heden. Ook het western-thema is verdwenen. Voortaan gaat de toewijding van de jonge man naar het WWF (World Wildlife Fund for Nature) en de natuurproblemen van over de ganse wereld. Naast de collië krijgt Andy het gezelschap van een zeer sterke maar dikwijls ook kregelige Aneka. Het gaat hier over de in september

Met het 500ste album wordt een groot jubileum gevierd en er zijn zelfs 20 colliës te winnen

Deel 915 brengt een nieuwe layout in een poging om het dalende succes af te remmen

1985 in België gestarte reeks Bessy Natuurcommando (zie BSM 97). Realistische tekeningen en actuele thema's – zoals bijvoorbeeld de moord op de onderzoekster Dian Fossey – zijn mogelijks een goede mix. Toch werd het vanaf het begin een flop. Tot juli 1988 komen er slechts zeven albums uit. Tussen maart 1989 en januari 1990 verschijnen nog eens vier afleveringen op hetzelfde formaat, maar als magazin. Daarna is het gedaan. Zodoende kunnen de Duitse lezers slechts 11 van de 23 in België verschenen episodes lezen.

DE HERDRUKBRON

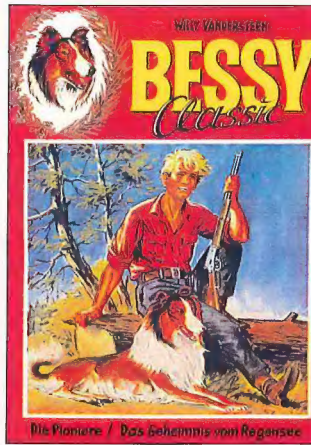
Wanneer het met een geactualiseerde versie niet lukt, dan probeert men het met nostalgie. In oktober 1989 verschijnt bij de Weense uitgeverij Hutterer & Förster een wondermooi tijdschrift onder de titel *Bessy Classic*. Het bevat de twee eerste episodes, *Die Pioniere/De pioniers* en *Das Geheimnis vom Regensee/Het geheim van Rainy Lake*, opnieuw vertaald en ingekleurd. Latere verhalen zullen volgen, maar het project is te duur voor Gerhard Förster. Hij geeft het op, maar niet zonder ervoor te zorgen dat iemand anders in de bres springt. De in Schönau bij Heidelberg gelegen uitgeverij Norbert Hethke, tot dan eerder bekend van de herdrukken van uitgeverij Lehning, neemt de serie over en brengt nog elf albums uit. Spijtig genoeg zijn het de ingekorte versies van *Bastei*. Enkel de derde episode *Die letzte Postkutsche/ De laatste diligence* alsook de tot dan niet in het Duits verschenen episodes 4 *Die geheimnisvolle Spur/Het geheimzinnige spoor*, 7 *Ronny/Wapity canyon* en 14 *Der schweigend Zeuge/De zwijgende getuige* verschijnen onverkort. In Duitsland is op dat moment nog niemand op zoek naar de originele volgorde, maar men baseert zich (toevallig?) wel op de Franstalige volgorde. Die wijkt lichtjes af van de Vlaamse, maar is wel de meest correcte, aangezien de albumuitgaven iets eerder in het Frans gestart zijn.²

Na 12 albums, waarin de eerste 24 episodes gebracht worden, stopt men opnieuw in juni 1993. De fans eisen echter een voortzetting. Die komt er dan ook vanaf juni 1995 en opnieuw per aflevering, zoals bij *Bastei*. Men start met aflevering 25 (de eerste 24 episodes zijn immers al verschenen) en tot groot genoegen van de Duitse lezers tekent Klaus Dill nieuwe covers voor de afleveringen die enkel in *Felix* gelopen hebben. Het is wel onbevredigend dat, net zoals voordien, ingekorte *Bastei*-maaksels gebruikt worden. Uiteindelijk krijgen de Duitse fans de laatste ontbrekende aflevering te lezen, namelijk episode 44 *Der unzählbare Barry/De ontembare Barry*. *Bastei* heeft deze aflevering waarschijnlijk niet gebracht omdat Bessy hierin jongen krijgt.

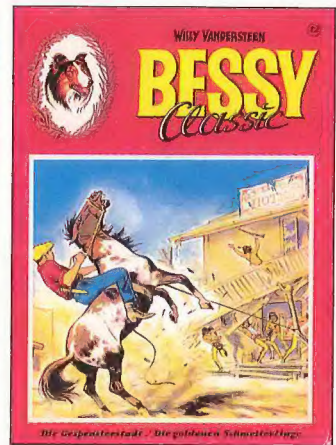
Tussendoor probeerde *Bastei* het in juni 1996 nog eenmaal met de tweede pocketreeks, die ze in herdruk wilden brengen. Het einde komt hier al in november van hetzelfde jaar met nummer 6. Dit is meteen ook de laatste poging van de Bergisch Gladbachse uitgever, om met Bessy nog eens geld te verdienen.

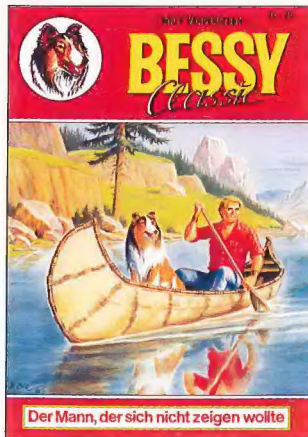
Bessy Band 992, het einde van een tijdperk

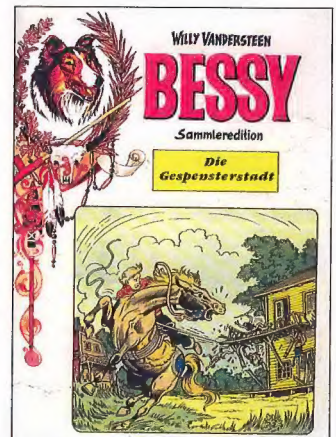
De eerste poging tot chronologische uitgave : Bessy Classic 1, okt 1989

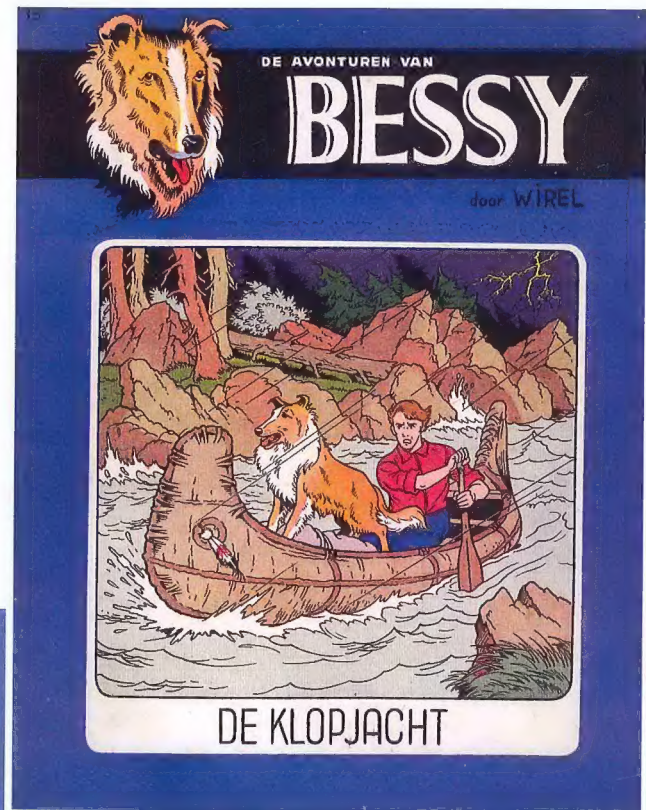
Bessy classic 12, Die Gespensterstadt (De Spookstad)

Voor Bessy Classic 25 inspireerde Klaus Dill zich op de originele cover van Vandersteen voor *De Klopjacht*

Pas in de Bessy Classic-reeks wordt de oorspronkelijke serie recht gedaan : de verhalen zijn in kleur en op het titelblad prijkt telkens de originele cover

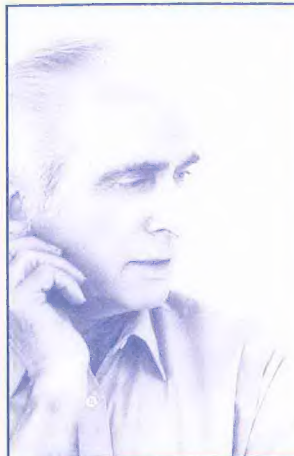

DE KLASSIEKE REEKS EINDELIJK COMPLEET

Uiteindelijk kon ik er uitgever Norbert Hethke eindelijk van overtuigen, om vanaf nummer 52 de tot dan ontbrekende passages toch op te nemen en mocht ik het nodige werk daarvoor zelf op mij nemen. Vervolgens vertaalde ik vanaf nummer 57 de oorspronkelijke teksten opnieuw, omdat de oude Bastei-vertalingen in de meeste gevallen niets met het origineel te maken hadden. Met aflevering 68 eindigt de periode van de klassieke albums. Daarna kwamen opnieuw de eerste 24 episoden aan de beurt, waardoor de reeks nu volledig als volwaardig album uitgegeven werd bij uitgeverij *Norbert Hethke*. Ook van die eerste 24 verhalen mocht ik de afleveringen bewerken, zodat eindelijk ook bijvoorbeeld *Holzfäller am Silberfluss* in volle lengte is verschenen. Klaus Dill tekende verder de ontbrekende covers, maar voor hij de laatste cover (die voor *Die Hungersnot/De hongersnood*) kan afleveren, sterft hij op 19 februari 2000 op 77 jarige leeftijd. De Bessy-Classic-serie stopte op 10 januari 2001 met nummer 24. Daarmee heeft de reeks, gerekend vanaf 1957 tot 2001, knap 44 jaar lang in Duitsland overleefd. Of het einde van Bessy-Classic ook het definitieve einde is of niet, dat kan op dit moment niemand zeggen. Maar heel goed ziet het er niet uit voor de collie...

NOTEN

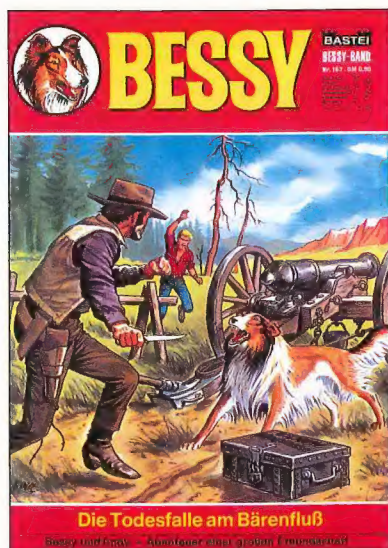
1. Zie BSM 136 & 143.
2. Zie de artikelen in Fenix 18, De zilveren colt en Fenix 34, De spoorzoeker.

KLAUS DILL

Het succes van Bessy in Duitsland was in niet geringe mate te danken aan de talenten van Klaus Dill (* 6/10/1922). Dill had al naam verworven in de jaren '50 als schilder van filmaffiches en boekillustraties. Voor de Duitse Bessyreeks van Bastei zou Klaus Dill vanaf 1965 zo'n 600 covers schilderen. Daarvan werden er verschillende ook gebruikt voor de Belgische reeks, en voor andere internationale Bessyvertalingen.

Dill werd bij leven al erkend als kunstenaar met museum-status en verschillende tentoonstellingen en boekdelen werden gewijd aan zijn werk. In 1989 vatte hij zijn magnum opus aan, het oeuvre illustreren van die andere bekende Duitse Westernnaam, Karl May. Klaus Dill overleed op 19 februari 2000.

Bessy Le Pisteur verscheen in België alleen in de krant La libre Belgique (1966)

Het kwam zelden voor dat de coverscène van een Vlaams album overgenomen werd in Duitsland; omgekeerd werden veel Bastei-covers (vooral van Dill) vanaf deel 69 wel gebruikt voor de Belgische Bessyreeks

Der verstossene Bruder, Bastei 43 (1966); Veertig jaar later pas verschenen als Fenix 34, De spoorzoeker (2006)

De 1000 Bessy's, bibliografisch overzicht van Bessypublicaties in het Duits

Bij elkaar opgeteld zijn er veel méér dan 1000 Duitse Bessypublicaties verschenen in Duitsland. De Basteireeks alleen al telt 992 afleveringen, tel daarbij nog de herdrukken in Doppelbanden, Taschenbüchlein en Classics. Er zijn maar geen 1000 verhalen gemaakt, ook in de reeks van 992 werden enkele verhalen een aantal keer opnieuw uitgegeven, telkens met een nieuw nummer.

1. Bessy in weekbladen en tijdschriften

Der Hausfreund

Wekelijkse afleveringen van 27 april 1957 - 2 maart 1968, ongekleurd/steunkleur
19 verhalen zonder titels (Bessy, die abenteuer eines Hundes)
V2-V6, V8, V10, V14, V25-V27, V29-V32, V34, V35, V37, V42

Lukullus

Dagelijkse afleveringen van maart 1965 - maart 1966, ongekleurd
V31 De huilende rotsen
* V47 De grijze wagen (ingekort)

Pony

Wekelijkse afleveringen van nr.3 (1958) - nr.45 (1 augustus 1960), kleur
V2 Das Geheimnis vom Regensee
V3 Die letzte Postkutsche
V9 Der Gespensterhengst

Felix

Volledige (vaak ingekorte) verhalen van nr. 35 (15 mei 1961) - nr. 331 (8 februari 1965), kleur
44 verhalen : V5, V6, V8-V13, V15-V43, V45-V50, V52

Bessy, Bastei Verlag

Volledige (vaak ingekorte) verhalen van nr.1 (15 februari 1965) - 992 (18 november 1985), kleur
Er werd gestart vanaf het (toen) recent in België verschenen verhaal, Paniek in Watona. Oudere verhalen werden in willekeurige volgorde ingelast in de lopende reeks

Nr. 1 V51 Das Geheimnis der sieben Feuer
Nr. 2 V52 Aufstand der Sioux
Nr. 3 V6 Der König der Berge
Nr. 4 V54 Kampf allen Bleichgesichtern
Nr. 5 V55 Im Tal der silbernen Spuren

(zie: bessy.ophetwww.net)

Nr. 988 Abrechnung in Silverton
Nr. 989 Der Krieger mit der roten Feder
Nr. 990 Die Spur der weißen Wölfe
Nr. 991 Flammen des Verderbens
Nr. 992 Duell der blitzenden Klingen

2. Bessy in album

Bessy Classic,

uitgeverij Hutterer & (Gerhard) Förster
interessant voor de liefhebber is de Classicreeks, waarin betracht wordt om de 68 eerste verhalen te restaureren, in een vrij correcte volgorde. Alle verhalen zijn in kleur!

Nr. 1 V1 Die Pioniere
+ V2 Das Geheimnis vom Regensee, 1989
(de eerste keer dat V1 in het Duits verscheen!)

Bessy Classic,

uitgeverij Norbert Hethke, 1e reeks

Nr. 2 V3 Die letzte Postkutsche
+ V4 Die geheimnisvolle Spur
Nr. 3 V5 Das Stahlross
+ V6 König der Berge
Nr. 4 V7 Ronny
+ V8 Die Höhle des Drachen
Nr. 5 V9 Der Geisterhengst
+ V10 Holzfäller am Silberfluss
Nr. 6 V11 Der Gefangene der Witchinoks
+ V13 Der schwarze Prinz
Nr. 7 V14 Der schweigende Zeuge
+ V12 Das Geheimnis des Schmuckräubers
Nr. 8 V15 Das Zeichen des großen Geistes
+ V16 Die verbotene Elchjagd
Nr. 9 V18 Tekontas auf dem Kriegspfad
+ V17 Die Vergeltung
Nr. 10 V20 Die Hungersnot
+ V19 Das Rätsel der Wapitischlucht
Nr. 11 V22 Das verlassene Bergwerk
+ V23 Der letzte Junghirsch
Nr. 12 V24 Die Gespensterstadt
+ V21 Die goldenen Schmetterlinge, 1993

Bessy Classic,

uitgeverij Norbert Hethke, 2e reeks

Nr. 25 V26 Der Mann, der sich nicht zeigen wollte, 1995
Nr. 26 V27 Die Farmersfrau von Buffalo City
Nr. 27 V25 Die verschundene Beute
Nr. 28 V28 Die geheimnisvolle Frucht
Nr. 29 V29 Weißer Biber
Nr. 30 V30 Das Tal des Todes
Nr. 31 V31 Die heulenden Geisterklippen
Nr. 32 V32 Der Fluch des Zauberers
Nr. 33 V34 Flucht in das Land der Grizzlybären
Nr. 34 V33 Am Rande des weißen Todes
Nr. 35 V35 Das Kriegsbeil
Nr. 36 V36 Das Verschollene
Nr. 37 V37 Die drei Pfeile
Nr. 38 V38 Schüsse aus dem Hinterhalt
Nr. 39 V39 Die Feuerprobe
Nr. 40 V40 Der Tanz der Giftschlangen
Nr. 41 V41 Rex, der wilde Hund

Nr. 42 V42 Der Postreiter
Nr. 43 V43 Die Geisterhütte
Nr. 44 V44 Der unzähmbare Barry
(de eerste keer dat V44 in het Duits verscheen!)

Nr. 45 V45 Die Geiseln
Nr. 46 V46 Der verwunschene Schimmel
Nr. 47 V47 Der feuerrote Wagen
Nr. 48 V48 Die heilige Flamme
Nr. 49 V49 Unter falschem Verdacht
Nr. 50 V50 Die schwarze Moute
Nr. 51 V51 Das Geheimnis der sieben Feuer
Nr. 52 V52 Aufstand der Sioux
Nr. 53 V53 Das Geheimnis des Einsiedlers
Nr. 54 V54 Kampf allen Bleichgesichtern
Nr. 55 V55 Im Tal der silbernen Spuren
Nr. 56 V56 Die Geister der Roten Grotte
Nr. 57 V57 Dem Tod entronnen
Nr. 58 V58 Banditen, Gold und graue Wölfe
Nr. 59 V59 Sid Mocash darf nicht sterben
Nr. 60 V60 Gefahr im Tal der Elche
Nr. 61 V61 Im Tal der Geister
Nr. 62 V62 Der Feuerteufel von Canatoga
Nr. 63 V63 Der teuflische Entführer
Nr. 64 V64 Der Trick des Medizinmannes
Nr. 65 V65 Der singende Sand
Nr. 66 V66 Der Bisontöter
Nr. 67 V67 Geblendet von Chiwas Licht
Nr. 68 V68 Die große Prüfung

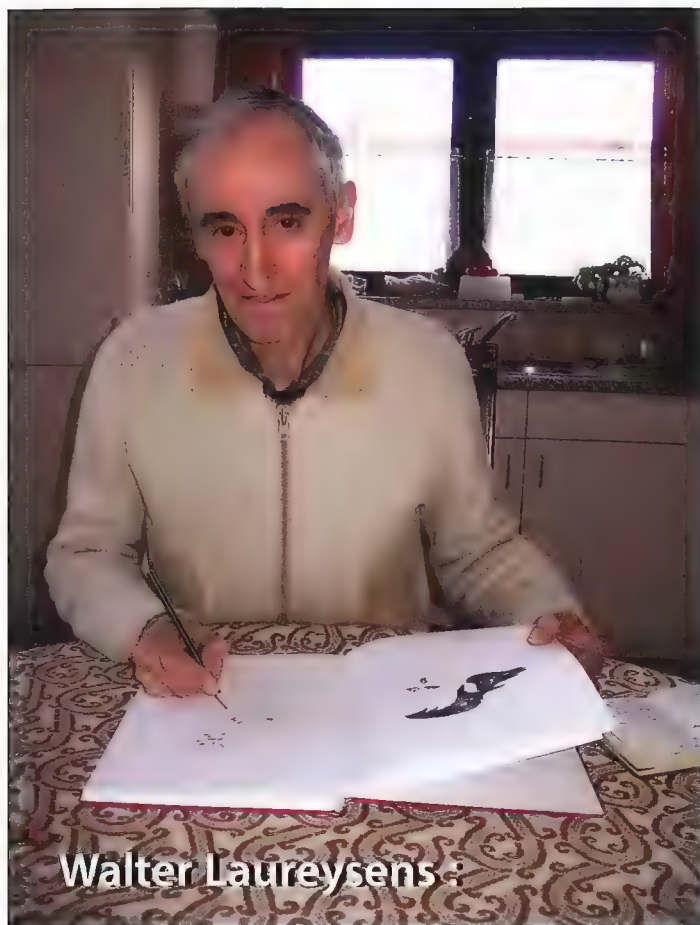
(Vervolg vanaf nr. 1)

Nr. 1 V1 Die Pioniere
Nr. 2 V2 Das Geheimnis vom Regensee
Nr. 3 V3 Die letzte Postkutsche
Nr. 4 V4 Die geheimnisvolle Spur
Nr. 5 V5 Das Stahlross
Nr. 6 V6 Der Schrecke der Felsenberge
Nr. 7 V7 Wapiti-Canyon
Nr. 8 V8 Die Höhle des Drachen
Nr. 9 V9 Der Geisterhengst
Nr. 10 V10 Holzfäller am Silberfluss
Nr. 11 V11 Der Gefangene der Witchinoks
Nr. 12 V12 Das Geheimnis des Schmuckräubers
Nr. 13 V13 Der schwarze Prinz
Nr. 14 V14 Der schweigende Zeuge
Nr. 15 V15 Das Zeichen des großen Geistes
Nr. 16 V16 Die verbotene Elchjagd
Nr. 17 V17 Die Vergeltung
Nr. 18 V18 Tekontas auf dem Kriegspfad
Nr. 19 V19 Der König der Nacht
Nr. 20 V20 Die Hungersnot
Nr. 21 V21 Die goldenen Schmetterlinge
Nr. 22 V22 Das verlassene Bergwerk
Nr. 23 V23 Der letzte Junghirsch
Nr. 24 V24 Die Gespensterstadt, 2001

Met dank aan Ulrich Wick.

Walter Laureysens (°4/11/1948, Antwerpen) kon zijn jongensdroom om striptekenaar te worden, waarmaken dankzij Bessy. Hij tekende om precies te zijn 197(!) Bessy-verhalen voor de Duitse markt. Maar hij voorzag het einde van het Bessy-tijdperk, koos voor een nieuwe job en dat leverde hem een vast dienstverband op. De passie voor strips bleef onverminderd en dus ging hij door met tekenen, nu als hobby. Ondertussen verscheen in eigen beheer zopas het album *De anderen*, het derde deel uit de zevendelige serie *Killroy was here*. Walter zorgt niet alleen voor de tekeningen, maar draagt eveneens zorg voor het scenario. Killroy is een 16de-eeuwse vrijbuiters van Schotse afkomst, die zich beroemt op het overvallen van Spaanse goudschepen. Hij is niet gewoon, hij ziet dingen waar anderen geen weet van hebben. Nieuwsgierig hoe het verder gaat? Ren dan niet naar de stripwinkel want Walter verzorgt ook zijn verspreiding zelf, via diverse stripbeurzen her en der in het land. Gemiddeld doet hij twee beurzen per maand in 2008. Wie al een voorproefje wil van album vier kan terecht op de site walterrell.be, waar op regelmatige basis nieuwe afgewerkte pagina's worden toegevoegd.

“Stoppen met tekenen was een goeie beslissing”

DOOR LÉON DEN HARTOG

“Eigenlijk heeft Karel Verschuere aan het begin van mijn tekencarrière gestaan. Mijn moeder had een vriendin, die Karel Verschuere als schoonbroer had. Ze vertelde me dat hij bij Vandersteen werkte. Mijn moeder heeft toen wat tekeningen laten zien aan Karel Verschuere, die zei: ‘dat ziet er goed uit, daar moet je mee doorgaan’. Ik zal zo’n jaar of 10 geweest zijn toen. Dat heeft mij direct gestimuleerd om verder te gaan met tekenen. Elke dag stonden er 1 of 2 bandjes van Bessy in de krant en ik had die uitgeknipt en opgeplakt en volledig nagetekend. Maar Karel Verschuere was een beetje een rare man. Zijn reactie op die Bessy-tekeningen was plots heel anders: ‘tegenwoordig denken ze als ze een potlood kunnen vasthouden dat ze al kunnen tekenen’. Er waren niet zoveel tekenaars toen: Vandersteen en Verschuere, dat waren de voorlopers. Toen was ik een jaar of 14 en mijn niveau was, denk ik, al vrij hoog. Ik heb het niet opgegeven en ben gewoon verder gegaan met tekenen. In de loop der jaren heb ik de stoute schoenen aangetrokken en ben

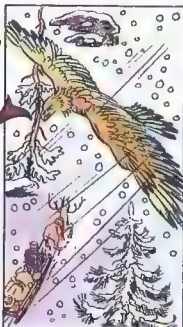
Enkele rendieren dwalen af. Paavlo en zijn zus willen ze terug drijven naar de kudde. Zus glijdt uit en talmelt in een rotspleet. Ze huilt van de pijn.

Haar been is gebroken! Haastig wordt het gespalkt. Vader is er niet gerust in. „Zus moet verzorgd worden,” zegt hij. Maar er kan geen opent-houd gemaakt worden. Wat nu?

Zus wordt stevig op een slede gebonden. Paavlo zal haar naar een dichtbijge nederzetting voeren, een dagreis ver. Goede reis, Paavlo! De kudde trekt alweer verder.

Paavlo schiet goed op. Zus houdt zich flink. Maar de reis is lang en eenzaam. Dan begint het te sneeuwen. Paavlo moet waakzaam blijven, hij mag niet verdwalen.

Het rendier wordt moe, maar Paavlo jaagt het voort. Hij wil niet rusten en kamp maken, want zus is niet zo best meer. Ze heeft koorts. De tijd dringt.

Strippagina voor schoolmagazine *Explo*, uitgegeven door *De Sikkel* (1981-1984)

zelf naar Vandersteen gegaan met een pak tekeningen onder mijn arm. Vandersteen was daar vanaf het begin heel lovend over, maar natuurlijk zei hij dat er hier en daar nog wel wat aan geschaafd moest worden. Hij gaf wat aanwijzingen en vond dat ik best in die richting zou voortstuderen. Dat heb ik ook gedaan en ik ben toen de opleiding op de Academie voor Schone Kunsten gaan volgen in Antwerpen. Ik moet zo'n jaar of 17 geweest zijn."

INGELIJFD BIJ DE BESSYPRODUCTIE

"Na mijn legerdienst in 1969 ben ik een tijdje gaan werken, onder andere als reclametekenaar voor een bedrijf in lichtreclames. Op een gegeven moment ben ik gaan stempelen, maar ik had nog altijd die droom om striptekenaar te worden. Ik had een hele reeks Bessytekeningen op kalkpapier klaarliggen en ik ben dan Willy Vandersteen nog eens gaan opzoeken. Vandersteen was niet thuis en daarom gaf ik de tekeningen af aan zijn vrouw. Een week later kreeg ik telefoon van een medewerker van Vandersteen, Frans Anthonis. Die vroeg of ik eens wilde langs komen om kennis te maken. Hij had mijn tekeningen gezien en Vandersteen en hijzelf waren overenthousiast. Ze waren toen al enkele jaren bezig met de Bessyproductie voor *Bastei* in Duitsland en ze hadden mensen nodig om Bessy te tekenen, want die productie werd steeds maar groter. En tekenaars vinden was moeilijk, want er was weinig talent.

Ik heb dan Frans Anthonis thuis opgezocht en enkele Bessy platen voor hem geïnk, die hem bevielen. Daarop zijn we samen naar Kalmthout gegaan, naar Vandersteen, die mij direct aangenomen heeft. Dat was mijn eerste job : als inktter de platen van Frans in inkt zetten. Met Vandersteen heb ik dan verdere afspraken gemaakt. Ik werd helaas niet in vaste dienst aangenomen. Dat was voor mij altijd wel een punt, maar er was gewoon geen andere mogelijkheid. Ik werd dus op freelance-basis aangenomen. Frans was toen ook al freelancer. In het begin had Vandersteen zijn medewerkers aangenomen in vaste dienst, maar de tekenaars die later kwamen, zoals Ron van Riet en Jan Moens, konden alleen nog als freelancer aan de slag. Daar was Frans Anthonis de oorzaak van. Frans was ook een beetje een rare, die werkte half voor Vandersteen en half voor een fotogravure.

Hij had heel dringend werk en bijgevolg werkte hij nogal veel thuis. Met Vandersteen was hij overeengekomen dat hij ook af en toe thuis aan Bessy kon tekenen. Vandersteen vond dat best, die was daar erg makkelijk in en stond dat zonder probleem toe. Maar Frans Anthonis maakte daar een beetje misbruik van. Hij kreeg thuis regelmatig bezoek van al die gravuremensen en op den duur was hij meer thuis dan op de studio. Dat heeft tot een conflict geleid met Vandersteen, die daarna besloot dat iedereen die er nog bij zou komen, alleen als freelancer aangenomen werd."

BETERE TEKENAARS KREGEN MINDERE INKTZETTERS

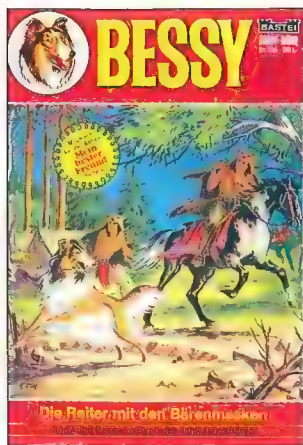
"Vandersteen zag ik elke maand, telkens ik mijn loon gingen halen in Kalmthout. Ik reed dan mee met Anthonis. Maar het schipperde niet zo met hem, want hij was altijd te laat met zijn geschetste platen. Ik kreeg te weinig platen van Anthonis om er echt mijn brood mee te verdienen. Op de duur was dat niet meer te doen en na een jaar heb ik aan Vandersteen gevraagd of ik mijn eigen verhaal niet mocht schetsen. Ik kreeg een scenario en na één maand was het boek af. Vandersteen keurde het goed! Van dan af ben ik gewoon mijn eigen boeken blijven schetsen. De eerste maanden was dat één boek, maar later ging dat al wat sneller. Bij ongeveer 3 jaar leverde ik al twee boeken per maand af. Maar er was één probleempje : ik werkte mijn tekeningen heel gedetailleerd uit. Nu werkten we met een team van tekenaars en inktzetters. Ronald van Riet was een goede tekenaar en dan was er nog Ann van der Velde die al voor mij bij de Studio zat, ook een goede inktzetster. Jeff Broeckx tekende bijvoorbeeld eerder schetsmatig en voor die verhalen kon je dan een hele goede inktter gebruiken, zoals Ron en Ann. Die konden op een schetsmatige tekening goed werk leveren, want die konden zelf echt tekenen. Jan Moens daarentegen, een vriend van Ronnie (*Van Riet -red.*) heeft men er zomaar bijgenomen omdat men niemand anders had. Moens kon wel een pen vasthouden maar... – het is jammer dat ik het moet zeggen, maar het is de realiteit - hij verknoeiëde eigenlijk mijn werk. Omdat ik alles heel gedetailleerd uittekende, werden mijn boeken vooral door Jans Moens geïnk. Het eindresultaat vond ik daarom niet zo netjes. De geïnkte platen kreeg ik ook nooit te meer te zien. Pas later zag ik mijn werk gedrukt terug, omdat we achteraf altijd een exemplaar van de boekjes kregen. Mijn humeur was daar op de duur ook naar. Ik heb dat spijtig genoeg nooit met Vandersteen besproken."

DE SFEER IN DE STUDIO

"Maandelijks bij Vandersteen langslopen om ons loon op te halen, dat was een belevenis. Dat was niet zomaar je geld halen, het duurde wel een uurtje, want Vandersteen had altijd wat te vertellen. Aanvankelijk was dat altijd op zaterdagmiddag maar op een gegeven moment kon Vandersteen niet meer op zaterdag en dan ging ik in de week. Terwijl ik daar dan even moest wachten op de Studio, had ik de gelegenheid om de sfeer daar te proeven. Ik moet zeggen dat de sfeer op de studio tamelijk 'koel' was: je kon daar letterlijk de muizen horen lopen. Ik denk dat daar tijdens het werk een ijzeren discipline heerste. Ik vond

Foto uit de jaren zeventig met van links naar rechts : een stuk van het standbeeld van Suske en Wiske, Willy Vandersteen, Peter Koeken, Ron van Riet, Paul Geerts, Walter, Jeff Broeckx, Anita Schauwvlieghe

Walters eerste Bessy, verschenen bij Bastei Verlag als nr. 309 (21/4/1972)

Cover Bessy 525 + fragment uit het verhaal : het hoofd van Andy werd getekend door Jeff Broeckx ▲►

dat niet zo gezellig, je stond daar te wachten op je geld en niemand had tijd voor een babbeltje. Daarom heb ik het alleen reizen afgeschaft. Jeff Broeckx ging altijd met Ron van Riet en toen heb ik gevraagd of ik met hen mee kon rijden. Dan gingen we met zijn allen samen en dat was plezant. Nee, op die Studio in Kalmthout was het ongezellig. Af en toe ging ik wel eens naar de Bessystudio in de Gretrystraat en dan werd er niet meer gewerkt! Wel veel gelachen : de flessen kwamen op tafel en we begonnen gezellig wat te eten. Als Robert Wuyts en Ron van Riet er waren, was er geen houden meer aan. Het waren echt twee geheel verschillende studio's. Met het tekenwerk van Suske en Wiske heb ik nooit iets te maken gehad maar de strips van Suske en Wiske kreeg ik van Vandersteen zelf in Kalmthout! Toen ik een keer op Vandersteen stond te wachten, vroeg iemand of ik de strips van Suske en Wiske had. Ik antwoordde naar waarheid dat ik er 'een paar' had en werd meegenomen naar de zolder boven de Studio. Ik moest daar zelf maar wat boeken uitzoeken. Later moest ik nog eens wachten op Vandersteen en toen vroeg ik hem zelf of ik nog even op zolder kon kijken en die vond dat prima. 'Zoek maar uit', zei hij. Vandersteen kreeg tien exemplaren van elke druk dus die zolder lag vol (zie ook het bezoek van Hans Matla aan Vandersteens zolder in BSM 60 – red.)."

VERSCHILLENDE STIJLEN

"Als Bessy er niet was geweest, had ik waarschijnlijk nooit voor Vandersteen gewerkt. Hij had nu eenmaal zijn vaste mensen. Al mijn Bessyverhalen waren voor de Duitse markt. Mijn scenario's kwamen van Hugo Renaerts of Jacques Bakker. Elke keer kon ik kiezen uit een pak scenario's die op de Studio lagen. Ik pakte niet direct de bovenste van de stapel, maar keek wel even vluchtig waarover het verhaal ging. Er was wel een groot contrast tussen de twee scenarioschrijvers. Jacques Bakker schreef redelijk eenvoudige scenario's, terwijl die van Renaerts wat taal betrof toch wat rijker waren, moeilijker om te lezen. Die had ik toch wel liever. De scenario's lagen klaar helemaal met de pagina-indeling erbij, maar daar kon je je natuurlijk niet altijd aan houden.

Die Reiter mit den Bärenmasken was het eerste Bessyverhaal dat

ik tekende. Na zeven jaar tekende ik drie tot drie en een halve strip per maand, drie tot vier bladzijden per dag! Inmiddels waren de tekeningen wel wat minder gedetailleerd, ze waren ook wat groter geworden. In het begin tekende iederéén Andy, tot er klachten kwamen van Bastei. Patrick van Lierde zou van dan af alle Bessy's gaan inkten om een eenvormige stijl te krijgen en daarna is ook nog beslist dat Jeff Broeckx de Andy-kopjes zou tekenen. Bekeek je een boek van mij en Robert Wuyts, dan was dat een verschil van dag en nacht. Vooral het postuur van Andy tekende Wuyts anders, heel robuust. Mijn Andy's waren veel smaller. Ooit is er een vergadering geweest bij *Standaard Uitgeverij* met Bastei erbij en die gaven aan dat ze mijn stijl verkozen. Ik heb me altijd afgevraagd waarom. Waarschijnlijk heeft dat te maken met de manier waarop ik Andy neerzette, uiteindelijk was dat toch maar een manneke van 17, 18 jaar. De anderen tekenden hem veel robuuster, ouder. Ik moet zeggen dat de kwaliteit van mijn boeken echt niet zo schitterend was, ik was daar absoluut niet

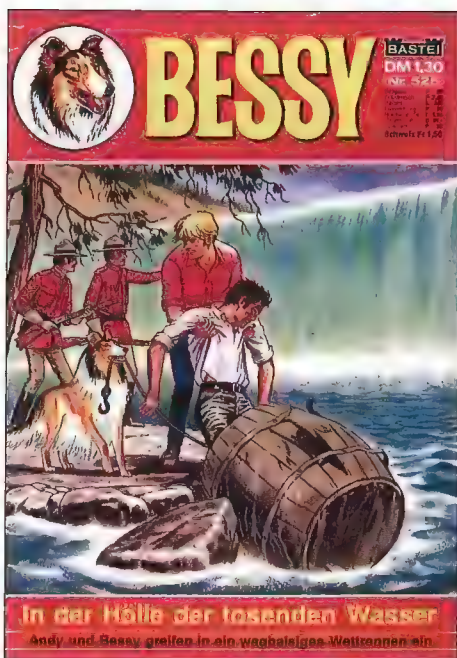
trots op. Er waren er enkele goeie bij en af en toe was er een album bij dat ik zelf inkte en die waren gewoon beter. Maar de meeste werden door Moens geïnk't en dat was rap, rap. Op de duur ging het ook mij enkel en alleen om geld te verdienen; de kwaliteit, daar lette ik ook niet meer zo op. Uiteindelijk heb ik 197 Bessy's getekend, maar ik weet niet meer welke ikzelf geïnk't heb, dan zou ik alle boeken door mijn hand moeten laten gaan en dan haal ik de mijne eruit. Maar ik heb helaas ook niet meer heel de serie."

HET EINDE VAN DE BESSYSTUDIO IN ZICHT

"Ongeveer in 1983 ben ik gestopt met Bessy. Ik heb toen de beslissing genomen om in vaste dienst gaan werken. Werken voor slechts één grote opdrachtgever, dat houdt een gevaar in; als dat stopt, dan heb je helemaal niets meer. Daarom was ik al stilaan in de wereld van schoolboeken gestapt en was ik ook voor een paar uitgeverijen gaan illustreren. Dat waren serieuze opdrachten die zo'n 5 tot 6 jaar liepen. Dat betekende wel dat ik gemiddeld zo'n veertien uur per dag moest werken, de zaterdag en zondag erbij.

Proefplaat voor het verhaal dat aan Eppe aangeboden werd

Die illustraties voor schoolboeken waren grote opdrachten zodat ik soms 's nachts aan het werk was. Zelfs tijdens feestdagen bij familie nam ik altijd mijn werk mee. Ik ben bij Vandersteen gaan opzeggen en heb hem beloofd nog één boek af te werken. Dat was *De zingende bossen*. Ik heb niet plotseling gezegd dat ik ermee zou stoppen, ik had ze een jaar op voorhand al laten weten dat ik het niet zou blijven doen. Ook bij de uitgeverijen waarvoor ik illustreerde, heb ik mijn plan goed op voorhand bekend gemaakt. Ik heb het definitieve einde van de Bessystudio niet afgewacht, ik zag dat aankomen. Maar ik heb wel enkele serieuze klappen gekregen die me geholpen hebben om de beslissing te nemen. Ik was al heel wat jaartjes bezig om aan een andere toekomst te werken. Ik heb contact gehad met Lombard maar het was steeds dezelfde reactie: het was teveel in de Vandersteenstijl en daar hielden ze niet zo van. Ik heb ook een voorstel gedaan aan het weekblad *Eppo* voor een verhaal dat zich situeerde in de Spaanse tijd, in de 16^e eeuw. De tijd toen Margareta van Parma hier landvoogdes was in België. Als ik nu die platen bekijk... die mogen er best zijn. Het zijn hele mooie platen, ik snap niet dat men daar gewoon naast gekeken heeft. Ze zijn niet gepubliceerd. Martin Lodewijk zat destijds in de redactie van *Eppo* en ze waren erg geïnteresseerd. We hebben twee keer een onderhoud gehad. Kort gezegd: ze hebben mij een jaar aan het lijntje gehouden. Daarna is er van het project niets meer gekomen omdat men wat anders had. Opeens was daar *Cori* van Bob de Moor. En dat speelde zich ook in de

Spaanse tijd af. Maar evengoed hadden ze mijn verhaal toch nog kunnen publiceren daarna? Dat was allemaal in de tijd toen ik voor Bessy werkte. Voor de documentatie zat ik weken in het stadsarchief, en dit project plus al het illustratiewerk voor de schoolboeken maakte ik naast mijn drie en een halve Bessyplaat in de week."

KILLROY WAS HERE

"Ik had de 'Eppo-platen' eens meegenomen naar een beurs, ik zat toen naast Jeff Broeckx. Mensen kwamen toen mijn platen bekijken en dat heeft nog een staartje gekregen. Op diezelfde beurs was ook Gideon Brugman, die tekende voor het blad *ESSEF*, een magazine voor fantastische literatuur en stripverhalen. Gideon wilde mij daar graag eens over spreken en zo is feitelijk mijn eigen serie begonnen. Een week later al kwam hij bij mij thuis en is er afgesproken dat ik een sciencefiction verhaal zou maken. Ik had helemaal niets met het genre, maar het interesseerde me wel. Na veel denkwerk is zo *Killroy* ontstaan. In een magazine over paranormale toestanden en mysteries had ik gelezen over een mysterieuze man die zijn naam overal opschreef: 'Killroy was here'. Die zin was over de hele wereld verspreid. Dat was erg mysterieus want men wist niet wie dat deed. Wie was die Killroy? Was het een journalist? Het moest iemand zijn die zich enorm vlot kon verplaatsen. Achteraf heeft men in de VS een wedstrijd georganiseerd om de man te vinden. Een dertigtal mensen reageerden en uiteindelijk is een scheepsinspecteur voor de Amerikaanse NAVY aanvaardt als de ware Killroy. Die heeft de legende doen ontstaan. Hij heeft de prijs gewonnen, maar zekerheid over zijn Killroyidentiteit heeft men niet. Ik vond dat gegeven heel interessant in mijn verhaal omdat het een manier is om een dwaalspoor aan te brengen. Het is erg moeilijk om een verhaal te ontwerpen en hier waren alle ingrediënten al aanwezig. Op televisie liep toen ook een feuilleton over een dokter die beticht werd van moord en op de vlucht ging, *The fugitive*. Zo kreeg ik het idee voor een verhaal over iemand die op de vlucht was, zoals Killroy, die een dwaalspoor legt voor zijn achtervolgers, de mannen uit de toekomst, die hem zochten omdat hij paranormale gaven bezat. Ik had mijn verhaal. En het is in *ESSEF* gepubliceerd."

Killroy deel 3. De Killroy-albums verschenen in een oplage van 1000 exemplaren. Van deel 1 en 2 zijn nog exemplaren te koop (10 euro per stuk)

Bessy 158 bevat het enige verhaal van Walter dat in de Vlaamse reeks opgenomen werd

FEVRIER	FEBRUARI	FEBRUARY	FEVRIER	FEBRUARI	FEBRUARY
2	2	2	2	2	2
86	86	86	101	101	101
87	87	87	102	102	102
88	88	88	103	103	103
89	89	89	104	104	104
90	90	90	105	105	105
91	91	91	106	106	106
92	92	92	107	107	107
93	93	93	108	108	108
94	94	94	109	109	109
95	95	95	110	110	110
96	96	96	111	111	111
97	97	97	112	112	112
98	98	98	113	113	113
99	99	99	114	114	114
100	100	100	115	115	115
			116	116	116
			117	117	117
			118	118	118
			119	119	119
			120	120	120

Het notitieboekje waarin Walter alle Bessytitels noteerde die hij voor Vandersteen maakte

GESTOPT MET TEKENEN

"Die publicatie in *ESSEF* kreeg ook weer een staartje. Ik had opnieuw kopieën gestuurd naar *Lombard*, ditmaal van het Killroy-verhaal, juist op het moment dat er een redactiewisseling was. Duchateau was hoofdredacteur maar die werd toen vervangen door Vernal. Een week later kreeg ik een reactie van Duchateau, want hij had plannen om een verhaal te schrijven voor mij, voor het weekblad *WHAM!* Hij was op zoek naar een tekenaar. Ook kwam ik bij weekblad *Kuifje* in beeld en heb enkele gesprekken gehad met Vernal. Maar hij bood mij voor één plaat -volledig ingekleurd- 8000 Belgische frank. Dus aan een tempo van twee platen in de week is dat enorm weinig, ik verdiende veel meer bij Vandersteen. Dat heb ik klaar en duidelijk gezegd aan Vernal. Want let wel, ik tekende nog steeds voor Vandersteen. Ik kon pas echt stoppen met Bessy als ik wat anders had. Maar er waren ook problemen met een eventueel contract. Ik heb het contract nog getoond aan Eddy Ryssack, destijds voorzitter van het Stripgilde. Die zei me dat er zes punten uit moesten. Ik terug naar *Kuifje*: die zes punten moeten eruit, anders doe ik het niet. Stel je voor: ik heb jaren geprobeerd om bij *Kuifje* binnen te komen en dat lukte niet, ineens krijg ik die kans en ik zeg *nee*... In een *Kuifje*-special is uiteindelijk alleen een pilotenverhaal gepubliceerd, op scenario van Duchateau. Bij *WHAM!* kreeg ik te horen dat het 99 % zeker was dat het project zou gerealiseerd worden. Dus in een paar maanden tijd schoot ik werkelijk omhoog. Maar een paar maanden later ging *ESSEF* failliet, zes maanden later ging *WHAM!* over de kop en de oplage van Bessy stagneerde. Ik zag mijn hele loopbaan als striptekenaar gewoon ineenstorten. Toen dacht ik: jongens, dat risico neem ik niet en ik ben gestopt met strips tekenen. Dat is een goede beslissing geweest. Het illustratiewerk ben ik wel blijven doen én ik ben bij een drukker gaan werken. Die heeft mij alles geleerd. Strips maken is sindsdien mijn hobby, ik ben met Killroy doorgegaan in mijn vrije tijd. Na een aantal jaren zijn we in de drukkerij overgeschakeld op prepress. Alles wat we nu doen is geïnformatiseerd. Ik heb zelf een computer gekocht, cursussen gevolgd en heb me thuis verder ontwikkeld. Dat is een voordeel, ik kan alles zelf op de computer. Ik teken mijn platen in potlood, zet ze in inkt, scan mijn tekenwerk in en kleur de platen zelf in. Ook de belettering doe ik zelf, ik heb dat lettertype zelf ontworpen. Het hele proces van mijn album doe ik zelf, ik kan mijn boek helemaal zelf maken. Het enige wat ik niet gedaan heb, is het drukken zelf, maar de drukplaten heb ik wel weer zelf gemaakt. Nog ruim vijf jaar, dan ben ik met pensioen en kan ik weer fulltime striptekenaar worden!"

KILLROY, THE HOBBY

"Van Killroy zijn nu drie albums gedrukt. Deel 3 is net uit. Het vierde album is gepland voor januari 2010 en het volgende boek zal dan wel verschijnen als ik met pensioen ben. Het vijfde verhaal zal anders

worden, het wordt niet

meer puur sciencefiction

zoals de eerste delen.

Deel 3 speelt zich af

in de 17^e eeuw. Dat is

het eigenlijke begin van

het verhaal, waarin ik

platen uit *ESSEF* heb

geïntegreerd, omdat mijn

Killroy een 16^e eeuwse

zeevaarder is die paranor-

maal begaafd is. Deze Killroy

wordt opgejaagd en via een tijd-

machine komt hij in de Tweede

Wereldoorlog terecht, waar hij

scheepsinspecteur is. Deel 3 is

enorm gedocumenteerd, zo heb ik

bijvoorbeeld Lelystad bezocht waar

De Batavia ligt, het schip dat ik in mijn

verhaal gebruik. Zippie, de hond was

makkelijker te tekenen, die staat hier op

De favoriete stijl van Walter : een mix van SF en Heroic Fantasy

Killroy in zijn kajuit

de kast (wijst op een klein porceleinen hondje). Deel 4 is al volledig in potlood uitgewerkt. Inmiddels ben ik begonnen met het inkleuren. Per maand denk ik 2 platen in te kleuren en die plaats ik dan op mijn site, zodat de trouwe lezer het verhaal alvast kan lezen. Trouwens, mijn site heb ik ook zelf ontworpen! Momenteel ben ik ook bezig met zeven extra platen voor deel 1, voor een Franstalige uitgave. Misschien komt er dan zelfs een herdruk in het Nederlands met deze zeven extra platen, maar dat zal dan een kleine oplage zijn. Zoals het er nu naar uitziet zal deel 6 zich volledig gaan afspelen in de riddertijd. Ik hoop daarbij de sfeer van Karel Biddeloo te benaderen. Killroy, the story continues!"

Tot zover een gesprek met een boeiend man, die zijn carrière als striptekenaar beëindigde maar gelukkig altijd in zijn vrije tijd is blijven tekenen. Zijn website (walterell.be) geeft een mooi overzicht van zijn werk en ik raad iedereen aan ze eens te bezoeken. Er is veel werk van Killroy te zien, maar ook de vele (schoolboek)illustraties zijn een bezoekje waard. Ook te vinden is de titellijst van de 197 Bessyverhalen van Bessy die Walter tekende. Elk verhaal dat hij tekende gedurende zijn loopbaan bij Vandersteen noteerde hij in zijn notitieboekje. Als er meer tekenaars waren geweest die zo nauwkeurig bijhielden wat ze tekenden, waren er wat minder geheimen voor ons stripliefhebber... Aan de andere kant heeft dat ook weer zijn charme: er is nog zoveel om uit te pluizen!

Voor de geïnteresseerden: google ook eens voor meer informatie naar "Kil(l)roy was here". Een voorbeeld:

http://marcdecoster.blogspot.com/2005/11/killroy-was-here_17.html

Plaat uit Killroy deel 3

HET ABC VAN DE STRIP

door Paul Morhaegen

"WANNEER DOEN JULLIE EINDELIJK NOG EENS IETS OVER VANDER-STEEN?"

"MEER VANDER-STEEN IN BRABANT STRIP!"

LIJF GEJAMMER IS HET ABC VAN DE STRIP NIET ONTGAAN. DAAROM DEZE WEEK: DE "W"

VAN WILLY.
("DE MEESTER"
VOOR DE VRIENDEN)

WILLY VANDERSTEEN IS EEN MAN MET VELE GEZICHTEN.

HIJ WORDT SOMS OMSCHREVEN ALS EEN SOORT VAMPIER, OVERLEVEND DANKZIJ HET TALENT VAN VELE TIENTALLEN MEDEWERKERS.

DE SFEER IN DE STUDIO WAS ECHTER STEEDS GEMOEDELIJK.

DE TEKENAARS VERMAAKTEN ZICH TUSSEN HET VELE WERK DOOR MET CLEVERE HUMOR, WOORDGRAPJES ETC.

Mannen, wegens Allerzielen moet ge mijn vandaag Mijnheer "Vampiersteen" noemen. Hebt ge 'm?

Geweldig, meester! En ik ben "Pol-Ter-Geerts!"

En ik: "Karel Bibberoo", hahaha!

DE HUIDIGE STUDIO BEPERKT ZICH TOT SLECHTS EEN REEKS.

OE?

Twee blokjes maar, Jan! Het team rekent op je!

Goed zo. Geef maar hier!

Het team noemt hem "Jan Bossaap". Heb je 'm?

"Bosschaert" wordt "Bossaap". Goed he?

Mij noemen ze "Luc Morilla", haha!

Tsja. Creatievelingen onder mekaar, hee!

Jongens, Jan Bossaap heeft beslist dat het volgende album "De Waterige Wachtlijst" gaat heten!

SCENARIO TEAM

ZUCHT...

ZUCHT...

Doe er wat mee!

Achter deze deur gebeurt de magie!

GRAFISCH TEAM

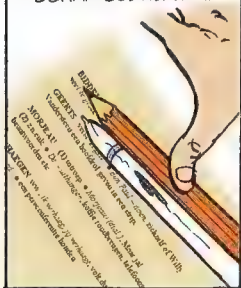
Kijk, hij daar tekent enkel de hoofdjes van de personages.

En hij daar is onze expert wat betreft hun linkerschoenen.

Zij beperkt zich dan weer tot rechterschoenen en 17de-eeuwse galjoenen.

DE OPVOLGERS VAN DE MEESTER HEBBEN ALLEN HUN STEMPEL OP HET VLAAMSE STRIPLAND-SCHAP GEDRUKT...

TOCH VRAGEN CRITICI ZICH AF OF HET BESTE ER NIET STILAAAN AF IS.

"GEEN SEKS, GEWELD OF RELIGIE." DAT HAD MISSCHIEN TOCH ANDERS GEMOETEN, HEE WILLY?

MAAR "SUSKE EN WISKE" IS NIET DE ENIGE REEKS DIE DE MEESTER ACHTERLIET.

BAM! BAM! BAM!

OE

OE

CLAUS! JOHANS VOLGENDE TEGENSTANDER HEET "BRYDDUKH". WAT DENK JE: EEN MAN OF EEN VROUW?

LAAT ME RADEN!

OF EH... "AAP DUCHATEAU"!

"CHIMPANCLAEYS"? "MARIO BABOON"?

WE NOEMEN HEM "CONZ". HOEZO?

Gobelijn

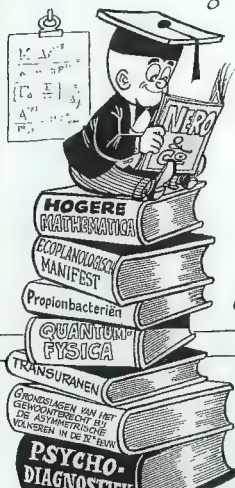
GOBELIJN STRIPS

- * biedt het volledige gamma Nederlandstalige strips, een uitgebreide Frans- en Engelstalige afdeling, tal van tweedehandsstrips, koopjes, gadgets, T-shirts, posters, zeefdrukken en nog veel meer...
- * organiseert signeersessies, stripvoorstellingen & workshops voor alle leeftijden.

Bestel nu uw strips online
www.gobelix.com

mechelsestraat 35 - 3000 Leuven - 016/23.55.80 - www.gobelijn.be

'T IS WEL NIET WETENSCHAPPELIJK VERANTWOORD, MAAR 'T IS TOCH GEESTIG.'

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

Geopend
woensdag t/m vrijdag:
10.30uur-19.00uur
zaterdag:
10.00uur-18.00uur
zondag:
10.00uur-12.30uur
tel. 09/224.32.39

In-en verkoop oude stripverhalen, zeefdrukken, curiosa, luxe's, Tevens alle nieuwe strips in voorraad!

De Striepclub

www.striepclub.be, de actieve site vol promoties, acties, activiteiten, speciale uitgaven, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via De Striepclub.

Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be

www.striepclub.be

Stripwinkel TISTJEN DOP

www.tistjendop.be

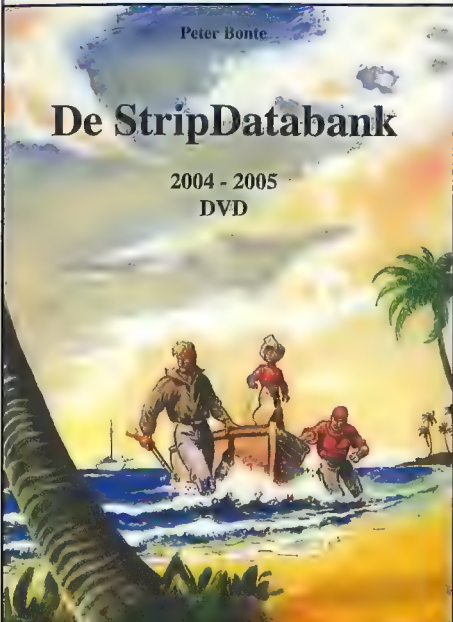
Patersstraat 96 - 2300 Turnhout
tel. 014/42.88.29 - info@tistjendop.be

Ook ruime keuze in Engelstalige strips: graphic novels, klassiekers, humor, manga's en underground.

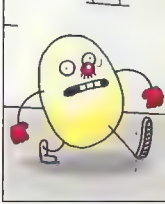
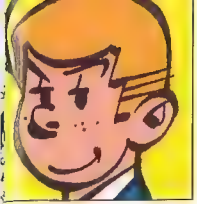
Peter Bonte

De StripDatabank

2004 - 2005
DVD

Peter Bonte
StripDatabank
2005
DVD

Koffie Klets Koffie Klets Koffie Klets Koffie Kle

Angoulême

Het Franse striptekenaarduo Philippe Dupuy en Charles Berbérian heeft zondag 27/01/08 voor hun gehele oeuvre de Grand Prix d'Angoulême gewonnen, op het gelijknamige stripfestival in het stadje in het zuidwesten van Frankrijk. De Grand Prix is de belangrijkste prijs voor het beeldverhaal in Europa. Het tekenaarsduo uit Frankrijk (Dupuy) en Iran (Berbérian) verwierf bekendheid vanaf de jaren negentig met het personage *Monsieur Jean*, vertaald als *Meneer Johan*, een dertiger die wordt gevolgd bij zijn dagelijkse beslommeringen. In 1999 ontving het duo al gezamenlijk de prijs voor het beste album. "Het was onmogelijk hen te scheiden", aldus de artistiek directeur van het festival. De Fauve d'Or (Boek v/h jaar) ging dit jaar naar *La où vont nos pères*. Deze tekstloze creatie van de

Australische kinderboekentekenaar Shaun Tan vertelt een verhaal over emigratie. De Essentiel Fnac/SNCF, zowat de publieksprijs, ging naar *Kiki de Montparnasse* van teknares Catel en scenarioschrijver Jean-Louis Bocquet. Overige prijzen waaronder Prijs van de jeugd ging naar Philippe Buchet & Jean-David Morvan (*Konvooi vol. 10: Retour de flammes*), Ontdekking van het jaar Isabelle Pralong met *L'Eléphant*, Fanzine Prijs voor *Turkey16*, L'Essentiel Patrimoine naar Tove Jansson met *Moomin*. Tot slot de Essentiels voor Jean Regnaud & Emile Bravo voor *Ma Maman est en Amérique, elle a rencontré Buffalo Bill*, Rutu Modan voor *Exit Wounds*, Pascal Rabaté & David Prudhomme voor *La Marie en plastique*, Peeters en Dragon voor *R.G.* en tot slot Cyril Pedrosa voor *Trois ombres*.

Angoulême Vlaams

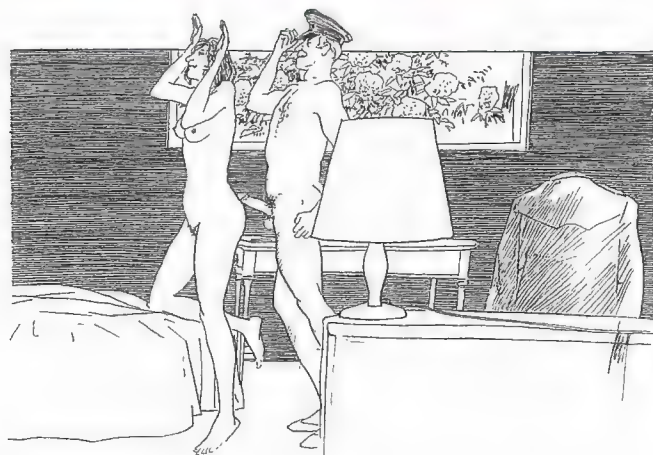
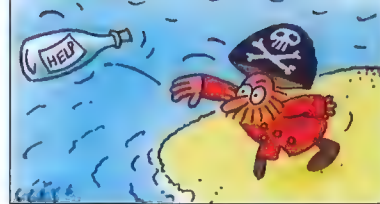
Het internationale stripfestival kleurt in 2009 overigens Vlaams. De Vlaamse strip zal vertegenwoordigd zijn, met een stand tussen de uitgevers, in het straatbeeld, en er komt een groots opgezette tentoonstelling. Dat laat het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) weten. Nu de 35ste editie van het stripfestival afgelopen is, wordt uitgekeken naar de 36ste editie. In januari 2009 zal je naar verluidt niet naast de Vlamingen kunnen kijken. Tussen de uitgevers komt er een soort "café zonder bier", waar klanten strips

kunnen bestellen in plaats van drank. In de hele stad zal Vlaanderen opduiken op de meest onverwachte momenten, telkens met het thema "Tour de Flandre" als achtergrond. Op een expo krijgt een twintigtal auteurs van de nieuwe generatie de kans om hun wereld te tonen aan een internationaal publiek. Tot die nieuwe generatie behoren namen als Olivier Schrauwen, Judith Vanistendael, Pieter De Poortere, Simon Spruyt, Kim Duchateau, Stedho, Brecht Evens en Philip Paquet. Het VFL promoot al een jaar gericht titels bij buitenlandse uitgevers, die voor vertalingen subsidie kunnen aanvragen.

Van Straaten in het museum

Het Letterkundig Museum in Den Haag verworft 650 literaire tekeningen van Peter van Straaten. Deze 70-jarige Nederlandse illustrator, cartoonist, tekenaar en schrijver verwierf bekendheid met zijn reeks *Vader & Zoon* en *Agnes*, een serie die onder andere in Vrij Nederland verscheen. Hij maakte ook cartoons, denk maar aan *Doe ik het goed?* erotische prenten en politieksatirische tekeningen. Zijn *Scènes uit het literaire leven* bieden een ongenadige kritisch-amusante kijk op het Nederlandse literaire wereldje van schrijvers, uitgevers, boekverkopers en recensenten. Voor zijn prent over de affaire rond Mabel Wisse Smit ontving Van Straaten in 2003 de Inktspotprijs voor beste actuele cartoon. Hij won deze prijs ook al in

1994 en 1997. In 2006 mocht hij de Gouden Ganzenveer in ontvangst nemen. Uitgeverij *De Harmonie* besteedt dus terecht aandacht aan zijn topcartoonist. In 2007 kwamen in het succesvolle *Roken, Neuken, Drinken* de favoriete onderwerpen van Van Straaten aan bod. Zijn nieuwste album *Zo zijn we niet getrouwd*, aangekondigd voor maart 08, bevat de allerbeste tekeningen over nog een favoriet onderwerp, namelijk de echtelijke staat in al zijn facetten. Met enkele potloodlijnen verbeeldt Van

gen. Voor de rest tot juni staat op de striplijst, *J.J. Slauerhoff Verbeelde gedichten*. J.J. Slauerhoff is een van de beroemdste en meest geliefde Nederlandse dichters. Zijn werk wordt onder andere gekenmerkt door de beeldrijke taal waarin zijn verre reizen en verlangen naar het verleden een rol spelen. Hij werd beïnvloed door Franse dichters als Baudelaire en Corbière. Jonge Nederlandse en Vlaamse tekenaars hebben op geheel eigen wijze een interpretatie in stripvorm gegeven aan de mooiste gedichten van J.J. Slauerhoff. Het feit dat deze talentvolle striptekenaars zijn gedichten opnieuw tot leven hebben gebracht, geeft aan dat zijn poëzie tot op de dag van vandaag mensen raakt en in vervoering brengt. Ook op de

Straaten interieurs en huwelijken: kamers met sanseveria's in de vensterbank en dekbedden met frisse streepjes. Express een beetje kaal. Zodat niets de aandacht afleidt van het tragische bestaan van de mensen die erin figureren.

Atlas

Uitgeverij *Atlas* gaat het in 2008 iets rustiger aandoen. Als eerste staan Eisner en Matena nog op de planning, strips die eigenlijk al in 2007 in de stripwinkels moesten lig-

planning : Geert de Weyer *100 stripklassiekers*. Jarenlang hield Geert de Weyer, strippenkenner en journalist, in *De Morgen* de klassiekers van het beeldverhaal uit de twintigste eeuw bij. In dit rijk geïllustreerde (plusminus 320 blz.) overzichtswerk brengt hij de honderd belangrijkste stripboeken bij elkaar en geeft een nadere enthousiaste, kritische en soms verrassende toelichting op een van de belangrijkste nieuwe kunstvormen van de vorige eeuw: het beeldverhaal. Voor dit boek heeft hij alle stukken herzien, geactualiseerd en uitgebreid, waardoor het een uiterst compleet beeld geeft van de belangrijkste strips, striphelden en stripseries van de afgelopen eeuw. Een boek dat aanzet tot lezen, herlezen en grote hebberigheid.

Strip genomineerd voor literatuurprijs

Raar maar waar. De jury van de Nederlandse Libris Literatuurprijs en die van de Vlaamse Gouden Uil zorgden voor een statement door tussen zeventien romans ook een strip te zetten. Het gaat hier over *Verder* van Vlaamse Marc Legendre. (uitgeverij *Atlas*). Deze strip vertelt het verhaal van een man en een vrouw die na het hoogseizoen op een verlaten vakantie-eiland belanden. In het begin lijken ze afstandelijk, maar bij lezing van de strip, blijkt dat ze elkaar zelfs heel goed kennen. Volgens jurylid Marc Reynebeau werd er heel wat gediscussieerd of het boek in aanmerking kwam voor een literatuurprijs. "Het gaat hier om

Crembo

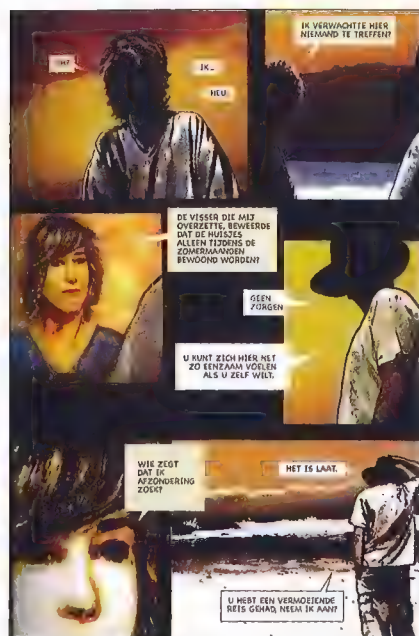
Voor politiek cartoonist Erik Meynen was 2007 een schitterend jaar. Hij gaf zijn grappige kijk op de actualiteit elke dag in *Het Laatste Nieuws* en wekelijks in *P-Magazine*. "Heel 2007 stond in het teken van de politiek. Eerst was er de lange aanloop

naar de verkiezingen in juni, daarna kwamen de aanslepende regeringsonderhandelingen en intussen tellen we af naar 23 maart 2009. Het was niet moeilijk om elke dag een leuke strip te tekenen. Ik maak stopstrips (drie prentjes naast elkaar) en die moeten het hebben van herhaling. Zoals in *Guust Flater* de contracten maar niet ondertekend geraken, kreeg Yves Leterme in 2007 maar geen regering op de been en schoof hij de beslissingen voor zich uit. In mijn strips vergroot ik eigenschappen uit. Ik probeer politici te herleiden tot tweedimensionale karakters die gemakkelijk te herkennen zijn. Guy Verhofstadt is interessanter als strippersonage dan Leterme. Zijn temperament biedt meer mogelijkheden. Hij vliegt er onmiddellijk in, hij is vuriger. Leterme is wat vlakker, hij straalt te weinig leiderschap uit, maar je weet nooit hoe hij zich als premier zal gedragen. Ik vind het jammer dat Joëlle Milquet geen minister is geworden, ze is zo'n leuk personage om te tekenen. Met al die zwarte schmink doet ze me denken aan de Koningin van Onderland uit *Jommeke*." (De Standaard 01/01/08). In de loop van januari dook uit het niets weer een nieuwe politieke "held" op in Meynen's dagelijkse strookjes : *Crembo* (alias minister van Defensie De Crem), die zich in recordtempo liet opmerken, tot in het buitenland toe, maakt de Wetstraat onveilig in Rambostijl. Crembo werd al ondertussen al een paar keer opgepikt door de televisie. Een hit, zonder twijfel.

een expansief genre en een literatuurprijs mag toch wel een beeld geven van wat er in de boekenactualiteit het onthouden waard is. Het is ook niet gewoon een volwassene-strip, het is literatuur. Ik ben benieuwd wat de reacties zullen zijn." In maart weten we of het boek een prijs wegkaapt.

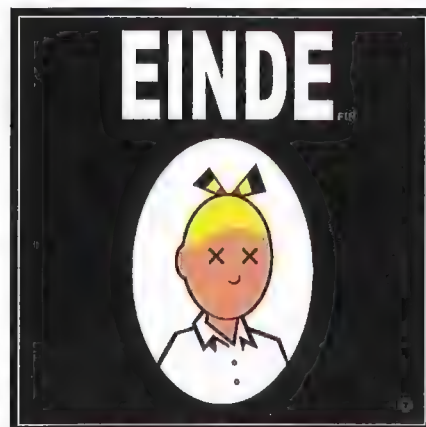

Leuven in de strip

Leuven telt heel wat tekenaars, waaronder Gerolf Van de Perre, bekend van *Steenstof & Huishulp* (*Oogachtend*), verhalen die zich afspelen in het hedendaagse China. Laten we vooral Conz niet vergeten, met zijn autobiografisch getinte *Toen ik nog baas van de wereld was* (*Oogachtend*). De strip was meteen goed voor de debuutprijs op het stripfestival van Turnhout (2004). Ondertussen verschenen al twee delen uit zijn trilogie *De tweede kus*. Ook tekenaar Jean-Pol behoort tot de Leuvense garde (*Sammy, Kramikske*), net als Bart Schoofs, die al heel wat jaren aan de weg timmert met zijn reeks *Braaf Varken*. De laatste tijd houdt hij zich voornamelijk bezig met illustraties voor tijdschriften, waaronder *Klasse* en *Yeti*. De jongste loot aan de Leuvense stripboom is echter Kristof Spaey, wiens werk ook het meest Leuvens getint is. Wie zijn bijzonder realistisch boek *Façade* doorbladert, merkt meteen bekende plaatsen op. Het Leuvense stadhuis, het stationsplein, danstempel *De Silo* aan de vaartkom, het station van Wijgmaal (deelgemeente van Leuven), locaties die gebruikt worden als achtergrond voor zijn verhalen. "Ik ben verliefd op Leuven", geeft de jonge Heverleenaar toe. Iets wat meteen opvalt in *Façade* waarin twee korte thrillers verzameld werden.

Inktspot 2007

Tekenaar Raymond Hendriks, TRIK, heeft de *Inktspotprijs 2007* gewonnen. Dat is de prijs voor de beste politieke spotprent van het afgelopen jaar, gepubliceerd in de landelijke of regionale pers. TRIK kreeg zijn prijs op 17/01/08 uit handen van acteur Herman Koch. De winnende prent stond op 14 november 07 in de *Nieuwe Revu* en gaat over de crisis in de Belgische politiek. TRIK tekende Wiske van Suske & Wiske met de kleuren van de Belgische vlag in haar strikje en kruisjes als ogen. Erboven in grote kapitalen EINDE en daarachter heel klein FIN. De jury, bestaande uit Koch, Thom Mercuur (directeur van Museum Belvédère) en illustratrice Annemarie van Haeringen, vond de tekening in één keer aanspreken. "Er is geen enkele twijfel waar hij over gaat, terwijl het tegelijkertijd de details zijn die het beeld versterken in plaats van uitleggen." De inktspotprijs werd dit jaar voor de veertiende keer uitgereikt. De winnende prent is te zien op de expositie *Politiek in Prent 2007*, waarvan dit jaar 27 tekenaars, ieder met zes prenten, deelnemen. *Politiek in prent* gaat door van 14/03/08 tot 20/04/08 in het Persmuseum, Zeeburgerkade 10, 1019 HA Amsterdam. Open van dinsdag-vrijdag 10.00 - 17.00 uur, zondag 12.00 - 17.00 uur.

Meer info via info@persmuseum.nl Na het Persmuseum trekt de tentoonstelling nog een tijdje door Nederland. Meer info op: home.hetnet.nl

Recht op groen

Niet echt strip, maar als het om het milieu gaat, staan we steeds paraat. De Nederlandse Raad voor het Landelijk gebied maakt zich in zijn advies *Recht op groen* zorgen over de groene kwaliteit van de openbare ruimte. Binnen de stad groeit de bebouwing sneller dan het groen. Buiten de stad stagneert de aanleg van recreatief

Elfstedenstunt

Op 11 december verscheen Suske en Wiske deel 298, *De elfstedenstunt*. In het Provinciehuis van Leeuwarden werd het eerste (luke) exemplaar aan de Friese commissaris van de koningin Ed Nijpels uitgereikt door Ludo Stroobants, uitgeefdirecteur van *Standaard Uitgeverij*. Naast vertegenwoordigers van de uitgeverij waren Luc Morjau en Peter Van Gucht aanwezig, evenals 2 dochters van Willy Vandersteen. Ook was er veel pers, en wij waren er bij. Van dit verhaal werd ook een speciale Friese editie *De Alvestêdestunt* gepresenteerd. Dit speciale softcoveralbum is gedrukt in een oplage van 10.000 exemplaren en wordt overhandigd aan mensen die in de provincie Friesland komen wonen. Allen daarheen! Deze Friese editie is, in tegenstelling tot eerdere Friese uitgaven, ook uitgegeven door *Standaard uitgeverij*. De oplage van de gewone editie bedraagt

230.000 exemplaren. Daarvan zijn er 65.000 bestemd voor

de Belgische markt en dus 165.000 voor de Nederlandse markt. De heer Stroobants gaf nog enkele andere details prijs: elk jaar worden er zo'n 3 miljoen Suske en Wiskes verkocht en begin 2008 hoopt men de kaap van 200 miljoen (200.000.000) verkochte exemplaren te passeren! Tot slot nog één detail van Luc Morjau: Luc laat zichzelf ook meespelen in dit verhaal, zie strook 16, het eerste plaatje. Dat blijkt hij in elk verhaal te doen: dan moeten we de voorgaande delen maar weer eens nalezen! (Wie vindt Lucky?)

groen. Voor groen zoals parken, singels, groene bermen, speelveldjes en dergelijke wordt te weinig ruimte gereserveerd. En er staan nog meer veranderingen aan te komen, meer stadsuitbreiding, meer bedrijfsruimten, enz. Het was net of schrijfster Annie M.G. Schmidt in het verleden een vooruitziende blik had. Wie herinnert zich niet Pluk van de Petteflet, die de strijd aanbindt tegen de hiërarchie, om toch maar de Torteltuin te beschermen. En net om deze Pluk gaat het in deze tentoonstelling op Kasteel Groeneveld, Groeneveld 2, 3744 ML Baarn. Hier loopt nog t/m 30 juli 2008 de

familietentoonstelling *Pluk redt de natuur*, gebaseerd op het gelijknamige boek. Deze tentoonstelling met interactieve spelletjes en opdrachten, maakt het voor verschillende leeftijden interessant. Maar werkelijk heel bijzonder zijn de vele originele illustraties

van Fiep Westendorp, die in deze tentoonstelling te zien zijn. Kasteel Groeneveld is open van dinsdag t/m zondag van 11.00 tot 17.00 uur. Gesloten op maandag. Info op: kasteelgroeneveld.nl

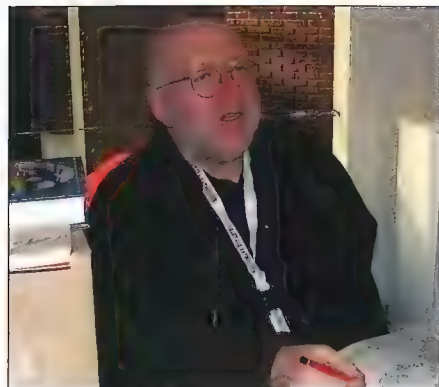
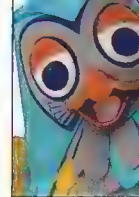
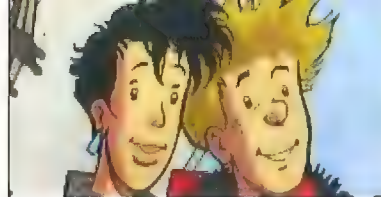
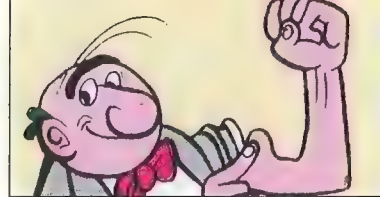

Urbanus jarig

In 1983 lag de eerste Urbanus-strip in de winkel en vandaag zijn er al meer dan 6 miljoen albums verkocht. Heel wat lezers zijn

dol op de absurde avonturen, ondeugende humor en de verborgen details in de kleurrijke strips. Het 25-jarig bestaan van die stripreeks kan *Standaard Uitgeverij* dus niet zonder luid gerinkel van toeters en bellen voorbij laten gaan! Er komen dit jaar 5 nieuwe Urbanus-albums in de winkel en 5 strips die lange tijd uitverkocht waren, worden opnieuw uitgebracht. In juni en november zal er een Urbanus-special in de rekken liggen en de echte fans kunnen in december een luxe-uitgave verwachten. Behalve al die uitgaven zal op de radio een unieke Urbanus-prijs weggeven worden waarin een luisteraar zelf centraal staat. In juli en augustus staat het stripfestival van Middelkerke helemaal in het teken van Urbanus (11 juli tot en met 3 augustus 2008). Het grootste evenement van het Urbanusjaar zal plaatsvinden in het Wijnegem Shopping Center van 19 april tot 10 mei. Daar zal een reuzegrote Urbanus-stripfiguur in 3D staan. Rond deze Urbanusreus zullen signeersessies, fotomomenten en allerlei andere activiteiten plaatsvinden. Ook op multimediaal gebied blijven de Urbanusstrips niet achter. Vanaf 1 april staat de nieuwe website urbanusstrip.be

online. Je zal er downloads, spelletjes, strip-nieuws en informatie over auteurs Urbanus en Willy Linthout kunnen terugvinden. Om de komst van die site te vieren, krijg je in april bij aankoop van een Urbanusalbum een gratis muismat waarop je de URL alvast terugvindt.

Vaillantplaat geveild

Een plaat in Chinese inkt van stripfiguur Michel Vaillant is zondag 27/01/08 in Brussel voor 11.520 euro geveild. Dat maakt de organiserende *Banque Dessinée* bekend. De plaat over de beroemde autopiloot, een creatie van Jean Graton, komt uit *Olie op de renbaan* en werd in 1969 gepubliceerd in het tijdschrift *Kuifje*. Op de openbare veiling werden ook een aantal stukken van striptekenaar Hergé aangeboden. Een originele uitgave van *Le crabe aux pinces d'or* uit 1943 werd als duurste stuk op 9.840 euro afgehamerd. De 670 loten haalden een totale verkoopsom van 283.000 euro, het beste resultaat sinds de oprichting van de *Banque Dessinée* in 2005. Voor de tiende veiling, op

25 mei, kondigen de organisatoren een uitzonderlijke, originele uitgave aan van de strip *Tintin au Pays des Soviets*.

Isabelle verfilmd

Strip en film gaan duidelijk prima samen: Luc Besson verwierf de filmrechten van *Isabelle Avondrood*, een reeks door Jacques Tardi gecreëerd in 1976. De overeenkomst tussen *EuropaCorp* en *Casterman*, slaat op de realisatie van drie films, waarvan de eerste al in 2009 zou uitkomen, geïnspireerd op de fantasmagorische wereld die van de reeks een succes maakte: negen albums zijn verschenen, waarvan meer dan 2 miljoen stuks over de toonbank gingen. *Isabelle Avondrood* heeft niet alleen een extravagante persoonlijkheid, ze is ook één van de eerste moderne vrouwen in de Frans-Belgische strip. Als heldin valt ze op door haar intelligentie en haar zelfstandigheid, en dit met op de achtergrond een Parijs dat getraumatiseerd uit de Eerste Wereldoorlog komt, en bevolkt wordt door ongewone wezens. Luc Besson heeft zijn belangstelling voor het stripverhaal nooit onder stoelen of banken gestoken. Luc Besson laat zich inspireren door de wereld van *Isabelle Avondrood*, wat niet wil zeggen dat de bestaande verhalen verfilmd worden. Bekend is zijn samenwerking met Mézières (tekenaar van Ravian) aan *The fifth Element*, maar de regisseur, scenarist en producer investeerde recent ook in *Septième Choc*, de uitgeverij van een jonge stripauteur: Dikeuss.

Nicky Saxx vermist

Vrijdag 4 januari was een treurige dag voor fans van Nicky Saxx. De *Telegraaf* plaatste toen de laatste strook. "Het besluit om te stoppen met de strip was niet omdat de strip niet langer populair was maar omdat er geen toekomst meer wordt gezien voor vervolgstrips. Kranten zien die als uit de tijd, omdat het algemene gemiddelde publiek nu eenmaal een voorkeur heeft voor de gebruikelijke dagelijkse gag-stopstrip, wat overigens altijd al zo geweest is. Het verschil is dat men nu alleen nog maar luistert naar die grote algemene en daar wordt nu de laatste

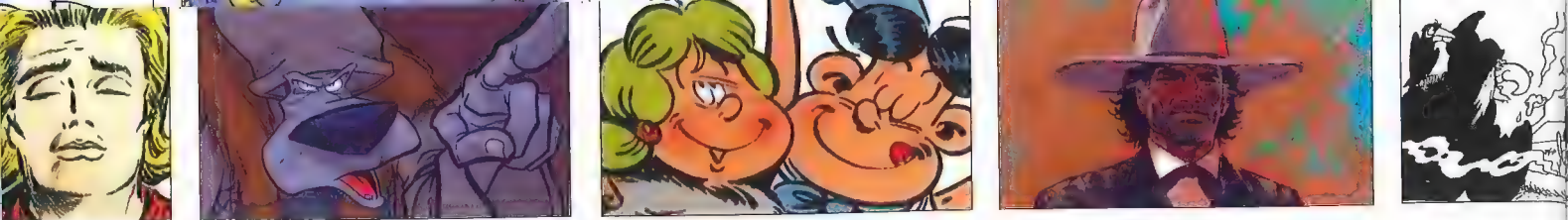

Marini op BIFFF

Het BIFFF (*Brussels International Festival of Fantastic Film*) is het grootste filmfestival ter wereld dat exclusief aan het fantastische genre is gewijd. Het BIFFF is ondertussen aan zijn 26e editie toe en loopt van 27 maart tot 8 april 2008 in Tour & Taxis, Havenlaan 86C, te Brussel. "Maar waar ligt het raakpunt met de strip?", hoor ik denken. Wel, het antwoord is simpel. Sinds 1983, tot op heden, wordt naar goede gewoonte een stripauteur aangewezen om zijn persoonlijke toets te drukken op de festivalaffiche. Dit jaar viel Marini de eer te beurt, bekend van schitterende strips als *De Schorpioen*, *Gipsy*, en *De Aasgieren*. Reeds eerder gingen bekende tekenaars hem vooraf, waaronder klinkende namen als Dany, Tardi, Loisel, Sokal, Swolfs en Vance, om er maar enkele te noemen. Meer BIFFF op biff.org.

avonturenvervolgstrip in Nederland (en waarschijnlijk in Europa) die dagelijks in de krant verscheen voor stopgezet. Het verhaal moest op een nogal ongelukkige manier worden ingekort, waardoor het een wat vreemd verloop heeft en eindigt op het punt waarbij Nicky's vriendin Elja Steiner onder

Nieuwe Storm slaat aan

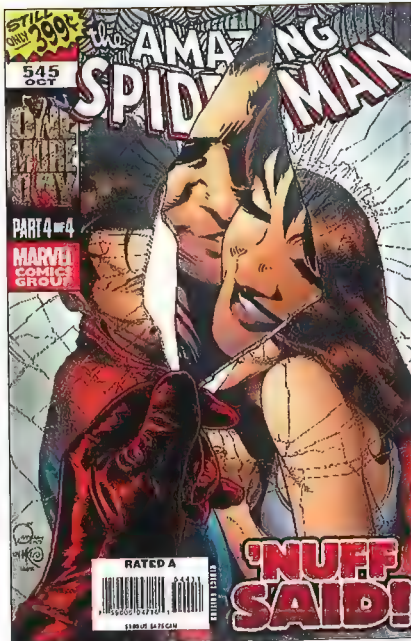
Na de dood van Don Lawrence, de geestelijke vader van Storm, Roodhaar en Nomad zag de toekomst voor de populairste avonturenstrip van Nederland er triest uit. Toch slaagde het tekenaarsduo Romano Molenaar en Jorg de Vos erin om samen met Martin Lodewijk de Storm serie nieuw leven in te blazen en terug te brengen naar de absolute top. Hun eerste album, Storm 23, *De navel van de Dubbele God* verscheen in september 2007 en een maand na de release was de eerste oplage van 20.000 stuks al uitverkocht. In week 10 van 2008 verschijnt de langverwachte collectors edition van het album. Het betreft een prachtig uitgevoerde editie met een uitgebreid dossier van ruim 32 pagina's. Hierin wordt de aanloop tot de productie van dit eerste album van Jorg en Romano uitgebreid beschreven, met veel niet eerder gepubliceerd beeldmateriaal. Ook zijn in deze speciale uitgave de eerste pagina's van *De Ring van Vuur* opgenomen. Dit verhaal is de voorloper van *De Navel van de Dubbele God*, maar werd al in een vroeg stadium terzijde geschoven. Voor de collectors edition maken Romano Molenaar en Jorg de Vos een zogenaamde *wrap-around cover*. De eerste ontwerpen zijn hiervan al gemaakt, maar de definitieve versie is te bewonderen tijdens de Stripbeurs in Rijswijk waar het boek op 1 maart zal worden gepresenteerd. Vooralsnog wordt de oplage 1000 stuks en kost een boek 44,95. Kijk ook eens op donlawrence.nl voor de laatste update.

water radeloos op zoek is naar de niet meer bovengekomen Nicky, nadat ze een geheime basis op de oceaanbodem van een miljardair die naar wereldoverheersing streeft hebben vernietigd. Zal ze ooit gevonden worden? Zal ze ooit terug komen? Wie weet... We zullen voortlopig de strip niet voortzetten. Dat zou hooguit in een andere vorm kunnen want er is geen krant meer die een vervolgstrip wil plaatsen en de vraag is of dat nou wel goed zou zijn voor een typische krantenvervolgstrip als Nicky Saxx. We vrezen dat de charme er dan vanaf is. Willem en ik zullen ons met een aantal andere dingen bezig gaan houden. Uiteraard met Trunk, maar waarschijnlijk met nog iets waar later meer nieuws over zal volgen. Voorlopig kunnen we daar niets over zeggen dus hou maar gewoon onze sites in de gaten. Er zal nog één album komen bij Bee Dee met de verhalen 19 en 20. Voor het laatste avontuur, nr. 21, wordt nagedacht over een speciale uitgave".

Spidey in VN-strip

Ongeveer een miljoen kinderen in de Verenigde Staten krijgen binnenkort een gratis, nog te tekenen Spidermanstrip toegeschoven. Aan het scenario wordt volop gewerkt. Het geheel gaat uit van de Verenigde Naties die via deze strip hun imago wat willen opvijzelen. Hiertoe sloegen de Verenigde Naties en *Marvel Comics* de handen in elkaar. In de strip gaat Spiderman samen met bovenstaande internationale

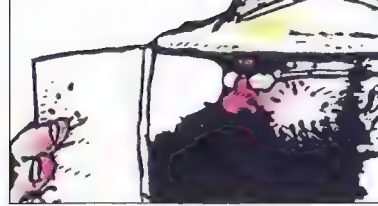

organisatie samenwerken om conflicten en ziektes voorgoed uit te wereld te bannen. Het verhaal speelt zich af in een fictief land dat geteisterd wordt door een oorlog, en dat hulp krijgt van superhelden en VN-agentschappen, waaronder Unicef en de Blauwhelmen. Na de publicatie in de VS zou naar verluidt het verhaal wereldwijd in verschillende talen verspreid worden. De VN hoopt dat deze strip kinderen de waarde van internationale samenwerking zal bijbrengen en dat ze eveneens openstaan voor

problemen in andere werelddelen. SpiderMan is overigens weer vrijgezel. Na 21 jaar wordt in deel 545 over de spinnenman het huwelijk tussen held Peter Parker en zijn echtgenote Mary Jane beëindigd. Booswicht Mephisto vraagt het tweetal alle herinneringen aan hun huwelijk op te geven in ruil voor het leven van tante May. Sommige fans zijn van slag. Zij vinden dat de schrijvers niet zomaar kunnen doen alsof de afgelopen 21 jaar nooit bestaan hebben. Maar uitgever *Marvel Comics* zet door: "Eigenlijk hadden we vanaf het begin spijt van het huwelijk. Een getrouwde held is minder populair." De schrijvers hadden overigens al eerder geprobeerd om Peter en Mary-Jane uit elkaar te drijven door te suggereren dat een kloon van Spiderman met Mary-Jane was getrouwd. Wie weet zit er in bovenstaande materiaal voor een nieuwe film?

Humo onder de hamer?

Disney onderzoekt welke stappen het bedrijf kan ondernemen tegen *Humo*. Het 'onafhankelijk' weekblad voor radio en tv' drukte op de cover een tekening af van Winnie The Pooh die met een hamer Knorretje tot beduud toe bewerkt terwijl Tigertje en Ieoro beduud toekijken (22 januari 08, week van 25 januari tot 31 januari). "*HUMO is hier duidelijk over de schreef gegaan*", zegt Gil Van Laer, Managing Director van Walt Disney en afgevaardigd bestuurder van Walt Disney Studio's, "die cover is ons inderdaad nogal

opgefallen, en we waren op z'n zachtst gezegd not amused. Pooh is een evergreen die eerder al gecommercialiseerd werd, maar de setting waarin het nu gebeurt, is zonder meer wenkbrouwfronsend. Het lijkt dan ook dat degene die verantwoordelijk is voor de lay-out van het blad te ver gegaan is. Op dit moment circuleert de cover intern en het spreekt voor zich dat er een onderzoek komt. Hoe dan ook zullen we de verantwoordelijke om uitleg vragen." Jörgen Oosterwaal, hoofdredacteur van Humo, ziet hoegenaamd geen probleem. "Ik weet van niets", lacht hij. "En dus is er ook geen probleem met die cover. Dit is een pure parodie, overigens heel mooi in beeld gebracht door onze tekenaar. Er zijn genoeg gelijkenissen om de verwijzing naar het origineel te bewaren, maar tegelijk neemt de setting ook voldoende afstand. Ik vind dan ook niet dat dit een afbreuk doet aan de oorspronkelijke figuren." Een moordende Pooh-beer moet dus zonder meer kunnen? Oosterwaal: "Het blijft humor hé. Als iedereen daar zo zwaar aan zou tillen, zou onze samenleving wel heel erg verzuurd zijn. Dit is ook niet de eerste keer dat we op deze manier iets illustreren: we hadden al voldoende cases in het verleden. Ik zal Disney dan ook met veel plezier te woord staan als ze om uitleg komen vragen."

Troisième soufflé

De bekende stripwinkel Le Deuxième Soufflé in de Braemtstraat in Brussel heeft een nieuw onderkomen gevonden. De winkel dreigde te moeten verdwijnen omdat de eigenaar van het gebouw er appartementen van wou maken. Michel Deligne, de uitbater kreeg van de vrederechter te horen dat hij vanaf 1 februari met zijn winkel zou moeten verhuizen. "Met de vorige eigenaar had ik een goede band, maar toen hij stierf, nam

zijn kleinzoon het van hem over. Tot nu toe werd het huurcontract altijd mondeling verlengd. Ik dacht dat het zo zou blijven en liet niets op papier zetten. Dat brak mij zuur op."

De winkel met meer dan 100.000 strips dreigde te verdwijnen. Gelukkig kwam er een oplossing uit de lucht gevallen. Philippe Pivin, MR-burgemeester van Koekelberg, zorgde ervoor dat Deligne een gebouw in zijn gemeente kon betrekken, in de Van Bergenstraat. Dank zij de verhuizing kan een stuk stripgeschiedenis gered worden. Deligne begon al op vierjarige leeftijd met strips verzamelen. Destijds had hij ook zijn eigen uitgeverij en stripmagazine *Curiosity Magazine*. Via deze uitgeverij gaf hij jonge striptekenaars de kans om hun kunnen te tonen. (Laatste Nieuws 28/01/08)

Vijftig jaar Smurfen

De Smurfen bestaan vijftig jaar (officieel op 23 oktober 2008) en dat wordt uitgebreid gevierd. De internationale en commerciële doorbraak van Grote Smurf, Brilsmurf en Smurfin kwam nadat de Amerikaanse filmstudio Hanna-Barbera een tekenfilmserie van de figuurtjes maakte.

De in totaal 272 afleveringen haalden op de Amerikaanse zender NBC een kijkdichtheid van 42 procent. Dat was bij de laatste reeks uit 1982, die zelfs Emmy Awards in de wacht sleepte. De

Belgische stripfiguurtjes, ontsproten aan het brein van Peyo, krijgen onder meer een postzegelreeks en tentoonstelling. De Smurfen trekken ook op Europees avontuur. De Euro Tour brengt hen in verschillende Europese steden waar ze in het straatbeeld zullen opduiken: wachtend aan de bushalte, spelend aan een fontein, enz. Wie een wit Smurfenpoppetje vindt, mag het meenemen of het schilderen en er een foto van nemen. Met de foto kunnen prijzen gewonnen worden. Waar de Smurfen halt houden, wordt binnenkort bekendgemaakt via happysmurf-day.com.

Ook wordt in diverse Europese steden een Grote Smurf onthuld. Deze Smurfen van de hand van bekende personen worden nadien geveild voor Unicef. De Post brengt dan weer een postzegelreeks op de markt, (29/09/08) er komt een nieuw album uit, er worden nieuwe figuurtjes uitgewerkt en het Belgisch Centrum voor het Beeldverhaal plant een tentoonstelling. (10/6/08 t/m 16/11/08) Tegen 2010 mogen de fans zich ook verwachten aan een film in 3D-formaat. Meer smurf op smurf.com.

Séverin stopt

Met volgende tekst nam stripauteur Alec Séverin afscheid van de stripwereld in 2007. "Wat ik nu ga zeggen, zal jullie wellicht verwonderen. Toch wil ik jullie graag vertellen waarom ik de beslissing genomen heb om eind dit jaar een punt te zetten achter mijn carrière als stripauteur. Ik heb lang over die beslissing nagedacht en het enige wat ik betreurt, is dat ik jullie het einde moet onthouden van "la force de l'éclair" (Harry redt de planeet) in de vorm van een stripverhaal althans. Ik heb er inmiddels 25 jaar opzitten als striptekenaar en parallel daarmee geef ik al 7 jaar mijn eigen werk uit. Na al die jaren van toewijding voel ik me vermoeid. Ik heb altijd graag getekend en ik zal dat altijd graag blijven doen. Ik weet ook maar al te best dat velen onder u mijn zeer persoonlijke levenskeuze begrijpen en ook dat heeft me al die jaren aangemoedigd. Ik ben jullie daarvoor dan ook zeer dankbaar. Zoals jullie weten ben ik al 17 jaar lang getuige van Jehovah. Ik zal jullie mijn bespiegelingen over mijn geloof besparen. Ik ben er echter sterk van overtuigd dat de boodschap, die ik tijdens mijn preken overbreng, veel belangrijker is dan wat ik ooit in stripverhalen zou kunnen vertellen. In het kader van de gebeurtenissen die zich nu op wereldvlak afspelen, heb ik besloten om mijn

nog sterker dan ooit op mijn werk als getuige van Jehovah toe te leggen. Dat betekent bijgevolg dat ik mijn levenswijze moet veranderen. Ik heb nood aan een eenvoudige baan die me niet voortdurend in beslag neemt. Het werk van een stripauteur vergt immers veel energie: je bent voortdurend bezig met het bedenken van vorm en stijl en met alle mogelijke wendingen die een ver-

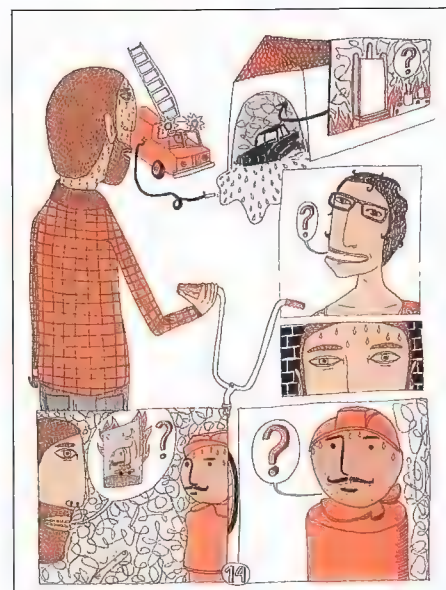
haal kan nemen. Die 'Kunst' komt je verstoren wanneer je naar een film kijkt. Je begint dan alles te analyseren. Ben je een roman aan het lezen? Dan herschrijf je hem telkens weer en denk je na over de manieren waarop je hem zou kunnen aanpassen. Terwijl je een ernstig gesprek voert, komt er plotseling een gek idee opzetten dat niets met dat gesprek te maken heeft en dat je verder niet meer loslaat. Zo wordt het moeilijk om belangstelling op te brengen voor je gesprekspartner. Terwijl ik bezig ben met een illustratie die veel concentratie vergt, begin ik plotseling allerlei ideeën op te schrijven en schetsen te maken. Ik zie echt niet in hoe ik dit beroep op een andere manier zou kunnen uitoefenen! Albums in eigen beheer uitgeven wordt alsmaar moeilijker. Onder een bepaalde oplage levert het nauwelijks winst op als je de verkoop toevertrouwt aan een boekhandelaar of een verdeler (en die weten zelf maar al te best hoezeer ik hun harde werk en doorzettingsvermogen naar waarde schat). In het beste geval krijgen ze 33%. Dat percentage kan oplopen tot 55% op voorwaarde dat ze aan de stripliefhebbers genante prijzen vragen. De tekeningen,

scenario's en concepten van bepaalde albums hebben mij ongeveer 1,5 euro per uur opgeleverd. Zeg nu zelf: dat heeft toch geen enkele zin meer! Het is natuurlijk interessanter om te verkopen op stripevenementen en om mee te doen aan signeersessies, maar dat vraagt natuurlijk heel wat tijd (vooral in het weekend wanneer je zin hebt om bij je gezin te zijn of om andere leuke dingen te doen). Kortom, dit alles maakt me ongelofelijk moe. Het zou schitterend zijn mocht ik een werk als illustrator vinden dat mijzelf en mijn gezin in staat stelt om decent te leven en om wat meer tijd vrij te maken om te preken. Ik ben bereid om ieder werk te aanvaarden: bij de gemeente, in een winkel of waar dan ook... Dat lijkt me wel wat. Ik dank jullie in ieder geval voor de tijd die jullie hebben vrijgemaakt om mijn woorden te lezen. Met vriendelijke groeten Alec Séverin".

Ironman

De superhelden zijn nooit ver uit je buurt. Robert Downey Jr. kruipt volgende zomer in de huid van Tony Stark, een rijke industrieel die door een ongeval verplicht wordt om een mechanisch steunpak te dragen. Al snel gebruikt hij het pantser om als een superman in blik, de misdaad te bestrijden. In deze Ironman veel actie doorspekt met een klets special effects. Omdat comicboekverfilmingen in zijn, zal ook deze wel flink scoren aan de kassa. Bij ons in de zalen op 30 april 2008. Will Smith is vanaf 9 juli Hancock een ietwat onconventionele superheld die uit de gratie van het publiek gevallen is. Op 16 juli is het de beurt aan Edward Norton om in de huid van de Hulk te kruipen. En als voorlopige afsluiter The Dark Knight, die wordt verwacht op 8 augustus.

Fire

Op 2 september 2006 vloog het Antwerpse atelier van beeldend kunstenaar Benjamin Demeyere in brand. Het voorval bleek de inspiratiebron voor zijn eerste stripalbum Fire! Zijn bekende stijl keert terug, maar ditmaal ontdaan van 's mans rijke kleurenpalet. En zonder tekstballonnen. Inhoudelijk heeft het weinig om het lijf. Het boekje is een interessant aardigheidje dat de lezer dwingt iets langer stil te staan bij beelden en is vooral een meerwaarde voor de fans van Demeyere. Maar waarom wil iemand die met zijn doeken en objecten de galeries afschuimt plots een strip maken? "Ik wou niet per se een strip maken, ik weet eigenlijk zelfs nu nog steeds niet of Fire! Een echte strip is. Het klopt dat ik meestal met galeries

Uitslag van de Michiel de Ruyter-wedstrijd.

Als antwoord op de vraag Wat was de bijnaam van Michiel de Ruyter? zochten we naar "Bestevaer".

Er kwamen exact 15 juiste antwoorden binnen, en dat is meteen het antwoord op de schiftingsvraag.

Winnaar van het luxe-album van Michiel de Ruyter van Marc Verhaegen is Kees van der Wegen, die het aantal goede antwoorden exact wist te voorspellen. Gefeliciteerd, Kees! Krijgen een softcoveralbum van Michiel de Ruyter: Danny Biesmans, Stefan Geysen, Jan Hectors, Jan van de Ven, Anita, Ray van Dycke, Dirk Deglinne, Hans Crezee, Raymond Swinkels en Borge Claesen. De albums kunnen afgehaald worden op een beurs waar we aanwezig zijn (zie agenda). Lukt dat niet, dan kunnen we het alsnog verzenden.

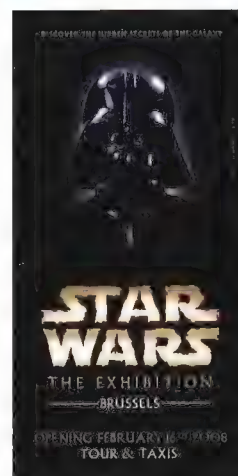

en musea werk, maar het formaat "boek" heeft mij altijd geïnteresseerd. Een boek raakt een ander publiek en zorgt voor een bepaalde democratisering door een ruimere verspreiding. Kort na de brand stelde uitgeverij Bries voor om mee te doen aan de 24 hours comics, waarin verwacht wordt dat je binnen 24 uur een strip van 24 pagina's maakt. Na de brand had ik dus een scenario. De vraag was alleen of ik in staat zou zijn dat in een stripvorm om te zetten. Zonder voorbereiding ben ik eraan begonnen. 24 bladzijden in 24 uur was een heel hoog tempo. Na 24 uur raakte ik niet verder dan 19 pagina's. Maar een week later heb ik mijn verhaal dan toch in enkele uren afgerond. Pas later, toen er sprake was om er een boek van te maken heb ik er enkele speelse extra's aan toegevoegd" Meer info op benjamindemeyere.be. (De Morgen 09/01/08)

Star Wars

STAR WARS, THE EXHIBITION komt naar Brussel! Deze fonkelende expositie bevat bijna 300 originele voorwerpen, kostuums, decorstukken, tekeningen, ruimtenver en maquettes, speciaal geselecteerd uit

tief: dit gaat van demonstraties in de Jedi Experience, waarbij je als een echte Jedi het kwade leert bestrijden, tot de Green Screen, een simulatie waardoor je rechtstreeks op de filmset belandt. Kortom, een unieke kans om een kijkje te nemen achter de schermen van deze epische sage! Dit vanaf 16 februari tot en met 1 juli 2008, alle dagen van 10u tot 18u, op vrijdag en zaterdag tot 19u in Tour & Taxis, Havenlaan 86C, te 1000 Brussel Tickets:

teerd uit Lucasfilm Archives in Noord-Californië. De bezoeker wordt helemaal ondergedompeld in het universum van Star Wars en meegevoerd doorheen de magische werelden van deze filmreeks.

Bovendien is de tentoonstelling ook erg interactief: dit gaat van demonstraties in de Jedi Experience, waarbij je als een echte Jedi het kwade leert bestrijden, tot de Green Screen, een simulatie waardoor je rechtstreeks op de filmset belandt. Kortom, een unieke kans om een kijkje te nemen achter de schermen van deze epische sage! Dit vanaf 16 februari tot en met 1 juli 2008, alle dagen van 10u tot 18u, op vrijdag en zaterdag tot 19u in Tour & Taxis, Havenlaan 86C, te 1000 Brussel Tickets:

Aan de kassa: 13 euro normaal tarief, 10 euro kortingstarief Voorverkoop via Sherpa (sherpa.be) Meer info: brussels@starwarstheexhibition.com of tel : (+32) 2.663.14.00

Creatieve Marktplaats

Stichting Beeldverhaal Nederland, die de Strijdagen Haarlem organiseert, wil op de vrijdag vóór het festival op 7 en 8 juni 2008 een Creatieve Marktplaats organiseren. Wat dat is? Dat is een informele ontmoetingsbijeenkomst a) van tekenaars, illustratoren en ontwerpers die op zoek zijn naar werk en b) van agentschappen, reclamebureaus en ontwerpstudio's die creatieve mensen kunnen gebruiken. Op de Creatieve Marktplaats moet het tussen die twee groepen gaan klikken, en liefst ook knetteren en vonken. Eerst wil men weten of er belangstelling bestaat voor zo'n initiatief. Meld je aan op: info@stripdagenhaarlem.nl. Bij voldoende belangstelling kun je op vrijdag 6 juni met je map naar de Philharmonie in Haarlem komen en na afloop ook nog 's de officiële opening van het festival in de Toneelschuur bijwonen. Bron: stichtingbeeldverhaal.nl

Suikerklontjes

De animatie **Wall-E** van regisseur Andrew Stanton, een Pixar-productie, verschijnt op 30 juli 2008 in onze bioscoopzalen. **Wall-E** is een robot die is geprogrammeerd om afval op te ruimen. Na een tijdje blijkt dat het opruimprogramma heeft gefaald. **Wall-E** blijft dan als enige robot over op aarde. Na zevenhonderd jaar ontwaakt hij. Een van zijn bezigheden is elke dag piekeren over de vraag voor welk doel hij is gemaakt *** Liefhebbers van het werk van **Geo** (Rolfke, Rulfke en Gritje) kunnen weer aan de slag. Wie surft naar editiepajot.com, een site met nieuws uit het Pajottenland en de Zennevallei, zal merken dat zowel op de nieuwsbrief als op de site Rolfke en Rulfke sinds 2008 de kop sieren *** Wie houdt van aankomend talent werpt best eens een blik op de site studio-ief.be. Een leuke kennismaking met een getalenteerd iemand *** **Dick Matena** zette eerder al op een weergaloze manier *De Avonden* van Gerard Reve en *Kort Amerikaans* van Jan Wolkers om in stripvorm. Hetzelfde deed hij nu met *Kaas* van Willem Elsschot. In het kader van het Elsschotjaar worden Matena's 220 tekeningen tentoongesteld in het KMSKA, Leopold De Waelplaats in Antwerpen. Het

is de eerste keer dat een striptekenaar in deze eerbiedwaardige instelling tentoonstelt. De tentoonstelling loopt van 29/03/08 tot 29/06/08. Open van dinsdag tot zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur, op zondag van 10.00 tot 18.00 uur. Gesloten op 1 en 2 mei. Meer info op kmska.be *** Vanaf 9 februari tot en met 4 mei eerstkomend worden in het museum Meermanno Prinsessegracht 30 2514 AP Den Haag onder de titel *Peters Meesters* tekeningen van **Peter van Straaten** geëxposeerd die te zien zijn, omringd door kunstenaars die zijn werk in de loop van zijn carrière hebben beïnvloed. Zijn inspirators zijn veelvuldig; niet alleen Rembrandt en Gustave Doré komen aan bod maar ook Peter Vos en Jo Spier, een politiek cartoonist. Er zijn ook boeken, tijdschriften en prenten te zien met werk van deze kunstenaars, voorzien van aantekeningen van Peter Van Straaten (*1935, Arnhem). Info: meermanno.nl *** Alle 'Vrije Vluchten' zullen in 2008 gekenmerkt worden door een speciale Vrije Vlucht-zelfklever Verder komt er naar verluidt deze zomer ook nog een commerciële actie. Bundelingen zoals er in het Frans zullen verschijnen, heeft Balloon Books niet gepland ***

Vergeet ook niet een kijkje te nemen op volgende **Myspace** pagina. Er staan nieuwe strips en tekeningen op: myspace.com/het_salon_strips. En dan is er nog de nieuwe Plots-site die op 18 januari gelanceerd werd: plotstrips.com *** Voor het volgende zijn we er alvast zeer vroeg bij: op zaterdag 31 mei '08 zal **Steve Van Bael** zijn nieuwste telg **FIGARO** van het nodige tekenwerk voorzien bij Gobelijn, Mechelsestraat 35 te Leuven. De kleurpotloden worden gescherpt vanaf 13u en pas terug opgeborgen wanneer iedereen tevreden huiswaarts keert ***

Met medewerking van Wallie Hakkens Alex Benoit, Léon den Hartog, Huysmans Jeannine, Joop Schreurs, anigee.communication.be, Ine en Martin Van Meenen, Henri Christiaen, stripelmagazine.be gobelijn.be & hbl.be

Ook een leuk item gevonden, stuur het als de bliksem naar Koffiekluts. Van der Nootstraat 42, 3012 Leuven e-mail: willem_gay@hotmail.com

MilkyWay
stripfestival

Middelkerke Zeedijk
van 14 juli t.e.m. 5 augustus 2007

Logo's van sponsors: SABAM, KUBINC, deपोorter, DOPPEL, Vlaamse Medias, De Persgroep, Mediahuis, LIVE, ALDO, and others.

2008

4 nieuwe albums van
Berck • Lowietje
Hachel • Benjamin
Mazel • De Musketiers
Tibet • De Ravottersclub

VRAAG ONS INFOKRANTJE EN TEKEN NU REEDS IN

ARCA DIA
VZW

ROZENLAAN 12
B 3128 TREMELO-BAAL
INFO • TEL 0473 85 96 55

INFO@ARCADIASTRIPS.BE • WWW.ARCADIASTRIPS.BE

Stripwinkel

HET „B”GEVAAR

ERIK DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

STRIPWINKEL

COMICS!
NIEUWE, TWEEDE-HANDS EN ANTIQUAIRSche STRIPS
OOK AANKOOP VAN JOUW STRIPS.

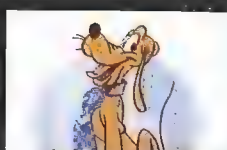
PIERKE

F. VAN RYHOVEN-
LAAN 312 (HOEK ANJELIERSTR.) 9000 GENT
TEL : 09 229 70 86

STRIPWINKEL WONDERLAND

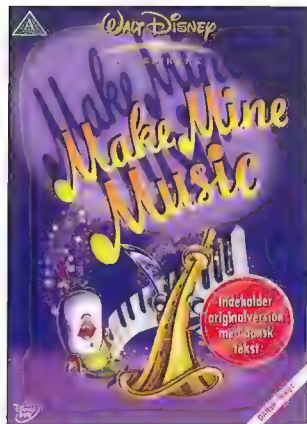
Wonderland **productionz**

Paardsdemerstraat 19
3500 HASSELT
© 011/22 82 00

Heibel om Musti

Musti, het geesteskind van Ray Goossens, dat ontstond in 1968 en steeds rede en verdraagzaamheid predikt, zorgt voor heibel. Wat blijkt? *ER Productions-Paradiso TV* kocht eind 2003 alle auteurs- en naburige rechten op van het tekenfilmfiguurtje, van de erfgenamen van Ray Goossens. De firma verwierf daardoor het exclusieve recht om het witte katertje te exploiteren en te commercialiseren via dvd's, cd's en boekjes. Of tenminste, dat dacht men. Tot grote verbazing van *ER Productions* verkocht een aantal warenhuisketens plots vijf *Musti*-dvd's, die niet door het bedrijf zelf op de markt werden gebracht, maar door het Belgische bedrijf *Videodis* en het Nederlandse *Dutch Filmworks*. Prompt werd een klacht ingediend. Maar de rechtbank van eerste aanleg in Brussel oordeelde begin september dat *Videodis* en *Dutch Filmworks* wel degelijk de auteursrechten bezitten van de 52 afleveringen die op de dvd's stonden. Blijkbaar had Ray Goossens, voor zijn overlijden in 1998, die rechten verkocht aan het bedrijf *Corveli* dat die rechten weer verder verkocht. Via een reeks van nog meer verschillende transacties belandden de rechten uiteindelijk bij *Dutch Filmworks*. *ER Productions* ging onmiddellijk in beroep. Zij brengen binnenkort immers een compleet nieuwe 52-delige reeks op de markt. Het vonnis doorkruist hun plannen niet, maar de firma vreest dat door de nieuwe reeks waarschijnlijk ook de oude reeks weer in trek zal zijn.

Music

In Amerika is de Disneytekenfilm *Make Mine Music* uit 1946 al een tijdje uit op dvd. Wel gecensureerd, helaas. Het eerste filmpje *The Martins and the Coys* (een familieruize tussen de Martin-familie en de Coy-familie) zou niet 'politiek correct' zijn en staat dus niet op de dvd. In Denemarken is echter de ongecensureerde versie te koop. Met die dvd kan je dus genieten van de volledige, ongecensureerde film; ook in de Engels gesproken taal.

Wallace & Gromit

Eind 2008 verschijnt een nieuwe *Wallace & Gromit*-film getiteld *Trouble at Mill*. Het wordt geen langspeelfilm zoals *The Curse of the Were-Rabbit*, maar een aflevering in de serie kortfilms die eerder al op tv te zien waren. Dat meldt geestelijke vader Nick Park in een video-boodschap op de website van de animatiefiguren. In *Trouble at Mill* hebben Wallace & Gromit een bakkerij gebouwd, met een molen op het dak van hun huis. Vanaf dan loopt het behoorlijk uit de hand. De preproductie is van start gegaan. De tv-film zal slechts een halfuur duren. "Ik kijk uit naar een kortfilm, zeker na alle drukte die gepaard gaat met een Hollywoodproduct ('The curse of the were-rabbit' en 'Chicken run')", zegt Park. "Toen hadden we voor de afwerking van elke film vijf jaar nodig. Nu hebben we slechts 7 à 8 maanden nodig om te draaien." De opnames beginnen in januari 2008.

Rayman game

Het populaire mannetje zonder armen en benen, is in een hilarisch avontuur verzeild geraakt. Een leger aan gekke konijnen wil de wereld van Rayman overnemen en nemen hem gevangen. Door het spelen van allerlei spellen help je Rayman de konijnen te verslaan... De game *Rayman Raving Rabbids 2* is vorig jaar novem-

ber uitgekomen op verschillende platforms, onder andere voor de Nintendo DS. Het spel heeft 60 minigames die je allemaal vrij snel uitspeelt. Daarna biedt het spel helaas weinig uitdagingen meer. Verwacht dus geen oud-vertrouwd Rayman platform game. Jammer...

Pluto's hondeleven

In Duitsland is alweer een nieuwe Disney Treasure verschenen. En ook deze heeft een Nederlandse ondertiteling: *Walt Disney Kostbarkeiten: Plutos einzigartiges Hundeleben 1930 - 1947*. Op de dvd wordt ook veel aandacht besteed aan de belangrijkste animator van Pluto, Norman Ferguson. Het zijn niet alleen echte Pluto-shorts die op deze dvd staan, maar eerst ook een paar Mickey's en een Donaldfilmpje waarin Pluto een belangrijke rol speelt. Gek is dan weer wel dat *Mother Pluto*, een *Silly Symphony* uit 1936, ontbreekt. Het was in wezen wel het allereerste echte Pluto-filmpje, al hoort het dan niet bij de officiële Pluto-shorts. Die serie begint pas in 1937. De Duitse Pluto-Treasure telt gelukkig wel hetzelfde aantal filmpjes als de Amerikaanse uitgave, maar toch zijn er verschillen tussen de twee uitgaven. Het belangrijkste verschil is dat het eerste filmpje, in Amerika *The Chain Gang* uit 1930, in Duitsland is vervangen door *The Beach Party* uit 1931. Een verbetering wel, want de twee bloedhonden uit *The Chain Gang* zijn eigenlijk voorlopers van Pluto, iets wat Leonard Maltin ook zegt tijdens zijn commentaren en in *The Life and Time of Pluto*. Alleen Walt Disney beweert in een uitzending van Disneyland dat het Pluto was die de rol van bloedhond zo goed speelde dat ze hem twee keer ingehuurd hebben. Pluto krijgt zijn naam in *The Moose Hunt*, ook uit 1931, maar het zou kunnen zijn dat Pluto in *The Beach Party* voor het eerst een soort van hoofdrol heeft...

Een ander verschil is, dat er geschoven is tussen disc 1 en disc 2 op de Treasures. Zo is *Pluto at the Zoo* op de Duitse uitgave van disc 1 (op de Amerikaanse uitgave) naar disc 2 (op de Duitse uitgave) doorgeschoven. Andersom zijn de shorts *Pantry Pirate* (1940) en *A Gentleman's Gentleman* (1941, beiden "From the Vault", van disc 2 (op de Amerikaanse uitgave) naar disc 1 (op de Duitse uitgave) verplaatst, wat chronologisch ook wel beter klopt. Of ook deze Disney Treasure nog in Nederland uitkomt is nog onbekend.

Met dank aan Willem Gay en Frank Jonker.

Een kijk op...

reclamestrips

Nieuws vanuit het hoofdkwartier van de Reclamestripclub aan de Vlaamse Westkust, waar voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt.

Nieuwigheden februari 2008

DOOR STEFAAN LEZY

Verzamel vanaf 14/12 deze unieke reeks authentieke Nero strips.

14/12
Gratis

Het eerste album
"Het geheim van
Matsuoka"
kan je gratis afhalen.

Eerste druk opnieuw uitgebracht, exclusief voor Het Nieuwsblad.

Verzamel de 10 allereerste Nero strips, heruitgebracht in originele formaten. Elke vrijdag, vanaf 14 december, vind je een Nero-stripbon in Het Nieuwsblad. Voor slechts 1 euro heb je in de krantenwinkel al een origineel Nero-album!

Het Nieuwsblad
Iedereen leeft mee
www.nieuwsblad.be

RECLAMESTRIPS BIJ KRANTEN, TIJDSCHRIFTEN, ENZ...

Nero: op het einde van 2007, 60 jaar na de eerste verschijning van de stripfiguur Nero in een dagblad, koos de VUM-groep (Het Nieuwsblad, De Gentenaar en Het Volk) hét dagbladverschijnsel bij uitstek uit voor hun nieuwste stripspaaractie. Hierbij worden de eerste 10 avonturen van Nero opnieuw uitgegeven in hun originele vorm. Uniek hierbij is dat ook het originele formaat gerespecteerd wordt. Zo werd *Het geheim van Matsuoka* destijds qua formaat een stuk kleiner uitgegeven in vergelijking met bijvoorbeeld *De hoed van Geraard de Duivel*. Ook de originele kleuren van het binnenwerk worden gerespecteerd. Wie de albums wil, doet dit via het inmiddels bekende systeem van een bonnetje uit de krant te knippen (ditmaal elke week op vrijdag). Dit kan je inruilen, mits één euro opleg bij je plaatselijke dagbladhandelaar, die er dan je de heruitgave van Nero voor in de plaats geeft. Enkel het eerste album was volledig gratis te krijgen door het bonnetje af te geven. De actie startte op 14 december vorig jaar en duurt in totaal 10 weken. De albums die op deze manier verschijnen zijn: *Het geheim van Matsuoka*, *Het "B"-gevaar*, *De juwelen van Gaga-Pan*, *De hoed van Geraard De Duivel*, *Beo de verschrikkelijke*, *De erfenis van*

Nero, *Het rattenkasteel*, *De ring van Petatje*, *De ark van Nero* en *De blauwe toekan*. Wat er daarna gebeurt, is nog onzeker. Mogelijk worden er nog meer titels van Nero op deze manier uitgegeven, alhoewel het natuurlijk ook mogelijk is dat een andere reeks wordt aangeboden. Als mogelijke kanshebber wordt Urbanus genoemd, naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van de stripreeks. Ongetwijfeld volgende maand meer. (B)

Donald Duck: bij het nummer 48 van 2007 (1 t/m 7 december) van het onafhankelijke televisie-informatie programmablad *Televizier* werd aan de buitenzijde een speciaal Donald Duck miniboekje meegeniet. Het boekje werd speciaal samengesteld voor *Televizier* en bevat naast een 11 pagina's tellend stripverhaal van Donald Duck en zijn neefjes ook een voorwoord van Peter Houben, hoofdredacteur van *Televizier*. In Nederland is *Televizier* naast programmablad voornamelijk ook bekend van hun jaarlijkse uitreiking van de *Televizier-ring*, de oudste en meest prestigieuze televisieprijs van Nederland. Aanleiding van deze Donald Duck-bijlage bij *Televizier* is het aanbod dat ook binnenin het boekje te vinden is, waarbij je bij een abonnement van één jaar op *Televizier* er gratis het Donald Duck winterboek bovenop krijgt. (NL)

RECLAMESTRIPS

Plunk! ter promotie van de woordenloze stripreeks *Plunk!* (deel 2: 100% pure *Plunk!* vanaf 6 februari 2008 te koop) werd een gratis A5-formaat mini-boekje van *Plunk!* verspreid. Dit boekje met een ontypbare titel bevat een selectie van zes typische *Plunk!*-grappen in kleur van de hand van tekenaar Luc Cromheecke op scenario van Laurent Letzer (die reeds eerder samenwerkten voor *Ben de boswachter* en *Tom Carbon*). (B)

Het Broze Barakske - La Baraque Brinquabalante: onder deze titel verscheen een unieke tweetalige strip ter promotie van de Belgische frituuruitbaters. Deze strip is een uitgave van vzw Navefri (Nationale beroepsvereniging van frituuruitbaters) en is waarschijnlijk het allereerste stripverhaal dat volledig door frituristen werd bedacht, getekend, opemaakt, uitgegeven en verdeeld. Meer dan twee jaar werkten friturist Pierre Boschmans en zijn echtgenote Marie-Louise Van Dorst aan dit stripproject. De zwart-wit uitgave bevat 22 pagina's strip en werd door frituristen over het ganse land gratis geschonken aan hun klanten als nieuwjaarsgeschenk. (B)

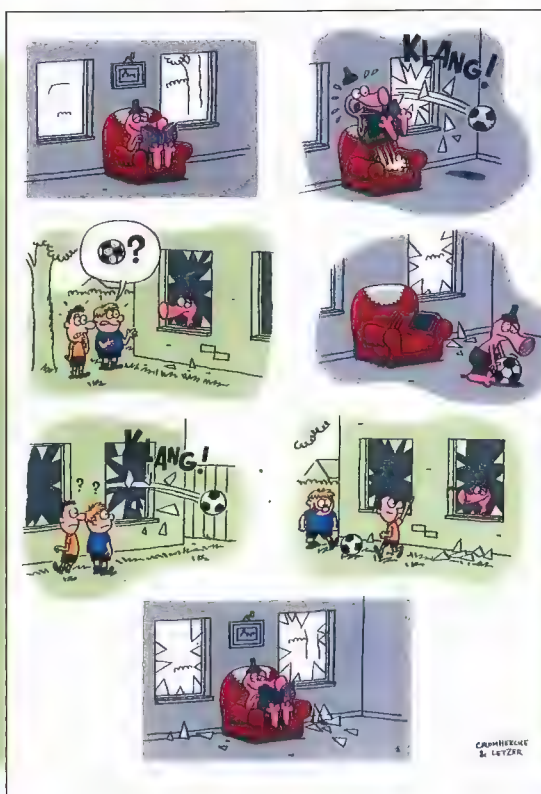

CURIOSA

Urbanus: het nummer 55 (januari 2008) van het maandblad *Yeti* heeft een speciaal getekende cover van de hand van Willy Linthout. Hierdoor ziet het tijdschrift er uit als een Urbanus-album met als titel *De vliegende klinkhoest*. *Yeti* is een gratis verspreid maandblad dat voornamelijk bedoeld is voor kinderen die in de twee laatste jaren van het basisonderwijs zitten. De verantwoordelijke uitgever van dit schoolblad is het Departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. In het verleden gaven zij reeds eerder dergelijke nummers van *Yeti* uit met een speciaal getekende stripcover. In 2004 prijken Suske en Wiske op de cover en in 2006 was dat De rode ridder. Voor meer info omtrent deze uitgave kan je terecht op yeti.be, waar overigens gratis alle oude nummers (sinds januari 2007) in pdf-formaat kunnen gedownload worden.(B)

Asterix en de Olympische Spelen: zoals te verwachten bij het verschijnen van de nieuwe Asterixfilm (de première was op 30 januari), draait de Asterixpromotiemachine op volle toeren. De firma Delacre, bekend als de Belgische koekjesspecialist, springt mee op de kar en stimuleert de Asterixgekte door bij een aantal producten van hun assortiment een gratis Asterixhebbingetje te stoppen. Bij een duopak *BN Mini* van 2 x 168g (verkrijgbaar in de smaken chocolade en aardbei) zit een gratis setje van 4 verschillende koelkastmagneten. Twee verschillende setjes magneten zijn zo beschikbaar. Bij een duopak koekjes *Gateau* van 2 x 500g zit gratis een gekleurde plastic drinkbeker. Hierbij heb je dan de keuze tussen een rode beker (met een afbeelding van Asterix) of een blauwe (Obelix). Wie een duopak *Délhoc Delacre* (melk of fondant) van 2 x 150g koopt, krijgt gratis een 3D-puzzel van Asterix. Deze puzzel is een zogenaamde Rubik's cube en bevat op elke zijde een andere Asterixfiguur. Tot slot zijn er ook nog twee (duurdere) blikken koekjesdozen te verkrijgen met elk een ander Asterixtafereel op afgebeeld. Smakelijk!(B)

Flipje van Tiel: in opdracht van Hero Nederland heeft het Public Relationsbureau Kool in Creatieve Zaken het fruitmannetje van Tiel, dat al meeloopt sinds 1935, opnieuw vormgegeven. De nieuwe Flipje werd geïntroduceerd bij winkelketen C1000 in week 42 van 2007 in een nieuw, spannend Flipje boekje *Flipje en de Toveraar die zijn toverkracht kwijt was*. Flipje is nog steeds het sympathieke frambozenmannetje met het koksmutsje op maar ziet er volgens de makers nu stoerder en frisser uit dan ooit. Tekst en tekeningen van dit nieuw geïllustreerd lees- en doeboek van Flipje zijn respectievelijk van de hand van Madelijne Kool en Sebastiaan de Ruiter. Deze keer gaat het verhaal over Flipje en de Toveraar van Truc tot Wonder en Weer Terug. Hierbij tracht Flipje de Toveraar te helpen wanneer zijn toverspreuken het plotseling niet meer doen.

Gemeente Oosterhout: elk adres in de gemeente Oosterhout kreeg eind 2007 weer gratis de door Studio D&I uitgegeven Oosterhoutse agenda voor 2008 in de bus (de veertiende editie inmiddels). Op de cover staat voor het tweede jaar op rij een illustratie van *Mooie Keetje*, samen met twee figuren uit de Keetje-strip, namelijk *Remco* en *Wilfried*, getekend door Dick Heins. De Keetje-strip kent men in Oosterhout reeds geruime tijd, aangezien die te vinden is in *Het Kanton*, een in de gemeente Oosterhout gratis huis-aan-huis verspreid reclameblad. Op een groot deel van de pagina's van de agenda is wel een door Dick Heins getekende figuur, stripje of puzzel te vinden.(NL)

Suske en Wiske: net zoals de voorgaande jaren, is er ook dit jaar weer een spaaractie van Fruitmasters voor reclame-items van Suske en Wiske. Voor Fruitmasters begon de samenwerking met Standaard Uitgeverij destijds in 2002 met een actie waarbij albums van Suske en Wiske konden worden verzameld. In 2003 waren het geen albums maar beeldjes van de ganse familie en ook in 2004 kon je opnieuw sparen voor (andere) beeldjes. In 2005, 2006 en 2007 kon een volledig servies bijeen gespaard worden, want toen waren de te verzamelen objecten respectievelijk mokken, borden en kommen. Dit jaar is het iets compleet nieuws: vier verschillende geëmailleerde spaarpotten van *De gezonde familie*, zoals Suske en Wiske, Lambik, Jerom en Tante Sidonia door Fruitmasters ook wel genoemd worden. Net zoals de objecten van de voorgaande acties zijn ook ditmaal de spaarpotten enkel en alleen te bemachtigen bij Fruitmasters. Net als voorgaande jaren kan je per actieperiode van 13 weken sparen voor één spaarpot. In het eerste kwartaal is het de beurt aan Suske en Wiske, gevolgd door Jerom, Sidonia en Lambik. De waardepunten voor de spaarpotten zijn terug te vinden in schalen en tassen van Fruitmasters gevuld met appels en peren. Voor slechts 10 waardepunten heb je reeds een spaarpot in huis, zonder bijkomende kosten. Meer informatie is te vinden op de website van Fruitmasters, te vinden op www.fruitmasters.nl/?id=629.(NL)

Voor alle info neem contact op met de Reclamestripclub:
Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke,
tel 058/5123.02 (NL: 003258512302),
e-mail: reclamestripclub@skynet.be

GELEGENHEIDSUITGAVEN

Sinterklaas bezorgt De Post wat extra werk: op het einde van vorig jaar stuurden de brave en minder brave kinderen uit België samen meer dan 200.000 brieven aan Sinterklaas. Bij De Post visiten ze deze brieven geadresseerd aan "Sinterklaas in Spanje", "Sint-Nicolaas in de Hemelstraat", "Voor de sint in kinderland" enz.

er allemaal zorgvuldig uit. De Post kent namelijk het enige juiste adres van de Goede Man, en bezorgde hem graag al die brieven. Maar wat dit allemaal nog meer bijzonder maakt is dat de sint een groot deel van al deze brieven ook effectief beantwoord heeft. Net zoals vorig jaar liet De Post namelijk ook dit jaar in de aanloop van Sinterklaas een exclusief stripalbum van *Stam & Pilou* maken. De eersten die een brief naar Sinterklaas stuurden, kregen dan in de week van 2 december een geteken-

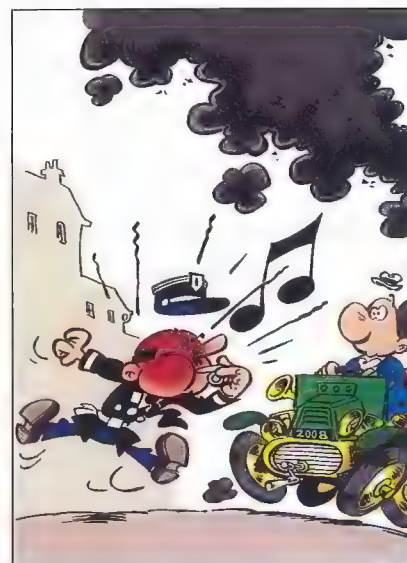
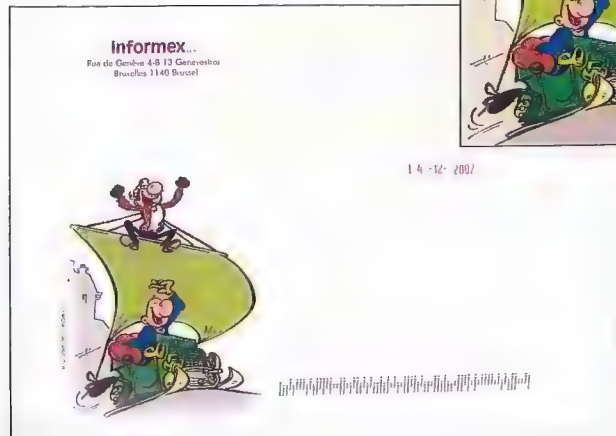
LIEVE KAPOEN,
HEEL ERG BEDANKT VOOR JE
PRACHTIGE BRIEF. IK HEB AAN MIJN
VRIEND DE POSTBODE GEVRAAGD
OM JE DIT LEUKE BOEKJE TE
BEZORGEN! VEEL SPEEL- EN
LEESPLEZIER!

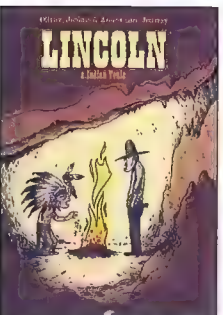
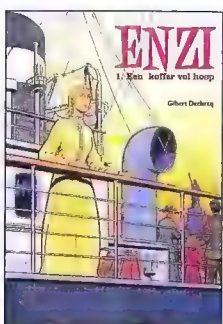
DE SINT

de postkaart van de sint en dit verrassingsboek gratis toegestuurd. Het album, met de titel *Het swingende netwerk*! bevat naast een kort stripverhaal (waar verrassend genoeg Sinterklaas geen rol in speelt) ook nog een aantal kleurplaten en denkspelletjes. Tekst en tekeningen van dit album van *Stam & Pilou* zijn zoals gebruikelijk van *Studio Max!* alias *De Marck & De Wulf*. Het album verscheen trouwens ook in het Frans.(B)

Informex, een bedrijf dat instaat voor het via de computer opstellen van schadebestekken bij aanrijdingen, gaat door met de uitstekende traditie van exclusieve strip-nieuwjaarskaarten, die naar alle relaties verzonden worden. De reeks telt al kaarten van onder andere Natasja, Suske en Wiske, de Smurfen, Guust Flater en Blake en Mortimer. Dit jaar is Olivier Blunder aan de beurt. Tekenaar Dupa is niet meer, maar in 2007 mocht een nieuw duo; Veys & Moski, Olivier Blunder verderzetten. De kaart, getekend door Moski, verscheen in een beperkte genummerde oplage. Leuk bij deze serie kaarten is, dat de kaart altijd een mini-stripverhaaltje vormt, weliswaar zonder tekst. Daarvoor moet je de kaart van voor naar achter inkijken. De kaart meet 29,5 op 21 cm en werd volledig in kleur gedrukt. Ook op de envelop waarin de kaart werd verstuurd, staat een illustratie.(B)

Met dank aan Peter Vansteenbrugge, Johan Van Ransbeeck, Willem Gay, Martin van Meenen en Jean-Pierre Legein.

Gelezen De terugkeer van Elnó

Begin jaren negentig tot eind jaren negentig verschenen er diverse stedenstrips. Waarbij telkens een andere Nederlandse stad in het zonnetje werd gezet. Titels als *Dossier Delft*, *Onrecht in Dordrecht* of *Terreur over Tilburg* sierden de voorplaat. Leuke albums, maar zwaar gesponsord door de plaatselijke middenstand en het bedrijfsleven. Niks mis mee, maar met als nadeel dat het verhaal meer dan eens onderbroken wordt als de helden even binnen wippen bij één of andere neringdoende. Zwaar knudde dus voor de lezer die niks heeft aan hoe voordelig deze verzekering wel is of hoe lekker koek of taart bij bakker X of Y smaakt. Gelukkig trapte tekenaar Jan Vervoort niet in deze val toen hij Eindhoven voorstelde in zijn avontuur. Het verhaal dateert eveneens uit de jaren negentig maar vertoont geen sporen van slijtage. Jan Vervoort brengt een Eindhoven dat toen op een enorme bouwput leek. Het verhaal dat voorgepubliceerd werd in 1994-95 in het toenmalige *Sjors en Sjimmie Stripblad* neemt een aanvang tijdens een hevig onweer. Lex (Alexandra) is op weg naar haar vriendin Barbara, die haar in paniek opbelde. Helaas komt Lex te laat. Een duister individu, Múslí genaamd, dwong haar via hypnose tot zelfmoord. Lex slaat op de vlucht, rijdt zich vast in de ondergelopen spoorwegtunnels, waar ze (het is net of de duivel ermee speelt) opgevangen wordt door Elnó, die ooggetuige was van Barbara's sprong naar de dood. Via Lex komt Elnó in een onwaarschijnlijk avontuur terecht, waarbij de menselijke geest gemanipuleerd wordt door hypnose, computerprogramma's en verdovende middelen. Personen die willen ontsnappen aan Múslí, de leider van de sekte van Sonare worden uit de weg geruimd. Klinkt dit misschien wat ingewikkeld? Geen nood Jan Vervoort weet hoe hij een verhaal moet vertellen en tekenen. Leesplezier verzekerd. Eindelijk nog eens een strip van deze man, die we al veel te lang uit het oog verloren. WILLEM

Elnó: De stem van Sonare
Jan Vervoort
Bee Dee hc 14,95.

Arboris

Metabaronnen Castaca eerste boek: *Dayal de eerste voorouder*, tek: Das Pastoras & scen: Jodorowsky, sc 7,95, kleur, genre: sciencefiction. Eerste deel van een trilogie. Na de kaste van de laatste Metabaronnen worden nu de voorouders ten tonele gevoerd. Maar waarschijnlijk kunnen we ons in de loop der jaren nog aan een flink aantal albums verwachten. Imprint 2007.

Atlas/Oog & Blik

Peanuts: *De jaren 1955-1959*, tek & scen: Charles M. Schulz, sc met flappen 15,00, zwart-wit, genre: humor. In dit tweede deel maken we mee hoe Linus zijn eerste woordjes spreekt, Snoopy voor het eerst op zijn hondenhek slaapt, Sally het zusje van Charlie Brown geboren wordt en waarin hij afgaat als een gieter tijdens honkbal.

Bee Dee

Elnó: *De stem van Sonare*, tek & scen: Jan Vervoort, hc 14,95, zwart-wit, genre: stadsavontuur. Dit nooit eerder in album verschenen verhaal werd voorgepubliceerd in *SjoSji Stripblad* in 1995. Imprint 2007.

Boemerang

Humor in beroepen 4: *Leraren en onderwijzers*, tek & scen: Pica & Erroc, sc 4,95, kleur, genre: humor. Leraar, niet direct de makkelijkste job. Of wordt er ietwat overdreven in dit stripalbum?

Roelie Oortjes dubbelalbum 4, diverse tekenaars & scenaristen, sc 6,95, kleur, genre: erotiek. Bundeling van twee albums.

Bonte

Een avontuur van Pits en Kaliber: *De kat van Toetanchamon*, sc 10,00, zwart-wit, genre: humor/avontuur. Imprint 2007
Enzi 1: *Een koffer vol hoop*, tek & scen: Gilbert Declercq, sc 10,00, zwart-wit, genre: avontuur.

Brabant Strip vzw

Collectie Fenix 51: *Nieuwe avonturen van Gommar en Balthazar*, tek & scen: Tillieux, sc 9,00, kleur, genre: avontuur. Oplage 1000 genummerde en 25 Romeins genummerde exemplaren. Dit verhaal verscheen in *L'Explorateur* van nr. 37 tot nr.70 (1950), als *Les nouvelles aventures d'Achille et Boule de Gomme*. Het verschijnt voor het eerst in het Nederlands. Imprint 2007.

Collectie Fenix 52: *De avonturen van Bessy: De laatste bron*, tek & scen: Wirel, sc 9,00, pagina's per twee afwisselend blauw en bruin gebracht, genre: western. Oplage 1200 genummerde en

25 Romeins genummerde exemplaren. Dit verhaal, het 73ste, verscheen voor het eerst in Gazet van Antwerpen van 26 november 1966 tot 01 februari 1967 en werd nooit eerder in album gepubliceerd.

Casterman

Isabelle Avondrood 1: Isabelle en het monster, tek & scen: Tardi, hc 9,80, kleur, genre: mystieke detective. Herdruk.

Isabelle Avondrood 2: De demon van de Eiffeltoren, tek & scen: Tardi, hc 9,80, kleur, genre: mystieke detective. Idem.

Isabelle Avondrood 3: De waanzinnige geleerde, tek & scen: Tardi, hc 9,80, kleur, genre: mystieke detective. Idem.

Isabelle Avondrood 4: Maanzieke mummies, tek & scen: Tardi, hc 9,80, kleur, genre: mystieke detective. Idem.

Isabelle Avondrood 5: Het geheim van de salamander, tek & scen: Tardi, hc 9,80, kleur, genre: mystieke detective. Idem.

Isabelle Avondrood 6: De tweekoppige drenkeling, tek & scen: Tardi, hc 9,80, kleur, genre: mystieke detective. Idem.

Isabelle Avondrood 7: Allemaal monsters, tek & scen: Tardi, hc 9,80, kleur, genre: mystieke detective. Idem.

Isabelle Avondrood 8: Het geheim der diepten, tek & scen: Tardi, hc 9,80, kleur, genre: mystieke detective. Idem.

Kuifje facsimile: De zaak zonnebloem, tek & scen: Hergé, hc 19,50, kleur, genre: avontuur. Album verpakt in krimpfolie.

Magasin General 3: De mannen, tek & scen: Régis Loisel & Jean-Louis Tripp, sc 7,95, kleur, genre: striproman. Verscheen eerder in hardcover.

Malone 2: De wijsheid van de wereld, tek: Pierpaolo Rovero & scen: Michel Rio, sc 5,75, kleur, genre: misdaad. Een coole moordenaar laat een spoor van doden achter op zijn weg. Aan commissaris Malone om de doden snel te vatten.

Dargaud

Islandia 2: De westelijke fjorden, tek & scen: Marc Védérines, sc 7,95, kleur, genre: occult. Omdat de vader van Stina onderdak gaf aan Jacques, een jongen behept met magische krachten, wordt hij veroordeeld tot de brandstapel.

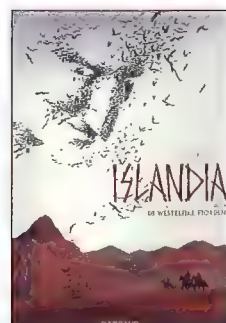
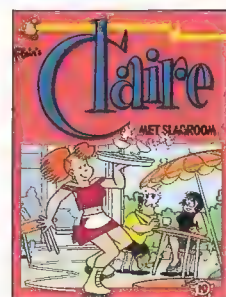
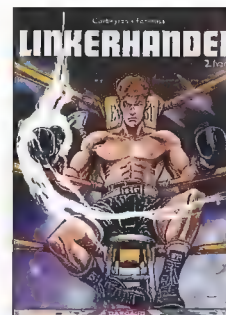
Jacques, intussen onderweg naar de westelijke fjorden, wordt op zijn beurt achtervolgd door een groep mannen die hem willen berechten. Op zijn weg ontmoet hij een man die ook met zijn verleden heeft gebroken. En dan is er ook nog een IJslandse heks. Imprint 2007.

Linkerhanden 2: Ivanna, tek: Gil Formosa & scen: Eric Corbeyran, sc 7,95, kleur, genre: occult. Dustin Goldman heeft twee linkerhanden. Hij is geen sukkel, via deze handen kan hij uit rommel goud maken, maar evengoed een mens vernietigen. Imprint 2007.

Daedalus

De loopgraaf 1: Sauveur, tek: Christophe Marchetti & scen: Eric Adam & Virginie Cady, hc 15,95, kleur, genre: oorlog. In een loopgraaf wordt een dode gevonden. Dit gebeurt wel eens meer in een oorlog. Maar deze is gedood door een bajonet uit het eigen kamp. Aan Sauveur om de zaak op te klaren. Maar Sauveur is niet direct de meest onbesproken figuur. Imprint 2007.

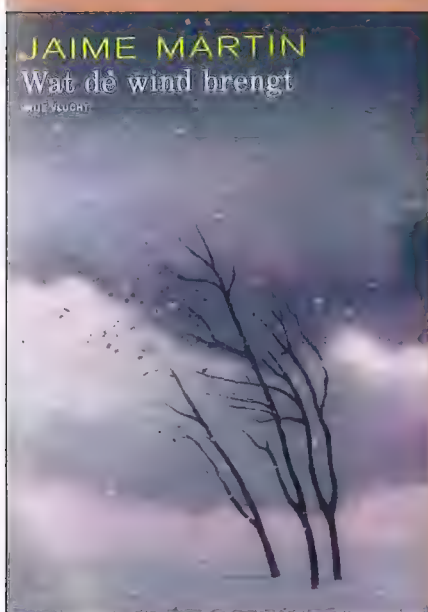
De wet van de Kanun 2: De amazone, tek: Michel Chevereau & Jack Manini, hc

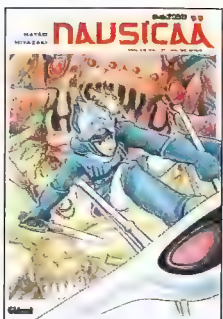
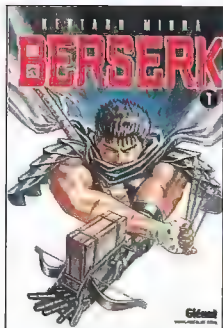
Gelezen Rusland in al zijn vormen

Rusland, 1916. Ten noorden van de Oeral. Een nacht van ijzige wind en neerddwarrelende sneeuw. Op de eindeloze besneeuwde vlakte een oude man, een dokter op weg naar zijn patiënten. Plots een afschuwelijk geluid, gevolgd door een vormeloze massa. De dokter probeert zich wanhopig te verdedigen. Tevergeefs, zijn bloed kleurt de sneeuw rood. Moskou, de geneeskundige faculteit waar jonge studenten vlugschriften uitdelen en leuzen scanderen tegen het wettige gezag, iets wat de jonge Aleksandr zuur opbreekt. Tijdens een demonstratie die ruw wordt neergeslagen, mept hij op een agent. Hij ontsnapt. Zijn prof die vreest dat Aleksandr wordt opgepakt, stuurt hem naar de Oeral als vervanger van de gedode dokter. Een cultuurschok voor de jonge man. Van het stedelijke Moskou komt hij terecht in een vreemde wereld. Een wereld bevolkt met bijgelovige stugge boeren, die geen boodschap hebben aan een jonge dokter. Ze negeren en ontlopen hem op alle mogelijke manieren. Erger nog, achter zijn rug verdeelt zijn

huishoudster Csenja geneeskrachtige kruiden aan zijn patiënten, wat haar een flinke bolwassing oplevert. Ook zijn beide assistenten zijn niet 'het van het'. Ze werken niet echt mee, houden afstand. Maar er breken betere tijden aan. Wanneer Aleksandr een meisje redt van de dood, draaien de dorpelingen bij. Maar net als alles goed gaat, duikt de geheimzinnige doder opnieuw op. Telkens een harde wind waait over de vlakte, vallen er slachtoffers. Een klopjacht levert niets op. Het beest blijft ongrijpbaar. Met dit album brengt tekenaar, annex scenarist Jaime Martin, het oude Rusland weer tot leven. Een land waar legenden en sagen welig tierden. Maar ook een hard wreed land waar monsters en demonen de bewoners overheersen. Bewoners die te bang zijn om naar de werkelijke oorzaak te zoeken. Ze laten betijen met een bloedige, moorddadige apotheose tot gevolg. *Wat de wind brengt* is een uiterst sterk verhaal, zowel qua verhaal als qua tekeningen. Een aanrader. Alvast één der betere albums van 2008. WILLEM

Vrije Vlucht: Wat de wind brengt
Jaime Martin
Dupuis, hc 15,00

15,95, kleur, genre: misdaad. Tweede album van een trilogie. Heden, Leko vindt in een verboden bibliotheek een boek waarin opgenomen alle namen van de slachtoffers van de Kanun. De Kanun is een eerwraak, die alleen door een man kan uitgevoerd worden. Maar soms kan een vrouw de identiteit van een man aannemen. Iets wat Leo aan den lijve ondervindt.

Lincoln 2: Indian Tonic, tek: Jérôme Jouvray & scen: Olivier Jouvray, sc 7,95, kleur, genre: western. Eerste album verscheen eerder bij uitgeverij Toog. Nu al wordt het 5de album aangekondigd voor 2009. Leuk. Een lekker cynische strip.

Divo

Flair's Claire 19: Met slagroom, tek: Robert Van Der Kroft & scen: Jan Van Die & Evert Geradts, sc 5,95, kleur, genre: humor. Niet stuk te krijgen dit meidentrio. Claire, Brix en Jup, maken er weer een zootijf van.

Dupuis

Impressie(s) Dupuis: Het meisje van de Yukon 3 : Eldoradores, tek: Sinisa Radovic & scen: Philippe Thirault, sc 7,95, kleur, genre: drama. Derde en laatste deel van deze cyclus. Imprint november 2007.

Impressie(s) Dupuis: Quintet 5: De val, tek: Giancarlo Alesandrini & scen: Frank Giroud met logistieke steun van Florent Germaine, sc 7,95, kleur, genre: thriller. Afsluitend deel. Na de gebeurte-

nissen in 1916, in Macedonië, proberen alle betrokkenen het verleden te vergeten. Echter na 16 jaar in 1932 haalt het verleden hen opnieuw in. Met één zekerheid, voor iedereen wordt duidelijk wat er toentertijd gebeurde.

Vrije Vlucht: Wat de wind brengt, tek & scen: Jaime Martin, hc 15,00, kleur, genre: striproman.

Glénat

Berserk 1, tek & scen: Kentaro Miura, sc met stofomslag 6,95, zwart-wit, genre: manga. Guts een krijger met stalen hand, vergezeld van een elf, komt terecht in een golf van extreem geweld. Sombere figuren, waaronder afzichtelijke monsters en vreemde creaturen, bevolken zijn wereld.

Dragonball 83: Vegeta, tek & scen: Akira Toriyama, sc 2,95, zwart-wit, genre: manga. Zas, tump, zum, bash, enz. Inderdaad de strijd gaat ongenadig door.

Katamarom 38: Het sterrenelfje, tek & scen: Gos, inktwerk: Daniel Desorgher, sc 6,50, kleur, genre: humor/avontuur.

Nausicaä van de vallei van de wind 1, tek & scen: Hayao Miyazaki, sc 11,95, zwart-wit, genre: manga. Met landkaart in kleur van de Torumekiaanse gebieden. De vallei van de wind is een klein landje met plusminus 500 bewoners, die proberen te overleven op een aarde begroeid met giftige gewassen en bevolkt met dodelijke bacteriën.

Het Stripschap

Stripnieuws 4, januari 2008, jaargang 6, diverse tekenaars & scenaristen, sc 4,95, kleur, genre: strips & informatief. Bevat info over, Stripdagen 2008 in beeld, Jan van Haasteren ontmoet Maxima, Kiekeboe ook even op de planken, Studio Vandersteen-kroniek van een legende 1947-1990.

Kana

Detective Conan 3, tek & scen: Gosho Aoyama, sc met stofomslag 5,95, zwart-wit, genre: manga. Waarin een verkleinde detective Conan bewijst dat de kleintjes niet moeten onderdoen voor de groten. Naar goede gewoonte lost hij de meest duistere zaakjes op.

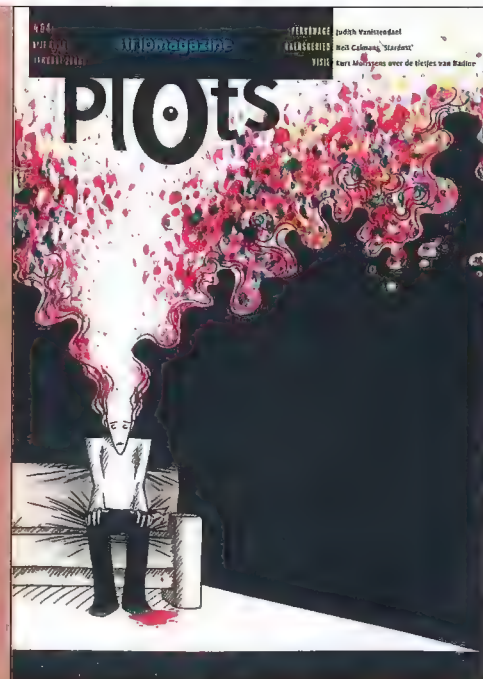
Naruto 9: Neji & Hinata, tek & scen: Masashi Kishimoto, sc met stofomslag 5,95, zwart-wit, genre: manga. Naruto niet altijd de slimste in doen en denken, krijgt in dit album de kans om te bewijzen dat hij geen gedoodverfde loser is.

Shaman King 12: Het pistool van de engelen, tek & scen: Hiroyuki Takei, sc met stofomslag 5,95, zwart-wit, genre: manga. Yoh en zijn vrienden staan er slecht voor. Hun tegenstander is een afstammeling van een vampier. Gelukkig kan men rekenen op de vechtkunst van Ryu. Hij laat zien wat zijn grootvader hem bijbracht in de gevechtkunst.

Yu-Gi-Oh 12, tek & scen: Kazuka Takahashi, sc met stofomslag 5,95, zwart-wit, genre: manga. Yugi en Jono-Uchi gaan tot het uiterste in hun duel

Gelezen Ineens was er plots

We houden niet van Plots(e) gebeurtenissen. Maar het driemaandelijks tijdschrift *Plots* vinden we best te pruimen. Ondertussen verschenen reeds vier nummers van dit stripmagazine, van wisselende kwaliteit. Kan moeilijk anders als men het uithangbord wil zijn van wat reilt en zeilt in de hedendaagse stripwereld. Want *Plots* (we geven het eerlijk toe) is één der weinige Vlaamse tijdschriften die wat doen voor jong tekentalent, wat al eens kan leiden tot absurde en chaotische tekentoestanden. De ene tekenaar levert tekeningen af tot in de perfectie; het tekenwerk van een andere lijkt wel wat op menig kleuter fier aflevert aan de papa en mama. Moet kunnen. Uit iedere kweekvijver groeit ooit wel eens een groot talent. Een Bosschaert of een Steven Dupré hebben waarschijnlijk ook een lange weg afgelegd eer ze tot hun hedendaagse top kwamen. Maar *Plots* biedt meer dan alleen maar strips. Diverse pagina's worden gewijd aan interviews, stripboekvoorstellingen, ook een stripwinkel wordt in de kijker gezet. Maar steeds blijft de aandacht permanent gericht op de strips. Strips uit alle genres, sciencefiction, humor, realistisch, parodie, alles passeert de revue. Iedere lezer die houdt van vernieuwend werk, vindt hier beslist zijn gading. Eén minpuntje misschien (laten we het een schoonheidsvlekje noemen) is een aantal Engelstalige strips. Waarom, vraag ik mij dan af, in een tijdschrift gesponsord door het Vlaams Fonds voor de Letteren? Waarom geen Nederlandse vertaling? Zal waarschijnlijk een reden hebben waarvan ik het fijne niet weet. Een schoonheidsvlekje noemden we het. Laten we het daarbij houden. We kunnen de uitgever alleen maar het beste wensen voor de toekomst en dat hij zonder omkijken op hetzelfde pad verder gaat. Laat de gevestigde uitgevers een poepje ruiken, geef jong, aankomend en gevestigd talent gewoon een kans. De striplezer kan er alleen maar blij om zijn. WILLEM

Plots Stripmagazine nr 4
Diverse auteurs & scenaristen
Plots, Sc 5,00

Billy Wild

CEKA - GRIFFON

2/2 MAAR WAAR IS LINUS TOCH?

Billy Wild 1 & 2 Maar waar is Linus toch?
Ceka & Griffon
Saga uitgaven, sc 7,99 per album

Gelezen Een onsterfelijke premiejager

Samen met uitgeverij *Silvester* en *Bee Dee* mag *Saga Uitgaven* gerust met stip genoteerd worden als vaste waarde in de stripwereld. Van uitgevers met amper vijf of zes stripuitgaven per jaar wisten ze zich op te werpen als uitgevers met een uitgebreid stripaanbod. We mogen gerust zeggen 'het betere aanbod'. Eén der betere strips bij *Saga* is *Billy Wild*, een schijnbaar onoverwinnelijke premiejager. Echte westernfans zullen lichtelijk verbaasd de wenkbrauwen optrekken bij het openslaan van de albums. Zij die een western verwachten volgens het oude stramien, een rechtshandhaver die weduwen en wezen beschermt, moeten we helaas teleur stellen. *Billy Wild* lijkt in het geheel niet op hen. Hij is een eenzaat en denkt alleen aan zichzelf. We treffen *Billy* aan in een afgelegen gat, waar hij na een schietpartij zijn score op 240 doden zet. *Billy* zelf werd wel getroffen door een kogel, maar het is net of die hem niet deert. Sterker nog, een tijdje later is er nergens nog een spoor van een wond te ontdekken. Toch heeft *Billy* een probleem. Zijn vriend *Linus*, leverancier van het drankje dat hem onkwetsbaar maakt, lijkt verdwenen van de aardbol. *Billy*, in een vorige leven nog gewoon *Hans Güt* genaamd en het pisaaltje van de bende van *Es*, sluit na een tweegevecht met dezelfde *Es* (die hierbij de dood vindt) een pact met *Linus*. Een pact met de duivel als het ware. Want *Linus* is een wreedaardig wezen, die er plezier in heeft om mensen te kwellen. *Billy* is wanhopig, hij wordt als het ware teruggedreven naar zijn geboortedorp, op de hieken gezeten door een bende bloeddorstige outlaws. Eens terug in zijn dorp ontdekt *Billy* de verschrikkelijke waarheid. *Billy Wild* is niet direct een makkelijk verhaal om lezen. Vooral de diverse sprongen van heden naar verleden zetten je meer dan eens op het verkeerde spoor. Maar tekenaar en scenarist kweten zich voortreffelijk van hun taak. Niks klassiek scenario of tekeningen, maar een compleet vernieuwend iets. Eindelijk nog eens een opsteker in een steeds meer verschrallend striplandschap. WILLEM

met de Melkyuu-broertjes. Ze willen kost wat kost de finale bereiken. Ondertussen probeert *Kaiba* zijn broertje te bevrijden uit handen van *Pegasus*.

Lombard

Derde Stroming Lombard: Niklos Koda 9: *Arcane 16*, tek: Grenson & scen: Dufaux, sc 5,75, kleur, genre: occulte thriller. *Niklos Koda* kan geen kant meer uit. Zijn aartsvijand *Hali Mirvic* heeft zijn dochter ontvoerd. In ruil voor haar vrijheid wil hij een oud boek, nl. Het zesde boek van het spel van de meesters.

Plots

Plots stripmagazine 4, januari 2008, diverse tekenaars & scenaristen, Sc 5,00, kleur & zwart-wit, genre: smallpress.

Saga

Collectie Bamboe: De wilde vlucht 2/2: *De haviken*, tek: Monin & scen: Galandon, sc 7,99, kleur, genre: WOII. Het Joodse jongetje *Simon* duikt onder op het Franse platteland. Na een aanslag op de landwacht wordt hij gevangen genomen en gedeporteerd. Op de trein, die hem en zijn reisgezellen naar de hel voert, leert hij *Ada* kennen. In het kamp worden ze van elkaar gescheiden. Zal hij overleven en *Ada* ooit nog ontmoeten?

Collectie En Noir: Billy Wild 1 / 2: *Maar waar is Linus toch?*, tek: Griffon & scen: Ceka, sc 7,99, zwart-wit, genre: western. Met als extra 5 pagina's schetsen.

Collectie En Noir: Billy Wild 2 / 2: *Maar waar is Linus toch?*, tek: Griffon & scen: Ceka, sc 7,99, zwart-wit, genre: western. Met als extra 3 pagina's schetsen.

Collectie Luna: Dread Mac Farlane 1/5: *De kaart van Estrechez*, tek & scen: Marion Poinot, sc 7,99, kleur, genre: fantasy. *Dread Mac Farlane* leeft samen met *Peter Pan* en de *Slimme Jongens* in *Nooitgedachtland*. Toch weet ze niet vanwaar ze komt en hoe ze hier is terechtgekomen. Als haar geheugen bij vlagen terugkomt, sluit ze een verbond met *Kapitein Haak*. Het begin van een vreemde schattenjacht.

Sanoma

Jan, Jans en de kinderen in de keuken, tek & scen: Jan Kruis & Studio Jan Kruis, sc 6,95, kleur, genre: humor/kookboek. Met de allerleukste strips van natuurlijk *Jan, Jans en de kinderen*, allemaal over eten, en allerlei handige kookweetjes, tips en recepten. Imprint 2007. **Noortje 20:** *Laat van zich horen*, tek: Jan Steeman & scen: Patty Klein, sc 4,50, kleur, genre: humor. *Noortje* laat zich door niemand van de wijs brengen. Of is dit maar schijn? Imprint 2007.

Standaard Uitgeverij

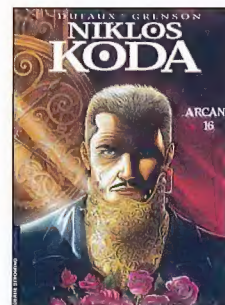
De avonturen van Urbanus 127: *Bak toe de roets*, tek: Linthout met assistentie van *Steven De Rie* & scen: Linthout & Urbanus, sc 4,75, kleur, genre: humor. *Standaard Uitgeverij* is contractueel verplicht om 25 jaar *Urbanus* te vieren. Dik tegen hun zin. *Urbanus* gaat er flink tegenaan en nodigt een trits bekenden uit, al dan niet overleden. Maar alle tegenstanders van *Urbanus* slaan de handen in elkaar om het feestje te boycotten.

Hagar & Liefde, tek & scen: Chris Browne, sc 5,95, zwart-wit, genre: humor.

Suske en Wiske pocket 1, tek & scen: Studio Vandersteen, sc 4,50, kleur, genre: humor/avontuur. Daarin opgenomen de volgende verhalen: *Lambik Baba*, *De scherpe schorpioen* & *Tokapua Toraja*.

Standaard Uitgeverij i.s.m vzw De Bokkerijders van Putte

Het plezante circus 3, tek & scen: Willy Vandersteen, hc 55,00, kleur, genre: humor. Deze luxe-uitgave is gerealiseerd t.g.v de stripbeurs te *Putte* op 27 januari 2008, en is gebaseerd op het album uit 1959. Het album verscheen in een oplage van 500 genummerde exemplaren en 20 auteurs- en uitgeversexemplaren van A t/m T. De uitgave werd mogelijk gemaakt met de steun van:

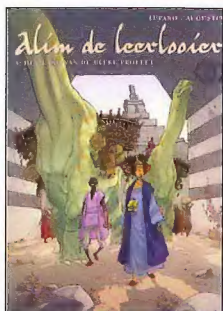

Standaard Uitgeverij, vzw De Bokkerijders van Putte, Gilde der Verbrande Puttenaars en Het gemeentebestuur van Putte.

Stichting uitgeverij Stripstift

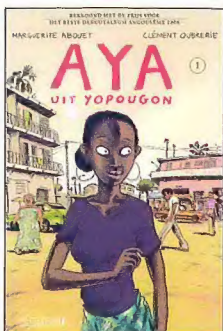
Stripschrift 389, jaargang 39, nummer 8, december 2007, diverse medewerkers, sc 6,70, kleur, genre: informatief. Bevat info over: William Vance, Jouri Jigounov en Roodbaard, aangevuld met actualiteit & recensies.

Sherpa

Cromwell Stone Integraal, tek & scen: Andreas, hc groot formaat 39,95, zwart-wit, genre: fantasy. Imprint 2007. Oplage 1000 exemplaren. Trilogie, bevat volgende verhalen: Cromwell Stone, De terugkeer van Cromwell Stone & Het testament van Cromwell Stone. Met als extra een aantal pagina's tekeningen. Ex-libris los meegeleverd.

Kappie 3: Voor op de wc, tek & scen: Bertvandermeij, vertaling in het Katwijks: Leendert de Vink, sc oblong 9,95, zwart-wit met steunkleur, genre: dialectstrip. De strips in dit album verschenen eerder in De Katwijksche Post. Nu nog even het Katwijks dialect instuderen en we kunnen genieten van leuke grappen.

Silvester

Alim de leerlooier 3: Het land van de bleke profeet, tek: Virginie Augustin & scen: Wilfrid Lupano, hc 14,95, kleur, genre: fantasy.

Cosa Nostra het ware verhaal 6: The Big Seven, Tweede tijdvak. Auri Saera fames, tek: Erwan Le Saëc & scen: David Chauvel, hc 14,95, kleur, genre: georganiseerde misdaad. Amerika is drooggelegd. Een gouden tijd voor dranksmokkelaars. De diverse bendes proberen van elkaar klanten in te pikken. Dat dit niet zonder slag of stoot gaat begrijpt wel iedereen.

Empire 3: Operatie Overlord, tek: Igor Kordy & scen: Jean-Pierre Pécau, hc 14,95, kleur, genre: historische fantasy. Charles Nodier en Sint Elmo worden gevangen en meegenomen in een luchtschip. Dit luchtschip in dienst van de Russische tsaar Alexander staat op het punt Rusland binnen te vliegen. Onze helden moeten daar echter niet zijn. Hun doel is een aanval op het Britse hoofdkwartier. Om alzo te voorkomen dat het Frans-Indische keizerrijk van de kaart wordt geveegd.

Empire 3: Operatie Overlord, tek: Igor Kordy & scen: Jean-Pierre Pécau, hc album in box met plaats voor de twee eerder verschenen albums 19,95, kleur, genre: historische fantasy.

Empire box: tek: Igor Kordy & scen:

Jean-Pierre Pécau, opbergdoos met de drie verschenen albums 49,95, kleur, genre: historische fantasy.

Syndicaat

Wok, tek & scen: Jeroen Steehouwer, sc 14,95, zwart-wit, genre: hedendaags. Belevissen van een gefrustreerde hond en een getalenteerde balletdanseres. Imprint 2007.

Uitgave in eigen beheer

Killroy was here 3: De anderen, tek & scen: Walterell, sc 10,00, kleur, genre: sciencefiction. Killroy komt terecht in verschillende tijdsvakken. Hij kan net zo goed opduiken in WOII als op één of andere, ons onbekende planeet. Diverse vragen, opgedoken in voorgaande albums, krijgen reeds een oplossing in dit album

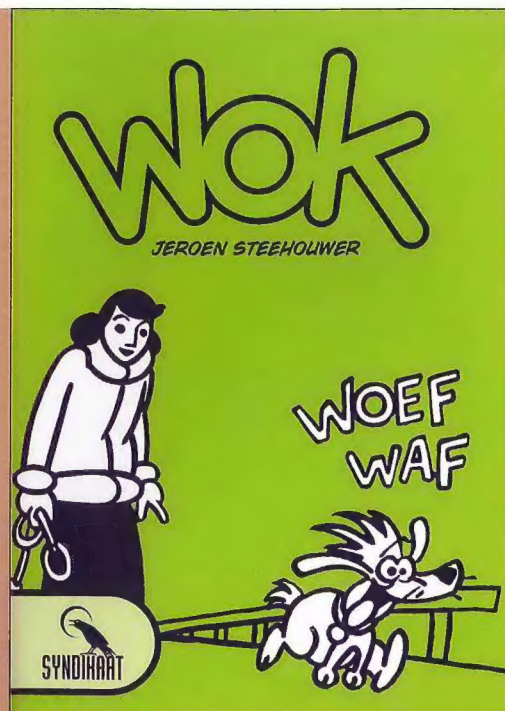
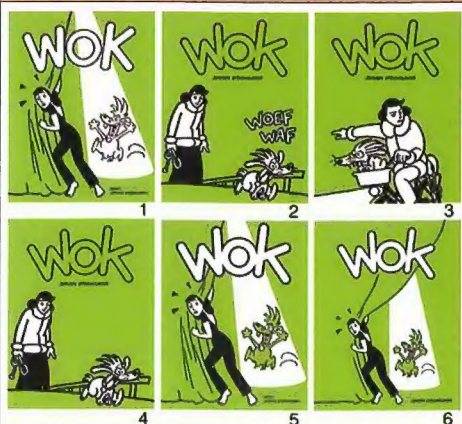
Uitgeverij L

Aya uit Yopougon 1, tek: Clément Oubrerie & scen: Marguerite Abouet, hc 14,95, kleur, genre: graphic novel. Eerste deel van een trilogie die zich afspeelt in Yopougon, een volksbuurt in Abidjan, een stad in Ivoorkust. Dit album werd bekroond met de prijs voor het beste debuutalbum Angoulême 2006.

Gelezen Gekke viervoeter

Nederlandse Jeroen Steehouwer kennen we van strips als *De uitweg* en *Waarvan leeft de mens?* In zijn nieuwste album heeft hij het over de beste vriend van de mens. Neen niet de televisie of het internet, maar een hond. Honden heeft men (vergeef mij de uitdrukking) in alle maten, vormen en rassen. Nemen we een hond met naar alle waarschijnlijkheid stamboom vuilnisbakras. Een best brave hond, maar met een chagrijn van een baas, de naam dierenvriend niet waardig. Met de vakantie in het vooruitzicht wordt de hond gedropt in een asiel. Voor vele honden het laatste intermezzo in hun korte bestaan. Gelukkig wordt deze hond van een roemloos einde gered door Wok, een supergetalenteerde danseres met een grootse carrière voor zich, maar erg eenzaam. Tussen Wok en haar vriend gaat het helemaal niet goed. Zelfs nog slechter bij de aankomst van de hond. De hond, poeslief voor Wok, haat alle mannen in haar nabijheid; erger nog hij heeft menselijke fantasieën. Hij gluurt naar haar ronde borsten, en wil haar alleen voor zich, wat zich uit in wild geblaf en bijtwerk in mannelijke kuiten, met uiteraard een mep tot gevolg van de gebetene, wat Wok dan weer razend maakt. Niemand slaat zomaar haar hond. Jeroen Steehouwer weet het fijn te brengen.

Hij schildert een haast realistisch iets. De vriendschap tussen meester en hond, waar niets of niemand tussenkomt. De hond, een aanspreekpunt in eenzame dagen waarbij men steeds een luisterend oor vindt. Jeroen brengt het geheel schitterend in beeld in bijna steriele prenten, met alleen de meest noodzakelijke decors. Hierdoor kan de lezer zich alleen maar beter concentreren op het verhaal. Een verhaal met een noodlottige afloop. Voor wie laten we even in het midden. Dat ontdekken laten we aan de lezer over. WILLEM

Wok
Jeroen Steehouwer
Syndicaat, sc 14,95

ZOEKERTJES PAGINA

GEZOCHT

 Kuifje. Ik zoek de krantenknipsels (krantenstrips) van Kuifje en de Zonnetempel, dagelijks verschenen in De Morgen vanaf 26-5-2001. luc.douven@belgacom.net (155)

 Wie kan mij helpen mijn verzameling te vervolledigen. Zoek nog steeds ontbrekende stukken van : Ohee - Ons Volkske (albums) - Robbedoes (albums) - Microverhalen (niet geplooid) - Kapoentje (klein-, groot- en andere albums). Ook alles wat met uitgeverij "Het Volk" door de jaren heen te maken heeft gehad (kapitein Rob, Nero, Jommeke enz...). Daar mijn manco-lijsten publiceren te complex is zou het leuk zijn, indien u denkt iets te kunnen aanbieden, mij te contacteren via e-mail met vermelding wat u heeft en wat uw voorwaarden zijn. didier.gondry@skynet.be. (155)

 TinTin en Amerique : onlangs vond ik een sixième mille, in zeer redelijke staat echter: helaas niet compleet. Wie heeft een andere, eveneens niet complete voor mij dan wel de mij ontbrekende onderdelen? Het mag ook gerust één van de onderdelen zijn mocht u niet alle zaken hebben. U zou er mij een groot plezier mee doen. Bij mijn exemplaar ontbreken verschillende pagina's. Voor een omschrijving (de pagina's zijn ongenummerd) en om misverstanden te voorkomen, gelieve een mailtje te sturen. Loek Donders T: 0031-(0)413-342009 donders.l@home.nl (154)

 Eerste drukken van de eerste titels uit Suske en Wiske, Nero, Kuifje, zowel in nieuwstaat als te restaureren albums. Tevens origineel tekenwerk uit deze reeksen. 0477/204846 claesens.dirk@pandora.be (155)

 Weekbladen : wie kan mij helpen mijn verzameling te vervolledigen. Zoek nog steeds ontbrekende stukken van : Ohee - Ons Volkske (albums) - Robbedoes (albums) - Microverhalen (niet geplooid) - Kapoentje (klein-, groot- en andere albums). Ook alles wat met uitgeverij "Het Volk" door de jaren heen te maken heeft gehad (kapitein Rob, Nero, Jommeke enz...). Daar mijn manco-lijsten publiceren te complex is, zou het leuk zijn, indien u denkt iets te kunnen aanbieden, mij te contacteren via e-mail met vermelding wat u heeft en wat uw voorwaarden zijn. didier.gondry@skynet.be (154)

 FENIX-collectie : nr.5 John Flanders, De Straat der 7 Duivels, nr.6 Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke, De Spaa-motor geert.olliu@skynet.be Tf.059/80.63.64 (154)

 Eerste drukken : ik zoek eerste drukken van de eerste Suske en Wiske en Nero's zoals Rikki, Amoras, Matsuoka, Beo, De erfenis van Nero enz..zowel erg mooie alsook te restaureren exemplaren. Dirk Claesen tel 0477 204846 claesens.dirk@pandora.be (154)

 Christelijk Nederland : Zoek contact met een strip-verzamelaar uit Nederland die vertrouwd is met de christelijke strip in Nederland (heiligenlevens, bijbelverhalen, e.a.). Jozef Peeters lobergen@skynet.be (153)

 Robbedoes : Ik zoek microverhalen uit het Robbedoes weekblad nummers, 1107 + 1303 + 1368 + 1376 + 1385 + 1392 (zijn er 2) + 1397 + 1398 + 1405 + 1408 + 1459 (zijn er 2) + 1524 + 1528 + 1531 + 2438 + 2594. Mogen gewoon losse microverhalen zijn maar nog NIET gevouwen tot een boekje, mag ook in een volledig nummer zitten. Ook zoek ik nog verschillende extra nummers (Paasnummer, Vakantienummer, Kerstnummer enz)

 k zoek ook Robbedoes bundelingen 39,40,42,49,51,53,56,4, rug moet wel aanwezig zijn en binnenin VOLLEDIG. Frank.guns1@telenet.be, 0477/955507 (153)

 Fenix : zoek volgende nummers van Fenixcollectie 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 16 - 18 - 20 - 24 0475.708.794, jan.hectors@skynet.be (153)

 Voyage to the bottom of the sea : vis op het droge, Bewoonde diepzee eiland ; Minitoe 1980 nr 10, 1987 14-17-18-19-20-24-25, 1988-2-3-24-25-26-27-35-36-44. Geef goede prijs Hendrik (0032) (0)496/100663 (154)

 Vlaamse Filmkes : nummers onder de 615; **Suske&Wiske** tweekleuren in mooie staat: *De ringelingschat, De geverniste zeeroovers, De duistere diamant* ; **Tintin** oude zwart-wit of kleuralbums tot 1946, ruilen mogelijk ; 't **Kapoentje** 1948 : 23,25,26, 27,29,30,31,33 t/m 41,43,44,45,51, 52; 1949 : 1-21, 38,39,41,42,44 t/m 50; **PEP** 1963: 1,2 - 1965: 4,28,49 ; **Robbedoes** met micro's 1145/1155/1156/1157/1159/1160/1161/1162/1163/1664/1171 ; 1216/1238/1239/1251/1255/1270/1271/1275/1342/1343/1344/1345/1351/1352/1353/1362/13181/1382/1394/1397/1403/1404/1406/1408/1409/1410/1413/1414/1415/1416/1417/1418/1419/1420/1421/1422/1423/1424/1425/1426/1427/1428/1429/1430/1431/1432/1433/1434/1435/1436/1437/1438/1439/1440/1441/1442/1443/1444/1445/1446 ; Extra bijlagen: 1368 (+de plakplaatjes) ; 1459 (+Jaap), 1496 (+ballon), 1577 (+Poster Marsu - bestaat die?), 1601 (+Kerstbol), 1616 (+Poster Buck), 1653 (+Film Jaap), 1756 (+Poster Ruimte) ; **Kuifje** losse nrs. 2° jaar nr17 ; 7° jaar nr 33,34,35,37,39,45 ; 12°(1957) nr 50,51,52 ; 14° nr24 ; 16° nr 22,27 ; 21° nr7 ; 24°nr 6 Patrick Vranken brabant.strip@worldonline.be

AANGEBODEN

 Reeks Kiekeboe eerste druk, vrij compleet, zeer mooie nrs 1 en 2, toppagina Jommeke uit de Purpere Pillen met luxe-album, 15 Ons Volkske albums onder nr 35, met o.a. ons volkse album nr 1 tel 0477/204846 claesens.dirk@pandora.be (155)

 Kuifje-literatuur: Chronologie d'une oeuvre, tome 1 van Goddin (gloednieuw, nog ingeseald!) ; Geo, Tintin grand voyeur du siècle ; Science & Vie (Tintin chez les savants) ; National Geographic (over Kuifje) ; Hergé-correspondance ; Tintin et les héritiers ; Met de kroontjespen ; Tintin, the complete companion (Farr) ; Tintin/ Hergé, les autos ; Tintin, Haddock et les bateaux ; Des hommes derrière des noms (inclusief Hergé) ; nrs 31 t/m 37 van Les Amis de Hergé ; La Bibliothèque Tintinophile idéale (uitgave LADH). Alles in redelijke tot goede staat, soms nieuwstaat. Flinkte korting bij alles in 1 koop.

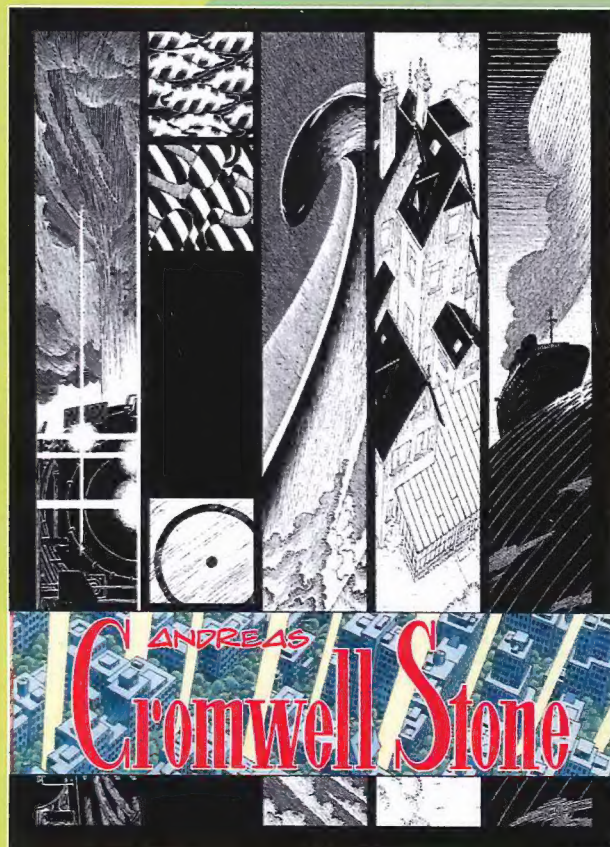
Jeroen Denters
j.denters@casema.nl (0031) (0)30 2321439 (154)

 FENIX-collectie : nr.23 Harry Humus, De Valse Basuras ; nr.26 Willie Wervelwind, Het Spook van Torenzele ; nr.27 De Muskietiers van 't Schipperskwartier ; nr.33 Kitty, De Zongora van Zabberspeck ; nr.37 Nonkel Zigomar, Snoe en Snolleke, De Witte Maw-Maw geert.olliu@skynet.be Tf.059/80.63.64 (154)

 Krant La libre Belgique : jaren '50 met daarin oa Panda, Bessy,... Johan de Vos gsm 0496/989298 (154)

S-trips voor A-depten

DE NIEUWSTE ANDREAS-BOEKEN BIJ UITGEVERIJ SHERPA

CROMWELL STONE - INTEGRAAL
160 PAGINA'S ZWARTWIT/KLEUR € 39,95
(EERSTE OPLAGE MET EXTRA PRENT IS UITVERKOCHT)

ARQ 11 - ZWARTE MEESTER
48 PAGINA'S KLEUR € 17,50
VERSCHIJNT IN MAART

WIE RORK, CAPRICORNUS OF ARQ APPRECIEEFT EN ZICH TOT HET KRINGETJE VAN "A-DEPTEN" HEEFT BEKEERD, ZAL **CROMWELL STONE** FE-NO-ME-NAAL EN UNIEK VINDEN.
(PETER D'HERDT, DE STRIPSPECIAAL-ZAAK)

MET DE INTEGRALE UITGAVE VAN DIT MEESTERWERK DOOR ANDREAS KOMT DEZE TRILOGIE EINDELIJK VOLLEDIG TOT HAAR RECHT.
(WIM DANIELS, HET NIEUWSBLAD)

CROMWELL STONE IS HET MEEST RELIGIEUZE WERK VAN ANDREAS.
(‘ARQ’, ARQTYPE.WORDPRESS.COM)

ARQ IS ZONDER TWIJFEL DE MEEST AMBITIEUZE EN BIZARRE STRIPREEKS VAN HET LAATSTE DECENNIOUM.
(WIM DANIELS, HET NIEUWSBLAD)

BEKIJK DE PREVIEWS OP WWW.SHERPA.NU

Binnenkort verschijnt **STRIPJAAR 2008**, voor het eerst geheel in kleur, met meer dan 200 pagina's interviews (o.a. ANDREAS, Hermann, Francq, Vance, Kolk, Linthout, Muñoz, Marvano, Van Istendael, Van Driel, Legendre), jaaroverzicht, reportages, unieke illustraties en strips. Samengesteld door **Geert De Weyer** en een team van redacteurs. Met bovendien: de StripPersPrijs voor de beste strips van 2007 volgens Vlaamse en Nederlandse stripcritici.

Tevens opgenomen: **SERVICEGIDS 2008**, de meest complete adressengids van en voor iedereen die werkzaam is in de stripwereld (tekenaars, scenaristen, illustratoren, vertalers, letteraars, ontwerpers, studio's, organisaties, uitgevers, verspreiders, winkels, websites, etc. etc.). Ook gratis vermeld worden? Mail je gegevens naar: servicegids@sherpa.nu